

Херсонский государственный университет

Профсоюзный комитет

*Книга
памяти*

Херсон – 2015

УДК 378.4.09 (477.72) (091/092)
ББК 63.3 (4Укр-4Хес)
К53

Составители:

Волкова Светлана Андреевна – председатель профкома
ХГУ, доцент

Самсакова Ирина Владиленовна – руководитель музейно-
архивного центра,
старший преподаватель

Хома Татьяна Васильевна – кандидат филологических
наук, доцент

Юркова Татьяна Федоровна – кандидат педагогических
наук, доцент

Минина Лариса Ильинична – кандидат филологических
наук, доцент

Книга памяти / Херс. гос. ун-т. ; сост. : Волкова С. А. и др. –
К53 Херсон : ХГУ, 2015. – 312 с.

УДК 378.4.09 (477.72) (091/092)
ББК 63.3 (4Укр-4Хес)

© ХГУ, 2015

*«Два чувства дивно близких к нам,
В них обретает сердце пищу»...
это любовь к прошлому, уважение к
истории.*

*История университета – это
история в лицах, история жизни и
создания наших коллег, их трудовой
путь, а значит и путь нашего
университета.*

*Ушли дорогие и близкие нам люди, но
Память о них жива...*

Вместо предисловия...

Создать «Книгу памяти» о сотрудниках нашего института, а потом университета профсоюзный комитет задумал еще в 2009 году. Передали факультетам просьбы собрать воспоминания о коллегам, ушедших из жизни.

Постепенно (хоть и медленно) собирался материал. Существенную помощь в этом оказала доцент Хома Татьяна Васильевна со студентами при прохождении литературно-музейной практики: работа в городском и университетском архивах, в музее истории вуза, беседа с деканами и сотрудниками.

Это первый, но, конечно, не полный вариант «Книги памяти». Она остается открытой. Ваши воспоминания, теплые слова об умерших вы сможете принести в музей истории ХГУ и мы выпустим новое дополненное издание.

Поделитесь своими воспоминаниями...

*Председатель профсоюзного комитета
Волкова Светлана Андреевна*

РЕКТОРЫ

**Богданов Павло
Єгорович**
(28.12.1914-09.10.1975)

Павло Єгорович Богданов (1914-1975 рр.) народився у с. Селезнівка Луганської області у сім'ї шахтаря. Закінчив Луганське педагогічне училище, у 1937 році – історичний факультет Луганського педагогічного інституту. Під час

навчання займав керівні посади в комсомольській організації вузу. Після навчання працював вчителем і секретарем комсомольської організації Кадневської середньої школи № 4. У 1940 році був обраний секретарем Луганського обкому ЛКСМУ по школах, потім секретарем з пропаганди.

З початком Великої Вітчизняної війни П. Є. Богданов брав активну участь у створенні комсомольсько-молодіжних підрозділів бійців, загонів народного ополчення, а також у підборі, навчанні та направленні кращої молоді для роботи в тилу ворога, створив комсомольсько-молодіжне підпілля. В 1942 році його було затверджено інструктором спеціального відділу з керівництва підпіллям та партизанським рухом. Через рік Павла Єгоровича як досвідченого комсомольського працівника направили першим секретарем Полтавського, а потім Чернігівського обкомів ЛКСМУ.

За активну роботу зі створення молодіжного підпілля

та організацію партизанського руху, за активну роботу з відновлення зруйнованого війною господарства П. Є. Богданова було нагороджено орденами «Червоної зірки», «Знаком пошани», медаллю «Партизану Вітчизняної війни» I ступеня.

Після війни він працював на партійній роботі, закінчив Академію суспільних наук при ЦК КПРС. У 1951 році захистив кандидатську дисертацію «Боротьба американського пролетаріату проти антиробітничої політики реакційного уряду Трумена».

Працював секретарем Смоленського обкому партії та був нагороджений орденом «Трудового Червоного прапора» і «Золотою медаллю ВДНГ». 22 січня 1965 року Богданова П. Є. затвердили ректором ХДПІ ім. Н. К. Крупської.

Працюючи ректором з 1965 по 1975 рр., він виявив значні організаторські здібності. Під його керівництвом інститут став вузом II категорії. Кількість студентів збільшилась майже в 2 рази, кількість викладачів з ученими ступенями зросла з 32 до 64 чоловік, було створено багато нових учбових та наукових лабораторій, кабінетів, кафедр; збудовано студентський спортивно-оздоровчий табір «Буревісник».

У 1966 році П. Є. Богданов отримав звання доцента. За досягнуті успіхи він нагороджений орденом «Жовтневої революції», знаками «Відмінник народної освіти УРСР», «Відмінник народної освіти Узбекської РСР», медалями Н. К. Крупської, «За трудову доблесть». При ньому почалася розробка проектів нового навчально-лабораторного корпусу. Але закінчити будівництво Павлу Єгоровичу не судилося. Восени 1975 року він виїхав на відпочинок до санаторію у місті Одеса, де 9 жовтня помер через хворобу.

**Катренко Гаврило
Прокопович**
(28.08.1908-28.06.1979)

Народився Катренко Гаврило Прокопович 28 серпня 1908 р. у селі Лимач Полтавської області в сім'ї селянина-бідняка. Навчався на фізико-математичному факультеті Полтавського ІНО, але через тяжкий матеріаль-

ний стан сім'ї був змушений у 1931 році його залишити. До війни працював вчителем математики Миргородської, Кобиляцької середніх шкіл, директором Дерманської педагогічної школи Ровенської області. У 1940 році закінчив заочне відділення Ленінградської Педагогічної академії ім. Н. К. Крупської за спеціальністю «Педагогіка і психологія».

У період Великої Вітчизняної війни брав участь у боях за захист України і Північного Кавказу, Кубані, Прибалтики; був двічі поранений і один раз тяжко контужений. Нагороджений орденами «Червоної Зірки» (1943 р.), «Вітчизняної війни II ступеня» і медалями «За бойові заслуги», «За оборону Кавказу» (1944 р.), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній Війні 1941-1945 рр.» (1947 р.).

Після війни працював директором Новобузького педучилища Миколаївської області, Дрогобицького учитель-

ського інституту.

З жовтня 1950 року по вересень 1959 року. Г. П. Катренко був директором Херсонського педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської.

У період роботи в інституті Г. П. Катренко захистив кандидатську дисертацію «Вивчення, узагальнення та поширення передового досвіду роботи учителів, завідуючих навчальною частиною школи».

В 1957-1962 рр. Гаврило Прокопович працював старшим викладачем кафедри педагогіки. З 1962 до 1972 року він був завідувачем кафедри педагогіки і психології. В 1972-1976 рр. – доцент кафедри педагогіки і психології

У 1977 році закінчив свою педагогічну діяльність. Нагороджений знаком «Відмінник народної освіти УРСР». Помер 28 червня 1979 року.

Г. П. Катренко здійснював значну роботу з вивчення, узагальнення та поширення досвіду навчально-виховної роботи шкіл і груп подовженого дня. Проводив науково-дослідну роботу: вивчав та узагальнював досвід роботи завідувачів учбової частини середніх шкіл по здійсненню ними керівництва і контролю викладання основ наук у школі і міцного засвоєння їх учнями.

Кузнецов Олександр Дмитрович (25.08.1914-)

Народився у родині селянина-бідняка у селі Рудніково, Кічмянсько-Городецького району Волгоградської області 25 серпня 1914 року. Після закінчення педагогічного технікуму працював завучем школи в Архангельській області і за-

очно навчався на факультеті російської філології Вологодського учительського інституту. В роки війни служив у штабі 69-ї армії I Білоруського фронту. Визволяв від фашистів Польщу та Німеччину. В 1945 році О. Д. Кузнецов був нагороджений орденом Великої Вітчизняної війни II-го ступеня. Демобілізувався старший лейтенант Олександр Дмитрович Кузнецов у березні 1946 року і приступив до роботи лектором Ізюмського міського партії Харківської області. В період із 1949 по 1952 рік навчався в Київській ВПШ при ЦК КПУ.

У 1952-1954 роках Кузнецов О. Д. виконував обов'язки завідувача кафедри економічних наук та працював старшим викладачем політекономії міжобласної Станіславської (нині – м. Івано-Франківськ) партійної школи. В 1954-1958 роках – аспірант Академії суспільних наук при ЦК КПРС (м. Москва), де захистив дисертацію й отримав ступінь кандидата економічних наук.

По закінченні навчання в аспірантурі О. Д. Кузнецов у 1959 році був направлений директором Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської. Він поєднував адміністративну роботу із науково-педагогічною та громадською: член партбюро інституту, депутат міськради, голова комісії з народної освіти, керівник секції політичної економії товариства «Знання».

4 травня 1962 року Олександр Дмитрович Кузнецову було присвоєно звання доцента.

Як директор він особливу увагу приділяв покращенню наукової роботи у вузі. О. Д. Кузнецов і сам активно займався науковою роботою. В 1961 році під загальною редакцією Олександра Дмитровича вийшло друком два випуски щорічника праць Херсонського державного педагогічного інституту. За період 1959-1961 років ним було опубліковано 16 друкованих праць, з них 5 – після захисту дисертації.

8 січня 1962 року О. Д. Кузнецов подав клопотання перед вченою радою вузу і Міністерством освіти УРСР про звільнення його від обов'язків директора у зв'язку із наміром перейти на посаду старшого наукового співробітника, з метою виконання договірних зобов'язань перед Держекономрадою про підготовку до друку низки публікацій (в тому числі монографії) і для завершення роботи над докторською дисертацією.

У грудні 1966 року О. Д. Кузнецова було обрано завідувачем кафедри марксизму-ленінізму. Протягом 1968-1977 рр. він працював доцентом кафедри політекономії і філософії.

За багаторічну сумлінну роботу та успіхи, досягнуті в розвитку народної освіти, Олександр Дмитрович Кузнецов був нагороджений знаком «Відмінник народної освіти».

**Мишуков Олег
Васильевич**
(14.10.1963-18.12.2011)

Ректор Херсонского государственного университета, директор Херсонского Академического лицея при ХГУ, заведующий кафедрой мировой литературы и культуры, депутат Херсонского областного совета. Доктор филологических наук, профессор, заслуженный деятель искусств Украины, действительный член АПСН России, почетный член Международной славянской академии образования им. Я. А. Коменского. Именно по инициативе О. В. Мишукова в 1994 г. был создан Херсонский Академический лицей при ХГУ, директором которого он являлся. В ноябре 1996 г. назначен первым проректором университета, доцентом кафедры зарубежной литературы. Указом Президента Украины от 16.09.1998 г. О. В. Мишукову присвоено звание «Заслуженный работник культуры Украины». 25 января 2000 г. в Львовском национальном университете им. И. Франка О. В. Мишуковым защищена докторская диссертация по теме «История руссов в европейском контексте». В феврале этого же года назначен профессором кафедры истории мировой литературы и культуры, с января

2000 г. академик Академии педагогических и социальных наук России. Руководитель госбюджетной научной темы МОН Украины по истории европейского театра и драматургии, президент Херсонской областной организации Малой Академии наук Украины, глава областной организации Ассоциации культурологов Украины, член Национального союза журналистов Украины, Международного Союза писателей, Национального союза театральных деятелей Украины, специализированных ученых советов двух вузов Москвы, художественного совета Херсонского академического театра им. Н. Кулиша, главный редактор научного сборника «Южный архив» (филологические науки), глава специализированного ученого совета по защите кандидатских диссертаций по литературоведению. Профессор О. В. Мишуков автор более 200 научных публикаций (в Украине, России, Грузии, Польше, Болгарии, ФРГ, Великобритании), в том числе 7 монографий и учебников: «Мемуаристика декабристов» (1996), «История руссов в контексте времен первой половины XIX ст.» (1997), «Европейский контекст. Истории руссов» (1999), «Прервалась связь времен» (2002); «Русская мемуаристика первой половины XIX в.: проблемы жанра и стиля» (2007), 2-х учебников. Научный руководитель аспирантов (Херсон, Москва) по русской, украинской и зарубежной литературе, истории европейского театра XIX-XX ст.; творческого наследия К. С. Станиславского, культуры Средневековья.

Несколько слов от коллег и студентов Олега Васильевича Мишукова:

А) «Олег Васильевич не только профессиональный филолог, но еще и талантливый режиссер, а его непревзойденное чувство юмора... он может полностью завладеть вниманием любой аудитории. Да, он очень требователен. Вызывает огромное уважение. Злопыхателям ответчу: «К золоту грязь не пристанет»... Плохое об Олеге Васильевиче могут писать только ограниченные люди, которые так и не поняли, каков из себя этот человек!»;

Б) «Преподаватель, лектор, филолог – от Бога. В своей отрасли уникальный человек. Правильно сказано, о человеке говорят по его достижениям. Тут даже комментировать не нужно. На нашем факультете вырастил плеяду учеников, которые сегодня преподают с ним вместе: Кочетов, Мельников, Уколов.»

В) «Смерть всеми любимого ректора нашего университета – тяжкая и не восполняемая утрата для всего студенческого и преподавательского коллектива нашего университета. Если спросить любого человека, который имеет отношение к ХГУ, что такое университет – то каждый, не задумываясь, ответит – это Олег Васильевич Мишуков. Для большинства студентов и сотрудников Олег Васильевич с первых минут общения, ставал образцом. Необыкновенный ум, эрудиция, безграничное обаяние, чуткость, утонченное чувство юмора завораживают. Это не просто руководитель. Это Учитель, Наставник, Ментор, Настоящий человек!».

Недосказанные слова...

Величину и горечь утраты ми осознаем во времени...

Он был ангелом-хранителем университета, его интеллектуальным лицом. Его многогранность я смогла объяснить лишь тем, что Олег Васильевич сумел покорить такую жизненную константу как Время. Мы живем в линейном времени, а он смог сделать его объемным и отведенные Богом короткие 48 лет он заполнил своим потрясающим интеллектом по разным жизненным векторам: он прекрасный ученый, публицист, тонко чувствующий извилины истории Украины, он прекрасный знаток театра. Его книги пополнят золотой фонд истории русского и украинского театров.

Олег Васильевич очень любил студентов и особенно своих лицеистов. Прекрасный режиссер – он выводил на подмостки сцены тысячи студентов, отбирал лучших и наши концерты поражали гостей из других городов, а на сцене главного концертного зала Украины киевляне с восторгом аплодировали нашим талантам. Это было в трудные 90-е годы, когда выдающийся педагог О. В. Мишуков умело уводил молодежь в прекрасный мир театра от соблазнов, возникших в те года (ночных клубов, казино, наркопритонов).

Это был выдающийся просветитель – его телевизионные выступления знала и ждала вся Херсонщина, они были украшением нашего телеэфира.

Но все перечисленное было лишь добавкой к основной работе. В 1994 году Олег Васильевич организовал лицей при ХДУ, через несколько лет он стал Академическим и обучение в нем открывало дорогу во многие вузы Украины

и зарубежья. Еще совсем молодым (в 32 года) Олег Васильевич стал первым проректором вуза. Как умелый дирижер он организовывал учебную и воспитательную работу, ставил перед коллективом все новые цели – от пединститута к педагогическому университету, а потом к классическому. Подчиняясь высокому ритму жизни самого Олега Васильевича, весь коллектив работал на достижение этих целей, именно Олег Васильевич внушал всем веру и оптимизм. Его безграничная любовь к людям вызывала ответную реакцию – его любили все.

В последние годы Олег Васильевич занялся политикой, стал депутатом облсовета, устраивал прекрасные театрализованные дни города. Херсон избрал Олега Васильевича своим почетным гражданином.

Нам так его не хватает...

*Доцент Волкова С. А.,
председатель профкома
ХГУ(1992-2015гг.).*

Вся его жизнь – это творчество, поиск путей совершенствования организации труда, профессионализм, обустройство быта, это своя точка зрения в науке, искусстве, это умение при помощи творческого сотрудничества увидеть и раскрыть талант в другом человеке, сформировать коллектив соратников, идущих пусть разными путями, но к одной цели.

Такая насыщенность жизни – многое успеть – объясняет его творческий порыв. Я немного перефразировала

строки поэта С. Куняева, так как именно они точно определяют суть деяния: жить – творить.

«Олег Васильевич! Не фраза.
Кто Ваш пламень в сердце не носил,
После Вас не бился до отказа,
Не работал до последних сил.
С Вами легче и препятствий глыба,
И тоска не тронет сердце вновь.
Мишуков Олег, спасибо
За огонь, за бодрость, за любовь!»

Мне повезло. В моей жизни был талантливый студент, вдумчивый и умелый руководитель, интеллигентный и отзывчивый человек – Олег Мишуков.

*Татьяна Хома,
доцент кафедры мировой литературы
и культуры
им. проф. О. Мишукова.*

**Ніцой Анатолій
Іванович**
(23.11.1937-18.08.1996)

Народився 23 листопада 1937 року в селі Диковка Знаменського району Кіровоградської області, в селянській родині.

В 1945 році Анатолій Іванович пішов до першого класу Диковської середньої школи, яку закінчив в 1955 році. Після закінчення Диковської середньої школи, був зарахований до Олександрійського технічного училища № 1, яке закінчив у 1956 році.

У серпні 1958 року Ніцой А. І. був зарахований на філологічний факультет Кіровоградського державного педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна.

В 1961-1963 роках працював секретарем комітету ЛКСМ України Кіровоградського педінституту ім. О. С. Пушкіна.

У листопаді 1963 року А. І. Ніцоя було обрано другим секретарем Кіровоградського міськкому комсомола. На цій посаді А. І. Ніцой пропрацював до вересня 1970 року.

З липня 1978 року за направлення Кіровоградського міськкому Компартії А. І. Ніцой працював старшим викладачем підготовчого відділення Кіровоградського педінституту.

В 1979 році А. І. Ніцой закінчив дисертацію на здобуття вищого ступеня кандидата історичних наук. В 1979-1980 роках виконував обов'язки декана історичного факультету.

Протягом 1985-1986 років Анатолій Іванович працював доцентом кафедри історії КПРС Кіровоградського педінституту, а з лютого по жовтень 1986 року – деканом історичного факультету цього ж інституту.

Згідно наказу Міністерства освіти України від 8 травня 1986 року А. І. Ніцой призначений проректором з наукової роботи, а потім – ректором Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської.

Був нагороджений «Знаком пошани ВЛКСМ», значком «За активну працю в комсомолі», грамотами обкому і міському компартії України, ЦК ВЛКСМ.

Науковий доробок А. І. Ніцоя складається із монографії «Економія ресурсів. Досвід передових колективів», 12 навчально-методичних посібників, понад 60 наукових статей, присвячених педагогічним ідеям Н. К. Крупської.

18 серпня 1996 року перестало битися серце одного із ентузіастів, члена правління науково-методичної ради Кіровоградської обласної організації «Знання», ректора ХДПІ, кандидата історичних наук, професора Анатолія Івановича Ніцоя. Колеги характеризували його як доброзичливу, чуйну людину, яка до останнього дня вірила в порядність людей і на цьому принципі будувала свої відносини з ними.

Дуже важко втрачати таку людину...

Слово прощания

Преклоните головы, помолчите, стоя –
Нет уж больше с нами нашего Ницоя.
Был он дома нежным, ласковым, домашним,
Ну а в институте был он просто нашим.
Встретит в кабинете ласковой улыбкой –
Признавал за всеми он право на ошибку,
Годы перестройки были с нами круты,
Вот и отдал ректор сердце институту,
Преклоните головы, помолчите, стоя,
Провожаем в вечность мы нашего Ницоя.

С. Волкова

Поліщук Євген Павлович (06.10.1925-24.05.2003)

Євген Павлович Поліщук народився 6 жовтня 1925 року в селі Арнаутівка Вознесенського району Миколаївської області. Його особиста доля не була легкою. У 1943 році його забирають фашисти на рабську працю до Німеччини. Під час переїзду він здійснив успішну втечу з ешелону і повернувся до Нікополя. У роки Великої Вітчизняної війни Євген Павлович служив рядовим у складі 775 артилерійського полку другого та третього Українських фронтів, командиром взводу 39 гвардійської бригади Прикарпатського військового округу.

У 1957 році Поліщук Є. П. закінчив із відзнакою історичний факультет Львівського державного університету ім. І. Я. Франка. Працював у партійних структурах Тернопільської області, викладав у Кременецькому педагогічному інституті. Після навчання в аспірантурі Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка в 1967 році Євгену Павловичу присвоєно науковий ступінь кандидата філософських наук.

З 1968 року Поліщук Є. П. працював в Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської. З 1975

по 1986 роки Євген Павлович займав посаду ректора Херсонського педагогічного інституту. За час його ректорства заклад посів провідне місце в області. У 1978 році відкрито новий корпус, бібліотеку, засновано педагогічний факультет, кафедри, у 1980 році введено в дію новий гуртожиток. Наукове життя навчального закладу в цей період з кожним роком нарощувало темпи, разом із тим зростав кількісний і якісний склад професорів і викладачів. За п'ять років (з 1975 по 1980) було опубліковано більше шістдесяти підручників і науково-методичних посібників для шкіл, педучилищ та педінститутів.

За самовіддану працю Євген Павлович отримав військові нагороди «За відвагу», «За бойові заслуги», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-45 рр.», ордени Трудового Червоного Прапора та Дружби народів, грамоти та подяки Міністерства освіти УРСР та ін.

В останні роки життя Поліщук Є. П. не припиняв активної, педагогічної, методичної, суспільної діяльності. Про знаний досвід роботи Євгена Павловича і величезну повагу до нього колег та учнів свідчить також те, що він був радником ректора Херсонського державного університету, працював професором на кафедрі теорії та історії української літератури, очолював обласну організацію товариства «Знання». Можна сміливо стверджувати, що ця людина даремно не витратила жодної секунди свого життя. Рідні, друзі, колеги віддячували йому повагою, теплом і любов'ю.

Помер Поліщук Євген Павлович 24 травня 2003р.

Людиною, сповненою мудрості, працездатності, героїзму – таким він назавжди залишиться в пам'яті громадськості області, учнів усієї України.

Семенов Сергій Михайлович (19.11.1918-11.03.2002)

Народився 19 листопада 1918 року у м. Стародуб Чернігівської губернії у родині вчителів. У 1927 році сім'я переїжджає до Воронежа, де в 1937 році Сергій Семенов вступає на біологічний факультет Воронежського державного інституту. В 1941 році закінчив університет достроково в зв'язку з мобілізацією.

У липні цього ж року він був мобілізований і направлений на навчання до Тамбовського артилерійського технічного училища, після закінчення якого був призначений на посаду старшого артилерійського техника у 54 танкову бригаду. Там, у танковій бригаді, Сергій Михайлович пройшов усю війну; був тричі поранений. За бойові заслуги С. М. Семенов був нагороджений орденом «Червоної Зірки», «Вітчизняної війни» II ступеня, медалями «За взяття Берліну», «За визволення Праги», «За перемогу над Німеччиною».

Після війни Семенов працював на кафедрі зоології Воронежського університету. В 1952 році захистив кандидатську дисертацію і займався науковою роботою у Воронежському, а потім Чорноморському заповідниках.

У 1956 році С. М. Семенов був обраний по конкурсу на посаду завідувача кафедри зоології ХДПІ, через 2 роки його призначили заступником директора з наукової і навчальної роботи.

На посаді ректора С. М. Семенов перебував майже три роки, а потім у лютому 1965 року перейшов на кафедру зоології, де і працював до 1997 року. З 1965 по 1968 рік виконував обов'язки декана природничого факультету. Протягом 1968-1973 рр. завідував кафедрою зоології. У 1997 році С. М. Семенов був звільнений у зв'язку з закінченням строку трудового договору.

Сергій Михайлович Семенов написав більше 60 наукових робіт. Відзначений трудовими орденами та медалями, у тому числі орденом «Трудового Червоного прапору».

За педагогічний труд у ХДПІ отримав звання відмінника народної освіти України, заслуженого працівника народної освіти України.

Працюючи на посаді ректора, С. М. Семенов зробив вагомий внесок у розвиток Херсонського педінституту.

Помер Семенов Сергій Михайлович 11 березня 2002 року.

*Преподаватели
и сотрудники*

Авдальян Мегердич Миркунович (14.01.1921-11.03.1989)

Авдальян Мегердич Миркунович родился в г. Николаеве, где закончил среднюю школу. Высшее образование получил в Херсоне, обучаясь с 1937 по 1941 год в Херсонском педагогическом институте на факультете географии.

фии.

С 1941 по 1945 год находился в рядах Советской армии и партизанских соединениях. С осени 1941 года до конца 1943 года пребывал в партизанской группе Сергеева Г., которая действовала в районе Нижнеднепровских плавней и плавнях Ингульца. Участвовал в боевых операциях по разгрому живой силы врага и его коммуникаций. В конце 1943 года группа была разгромлена. Часть партизан (Аксенов Н., Кубанец, Медведь Н., Малюга и др.) погибли в схватке с врагом, а другая группа оставила плавни и скрылась от преследований.

Мегердич Миркунович был схвачен при переходе на левый берег фельджандармерией СС. Как и большинство пленных его ждала участь расстрела, но в последний момент фашисты решили его допросить и направили в Снегиревскую тюрьму. После продолжительных пыток и

издевательств в начале 1944 года, при приближении Советской Армии, Мегердич Миркуновича в числе политических заключенных этапировали в Николаевский концлагерь «Тимводы». Однако во время ночевки в с. Калиновка (18 км. от Николаева) он совершил побег вместе с другими заключенными и начал добираться до нашего фронта. В рядах Советской Армии находился в 1944–1945 годах (ноябрь).

После демобилизации из рядов Советской Армии Мегердич Миркунович поступил на работу в Херсонский педагогический институт им. Н. К. Крупской на должность преподавателя экономической географии СССР, в котором работал с 1945 по 1947 года. В связи с ликвидацией географического факультета уехал на работу в Армению, где и работал в Ереванской школе № 20 (русской) учителем истории и географии в период с 1949 по 1951 год.

В 1951 г. Мегердич Миркунович возвращается в Херсон и начинает работать в Херсонском институте усовершенствования учителей завучем, заведующим кафедрами педагогики, истории и географии (до 1959 г.)

С 1959 по 1962 год работает учителем истории и географии в Херсонской СШ № 8. С 1962 года перевелся на работу в школу рабочей молодежи № 10 и работал по совместительству в школе № 16.

С 1969 по 1987 год работал в Херсонском педагогическом институте на общенаучном факультете преподавателем географии и истории. За время работы в ХГПИ преподавал экономическую географию СССР, историю СССР, этнографию и археологию.

Мегердич Миркунович занимался плодотворной на-

учно-исследовательской деятельностью: в период с 1952 по 1972 год написал и опубликовал 9 брошюр, статью в Украинской Советской Энциклопедии по вопросам экономики, географии, истории заселения Херсонщины, а также публиковался на страницах областных газет, где поместил более 80 статей. Принимал активное участие в создании первой многотомной энциклопедии украинского народа, за что получил благодарность главной редакции. Постоянно оказывал научно-методическую помощь херсонским школам в преподавании географии и истории. Среди известных трудов: «Занимательная география» (1959), «Путеводитель по Херсонской области» (1958) и др. Мегердич Миркунович является автором статей в многотомных изданиях «Херсон» и «Херсонская область», «Историко-географический словарь Херсонщины», «Херсонщина (экономический очерк)», а также сборника статей по краеведению.

Авдальян М. М. занимал активную гражданскую позицию в жизни нашего города: был председателем опорного пункта издательства «Радянська школа», членом комиссии по переименованию улиц при Облисполкоме, членом Ученого Совета Краеведческого музея, членом областного общества по охране памятников истории и культуры.

Работал в ХГПИ до 30.06.1987 года.

Среди многочисленных наград Авдальяна М. М. – медаль «За победу над Германией», юбилейная медаль «Отличник Министерства Просвещения УССР», «50 лет СССР», грамота МОН УРСР и Украинского республиканского комитета профсоюза работников просвещения, высшей школы и научных организаций.

**Адамская Алла
Ивановна
(14.12.1978-23.11.2011)**

Алла Ивановна Адамская родилась 14 декабря 1978 года в г. Херсоне.

В 1996 году поступила на факультет украинской филологии Херсонского государственного педагогического института

им. Н. К. Крупской, который окончила в 2001 году по специальности «Педагогика и методика среднего образования. Украинский язык и литература».

С сентября 2001 года Алла Ивановна стала работать в ХГУ специалистом отдела организационно-воспитательной работы, а с июля 2006 года была назначена специалистом первой категории отдела гуманитарной и организационно-воспитательной работы.

Адамская А. И. неоднократно была награждена грамотами и благодарностями за добросовестный труд. Свою работу выполняла своевременно и качественно.

Коллеги отмечают, что Алла Ивановна была исполнительным и требовательным сотрудником, принимала активное участие в общественной жизни университета. Пользовалась заслуженным авторитетом в коллективе

сотрудников. Была творческой личностью, хорошо пела, была участницей народного фольклорного ансамбля «Славутянка».

Умерла А. И. Адамская 23 ноября 2011 года.

Светлая и добрая память об Алле Ивановне Адамской навечно сохранится в сердцах всех сотрудников коллектива.

Албул Олександра Полікарпівна (23.03.1931-2007)

Народилась 23 березня 1931 року в селі Щасливе Кіровоградської області, де закінчила семирічну середню школу. В 1948 році вступила до Олександрійського технікуму на бібліотечний факультет, де отримала кваліфікацію бібліотекаря III розряду.

З 1951 до 1977 року Олександра Полікарпівна працювала бібліотекарем солдатського клубу у військовій частині в Ново-Архангельській районній бібліотеці для дорослих завідуючою бібліотекою в Читинській області, бібліотекарем читальної зали Читинського будівельного технікуму, Читинського залізничного технікуму. У зв'язку з демобілізацією чоловіка з лав Радянської Армії звільнилася і виїхала до міста Херсона.

2 лютого 1978 року Олександрі Полікарпівні було зараховано бібліотекарем читальної зали Херсонського педагогічного інституту. У 1996 році вона отримала посаду бібліотекаря I категорії. 27 років (до 2005 року) Олександра Полікарпівна працювала в читальній залі бібліотеки університету. Олександра Полікарпівна присвятила улю-

бленій справі 48 років, сповнених щоденної самовідданої праці. Виховала двох дітей, онуків та правнуків.

Життєвий шлях Албул Олександрі Полікарпівни – зразок порядності, людської гідності, чуйності, доброзичливості та професійності.

Це була чесна, щира людина, яку поважали колеги, педагоги та студенти. Вона завжди була готова прийти на допомогу. Колектив бібліотеки згадує її з теплом та повагою.

Померла Албул О. П. восени 2007 р.

**Алексеев Алексей
Никитович**
(14.03.1924-01.09.2004)

Алексеев Алексей Никитович родился 14 марта 1924 года, в деревне Анихомово Тверской области.

В 1940 г. окончил 7 классов. 16 февраля 1942 г. призван в Красную Армию. После курсов в запасном полку в конце марта 1942 года служил на фронте в 891 артполку 332 стрелковой дивизии 4-й Ударной армии Калининского фронта. Зачислили орудиным номером, артрязведчиком на ПКП, посыльным в штабе артполка, а в конце 1942 г. назначен командиром 122-м гаубицы.

10 марта 1945 г. прибыл с батареей на Одер в 71-й артполк 248-й стрелковой дивизии 9СК. 5-й Ударной армии 1-го Белорусского фронта. Назначен командиром 1-го огневого взвода, старшим на батарее. С Кюстринского плацдарма принимал участие в Берлинской операции.

С 21 апреля участвовал в штурме Берлина. Наша 248-я СД участвовала во взятии центральных зданий – квартал гестапо, дом авиации, финансов, старое здание имперской канцелярии. Наша батарея участвовала в этих боях и отличилась: с 27 по 30 апреля с орудием был на передовой, огнем поддерживали 2 батальон, 902-ю СП. Было взято

несколько кварталов и на площади станцию метро. Встал за орудие вместо наводчика, вел огонь в руинах большого завода. Запомнилось 1 мая, когда батарея выпустила около 210 снарядов по имперской канцелярии, помогая стрелковым частям штурмом овладеть ею.

Первый День Победы встречали в центре Берлина. Так завершилась Великая Отечественная война для Алексея Никитовича Алексеева. За активное участие в боях Берлинской операции и штурме Берлина награжден орденом «Отечественной войны II степени», двумя «Орденами Богдана Хмельницкого», медалями «За боевые заслуги», «За победу над Германией», «За взятие Берлина» и иными (всего около 15 медалей), объявлены благодарности за вступление и взятие Берлина.

Алексеев А. Н. служил в армии 25 лет воинское звание – подполковник в отставке. После войны закончил 10 классов вечерней школы и Московский филиал ВЮЗИ. После увольнения в запас в 1967 году работал на разных участках: заведовал отделом культуры райисполкома, государственным арбитром и др. Поселился с семьей в Херсоне. В Херсонском пединституте с 1975 по 1977 год преподавал дисциплины: теория государства и права, государственное право, административное право, гражданское право, семейное право, трудовое право, основы уголовного права – на всех факультетах.

Был членом президиума, заместителем председателя райпарторганизации в Суворовском районном Совете.

Такой короткий, даже сжатый перечень жизненных событий, занимаемых должностей, личных достижений Алексея Никитовича Алексеева позволит друзьям и родным вспомнить о них еще ни раз, а незнакомым людям – заинтересоваться этой яркой и впечатляющей личностью...

**Аліфанов
Олександр
Пилипович**
(26.09.1916-12.07.2005)

Народився Аліфанов Олександр Пилипович в Краснодарському краї. Після закінчення Ростовського університету пішов на фронт добровольцем. За професією він був геолог. Пройшов усю війну: окопи, штурми, гуркіт, скрекіт... Із того часу залишились бойові нагороди, шрам та незгасаюча пам'ять.

Підлітком Олександр Пилипович працював у колгоспній бригаді. Але дуже хотів учитись, тому в тридцять років дістався до Ростова та став робфахівцем. Здібного учня примітив директор і влаштував Олександра Пилиповича учнем газозварника на «Ростсельмаш».

Свою долю Олександр Пилипович будував самотужки. Був призначений головним геологом комбінату «Роствуголь», працював у Ворошиловградському геологорозвідувальному інституті, запрошений викладачем в сільгоспінститут, де йому було присвоєно звання доцента. На початку шістдесятих був запрошений у Новгород Великий, за конкурсом пройшов на посаду декана факультету біології та географії. Блискуче захистив дисертацію у Ленінградському університеті, де йому було присвоєно зван-

ня кандидата геолого-мінералогічних наук.

У Херсоні Олександр Пилипович з 1967 року, а з 1968 року працював у Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської. Він зробив відкриття, яке стало базою для будівництва шахт, за що був удостоєний почесного звання та відзнаки «Відмінник вугільної промисловості РСРС». В університеті працював на кафедрах ботаніки та географії.

Аліфанов О. П. написав близько 50 наукових книг. Чимало з його фундаментальних досліджень припадає саме на херсонський період. Серед них: «Геологічні пам'ятки Херсонщини» та праця «Природа Херсонщини», в якій чи не найголовнішою є стаття «Геологічна будова та історія розвитку земної кори Херсонської області».

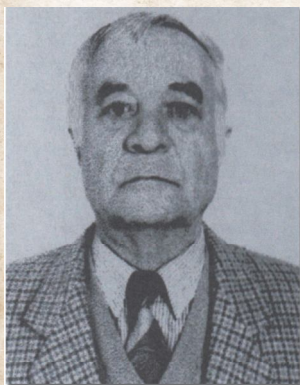
Олександр Пилипович нагороджений орденами «Вітчизняної війни II ступеня», «За мужність» та 13 медалями.

Студенти та колеги дуже любили Олександра Пилиповича. Він знав кожного свого студента та прищеплював їм великий інтерес до науки.

**Аппазов
Фахри
Сеитович
(23.10.1938-)**

Аппазов Фахри Сеитович родился 23 октября 1938 года в г. Симферополе в крымско-татарской семье. В 1955 году окончил среднюю школу № 24 г. Андижана в Узбекистане и поступил на лечебный факультет Андижанского государственного медицинского института, который окончил в 1961 году.

До 1984 года Фахри Аппазов жил в Узбекистане. Работал практическим врачом-хирургом в Хорезмском обкомкодиспансере в г. Ургенче (1961-1964 гг.), в Андижанской городской поликлинике № 1 (1964-1967 гг.). В 1969 году Аппазов Ф. С. окончил клиническую ординатуру при I кафедре хирургии Ташкентского института усовершенствования врачей, а в 1972 году – аспирантуру на кафедре грудной хирургии Ленинградского государственного института усовершенствования врачей им. С. М. Кирова, где защитил кандидатскую диссертацию на тему: «Хирургическое лечение двусторонних бронхоэктазий у детей и подростков». С 1972 по 1984 год работал на кафедре хирургических болезней Андижанского медицинского института на до-

лжностях ассистента, позже доцента и старшего научного сотрудника.

В 1984 году Фахри Сеитович связал свою жизнь с г. Херсоном. В 1984-1985 гг. работал врачом-хирургом в детской поликлинике №1 Комсомольского района. С января 1985 года работал на должности доцента кафедры гражданской обороны и медицинской помощи Херсонского государственного педагогического института им. Н. К. Крупской.

Являясь председателем предметной комиссии ХГПИ по разделу хирургии «Медицинская помощь при травмах», Аппазов Ф. С. осуществлял организацию и проведение учебного процесса на кафедре. Участвовал в проведении учебно-методических семинаров для преподавателей. Проводил научную работу по экспериментальному изучению реакций иммунной системы крыс на различные дозы радиоактивного воздействия. Опубликовал 73 научные работы, создал 14 рационализаторских предложений.

Аппазов Ф. С. активно участвовал в общественной жизни института и коллектива, являясь партгрупоргом кафедры, заместителем декана на общественных началах, членом институтского Совета общества Красного Креста и др. Проводил работу по медико-гигиеническому воспитанию студентов и их подготовке к работе по пропаганде здорового образа жизни.

Артамонов Юрий Аркадьевич (03.11.1925-03.04.1997)

Старший преподаватель кафедры математического анализа.

Артамонов Юрий Аркадьевич родился в 1925 году в городе Барнаул Алтайского края. Его отец до революции учился в Томском Техническом институте, а мать – в Томском университете. Отец был землеустроитель, а мать – бухгалтером.

С 1941 по 1943 год Артамонов Ю. А. проживал в городе Херсоне, учился в мореходном техникуме. С конца 1943-го по апрель 1944 года находился в городе Одесса, потом – в катакомбах в партизанском отряде имени Сталина. В отряде принимал участие в работе штаба. С мая 1944 года по мобилизации находился в рядах Советской Армии, принимал участие в боях (по май 1945 года). Был тяжело ранен. После окончания войны продолжал службу в Советской Армии до июня 1950 года.

В 1950-1951 гг. Юрий Аркадьевич работал лаборантом в Великомихайловкой средней школе Одесской области. В 1951 году вступил в ряды КПСС. С 1951 года начал работать учителем математики в Великомихайловкой средней школе и одновременно учился в Одесском государствен-

ном университете им. И. И. Мечникова, который окончил в 1957 г. С 1953 по 1959 год работал секретарем первичной партийной организации Великомихайловской средней школы. В 1959 году переехал в город Херсон, где работал учителем математики в средней школе № 30.

С 1961 года Артамонов Ю. А. работал в ХДПИ им. Н. К. Крупской на должности преподавателя кафедры элементарной математики, так же принимал активное участие в общественной жизни института и города. Все свои общественные поручения Артамонов выполнял добросовестно и аккуратно.

Этого человека уважали как студенты, так и профессора. Он добросовестно относился к своим обязанностям, был хорошо теоретически подготовлен, руководил методической комиссией, производной комиссией МК, лекторской группой, принимал активное участие в организации внеклассной работы. Систематически повышал идейно-теоретический уровень и деловую квалификацию. Систематически оказывал помощь молодым учителям математики.

Умер Ю. А. Артамонов 3 апреля 1997 года.

Бачківський Іван Павлович (28.10.1931-01.10.2009)

Іван Павлович був дуже обдарованою, доброю, уважною, прямою і рішучою людиною. Він навчався на хімічному факультеті Київського державного університету, де потім закінчив аспірантуру. Бачківський І. П. виконав складне експериментальне дослідження, опублікував його результати в статтях всесоюзних журналів, але дисертацію так і не захистив, оскільки йому постійно хотілось доопрацювати тему. В подальшому це дуже заважало йому в роботі.

З 1955 р. Іван Бачківський почав працювати в ХДПІ ім Н. К. Крупської викладачем, потім старшим викладачем, в.о. доцента. Він весь час працював над методикою навчання хімії, удосконалював лекції, лабораторні роботи з органічної хімії та методики її викладання. Бачківський І. П. дуже любив свою роботу, щедро ділився своїми енциклопедичними знаннями зі студентами, вчителями та колегами. Всі викладачі хімії на Херсонщині та за її межами знали і шанували Бачківського І. П.

Все життя Іван Павлович збирав і поповнював свою хімічну бібліотеку, яку залишив у спадщину кафедрі хімії.

Це була, мабуть, найбільша приватна хімічна бібліотека в Херсоні.

Бачківський І. П. виростив двох синів. Дуже любив живу природу – вирощував сад, де було багато квітів, любив рибалити.

Про основні риси Івана Павловича з великою любов'ю талановито написав Микола Вікторович Шевряков у поемі «Наш Іван». Світлу пам'ять про цю прекрасну людину ми збережемо у своїх серцях.

Про Івана

(На 70-річчя від дня народження викладача кафедри хімії І. П. Бачківського)

Поема М. В. Шеврякова

Як у нашого Івана Були іменини, То зібрались усі члени Кафедри – родини.	В методичних семінарах Гнув свою він лінію. Особисті мав погляди На проблеми в хімії.	Наш Іван все пише звіти – Хмуриться зловіще, Та не зна куди їх діти – Кому і навіщо.
Веселилися, співали, Ще й горілку пили. Всі його поздоровляли І весь час хвалили	Консультації проводив До сьомого поту, Плутанину пояснював – Мав таку роботу.	Поважає у жінок він Розум, силу волі, Незалежність, самостійність У вирішенні долі.
За роботу і турботу Про якість навчання, І що пише методики З вечора до рання	А вже хтось чого не знає – Немає трагедії. До Івана всі біжать, Як в енциклопедію.	Говорили про Анфісу І про Пістимею, Та чи є любов на світі З чистою душею.
Про мволіку, валентність І номенклатуру. Та чомусь не написав Підручника з дуру.	Він пояснить і порадить Де й що прочитати. При потребі свою книжку Пропонує взяти.	І задав Іван питання Цілком риторичне Про становище людини Дуже вже не звичне:

– Та чи є життя на світі
В тому розумінні,
Щоб людину цінували
За знання і вміння?

А Галина Івашина
Так щиро сказала,
Що у вдячного Івана
Душа заспівала.

Наш Іван співак
прекрасний –
Талант із народу.
Полюбить він пісні
Про чарівну вроду.

І співає наш Іван
Про того Іванка,
У якого, як відомо,
На бороді ямка.

А також співає він
І про того Ваню,
У якого «...в огороде
Все топиться баня.»

Наш Іван природу
любить –
Дачник він затятий.
Все копається на дачі
У вихідні та свята.

То збирає виноград,
То землю копає.
А роботі тій кінця
І краю немає.

Пан Речицький правив
бал –
Досвіду чимало.
Наливав та наливав,
Щоб не було мало.

Всі промовці
одностайно
Славили Івана.
Побажала усіх благ
Решнова Світлана.

Не забула і профспілка
Нашого Івана.
Привітання принесла
Волкова Світлана.

А крім того привітання,
Що було в конверті,
Ще і пісню написала
На чотири чверті.

А пан Юрій – наш поет,
Теж талант з народу,
В честь Івана написав
Величальну оду.

А тепер ще побажання
Від пана Миколи:
Щоб здоровим був Іван,
Не хворів ніколи,

Щоб добробут був у
домі,
Та друзі хороші,
Щоб від праці –
насолода
І в кишені гроші,

Щоб і діти, і онуки
Добре почували
Та багато світлих літ
Доля дарувала,

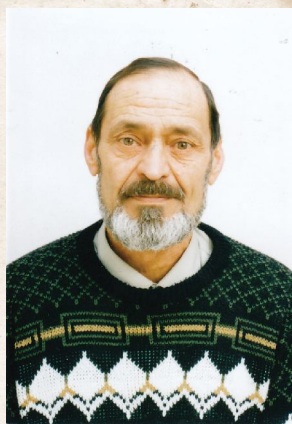
Щоб на дачі все родило
Та риба клувала,
І щоб діжечка вина
В підвалі стояла,

Щоб курити він
покинув –
Цю гидотну звичку,
Замість того пив щоразу
З СО2 водичку.

Бо як буде він курити
Ту страшну отруту,
Доведеться нам садити
В Комишанах руту.

Про життєвий шлях
Івана
Знаєм ми немало,
Та сьогодні ще не все
Про нього сказали.

То ж наллємо ще вина
І віддамо шану
В цей прекрасний
ювілей
Нашому Івану!

**Бевзюк Віктор
Самуїлович**
(27.09.1935-20.05.2008)

Бевзюк Віктор Самуїлович народився 27 вересня 1935 року в м. Душанбе Таджицької РСР. Протягом 1954-1958 рр. навчався в Сталінабадському державному педагогічному інституті ім. Т. Г. Шевченка, отримав

спеціальність учителя фізкультури, анатомії та фізіології.

Після закінчення інституту Бевзюк В. С. працював в м. Душанбе на посадах викладача легкої атлетики в Таджицькому технікумі фізичної культури, тренера з легкої атлетики ДЮСШ № 3 та ДЮСШ міськради «Спартак», старшого викладача кафедри фізичного виховання Таджицького державного університету, завідувача кафедри легкої атлетики Таджицького інституту фізичної культури. В 1964 р. йому присвоєно звання майстра спорту СРСР з легкої атлетики.

У 1975 р. рішенням ради Таджицького державного медичного інституту ім. Абуалі ібн-Сіно Бевзюку Віктору Самуїловичу присвоєно вчений ступінь кандидата біологічних наук.

З 1991 р. до кінця життя Бевзюк В. С. працював у Херсонському державному педагогічному інституті: на посаді

доцента кафедри фізичного виховання, якою завідував у 1992-1995 рр., з 1995 р. по 1997 р. був завідувачем кафедри спортивних дисциплін, на посаді доцента кафедри спортивної майстерності, кафедри олімпійського та професійного спорту, кафедри теорії та методики фізичного виховання. Зарекомендував себе кваліфікованим, ініціативним, добросовісним працівником. Був головою методичної комісії факультету, приймав участь у ремонті та підготовці спортивної бази, багато уваги приділяв спортивно-масовій роботі студентів на філологічному факультеті. Віктор Самуїлович опублікував більше 20 наукових праць та методичних рекомендацій. Нагороджений медаллю «Ветеран труда».

Помер Бевзюк Віктор Самуїлович 20 травня 2008 року.

**Беляєва Олена
Юріївна
(28.05.1972-23.03.2011)**

Беляєва Олена Юріївна народилася 28 травня 1972 року в м. Херсоні.

Будучи школяркою, під час літніх канікул у 1988 році вона стала працювати секретарем-машиністкою приймальної комісії в Херсонському державному педагогічному інституті.

У 1989 році закінчила з медаллю Херсонську середню школу № 52. Протягом 1989-1995 рр. була студенткою філологічного факультету Херсонського державного педагогічного інституту, після закінчення якого працювала вчителем російської мови і зарубіжної літератури в ліцеї при ХДПІ.

З 1996 по 1999 рік навчалася в аспірантурі, а з 1999 по 2008 працювала на кафедрах зарубіжної літератури та історії світової літератури та культури на посадах викладача та старшого викладача Херсонського державного педагогічного інституту

У вересні 2008 року очолила редакційно-видавничий відділ університету.

Її природжений філологічний хист, чуття мови, енергійна натура спонукали до постійного пошуку і втілювались у творчих ідеях, які вона змогла реалізувати у Видавництві

ХДУ. Серед основних проектів, якими вона керувала, – випуск щоквартального путівника для жінок «Сумочка», головної ідеєю якого було утвердження жінки в суспільстві. Керувала роботою з укладання інформаційно-методичного журналу «Печатное слово», газетою «Університетська панорама».

Мала поетичний хист, видала дві збірки, що вражають своєю філософською глибиною та життєствердним оптимізмом.

Привітна і тендітна жінка, добра, здатна відгукнутися на чужі негаразди, увійти у будь-яку життєву ситуацію, Олена Юрїївна – утілення розумного, цілеспрямованого, високоорганізованого начальника. Під пильним керівництвом Беляєвої О. Ю. проходило безліч роботи і це ставало гарантом того, що результат набуде суспільної значущості, стане сповненим нових поглядів та свіжих ідей.

Стихи Беяевой Елены Юрьевны

Амфора с тонкой ручкой
Здесь никогда не стояла,
Но была бы очень уместна
Именно в этом углу.
Я бы ее наполняла
Прозрачным и горьким вином,
Ароматные красные розы
На длинных колючих стеблях
Опускала бы в тонкое горло.

Наблюдая, как они увядают,
Я грустила бы о тебе.

По явной перемене цвета
Обычного, знакомого предмета
Мы судим о движении времен
От лета к осени
И к ночи от рассвета.
Привычная закономерность эта
Нам позволяет как-то отличать
Вчера от завтра.
Но зачем же знать
Исходные при данности ответа.

Виньетки захотелось и узоры
Рукой беспутною бросать на белый лист.
О современности составив споры,
Во мне классический заговорил артист.

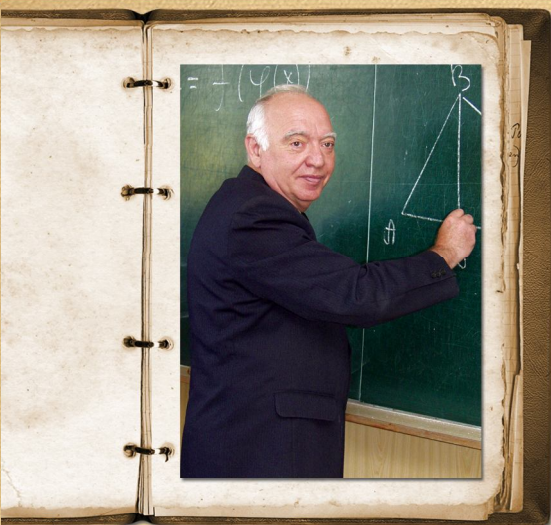
Старинной вязью разукрасив раму,
Я на окне рисую пастораль.
В старинном платье чувственную даму,
И пастушка, и на горе рояль.

За инструментом некто козлоногий
Наигрывает песенку любви...
Все перепутала? Не будьте же так строги.
Ведь век XX – он у нас в крови.

Ох, каждую бы ночь стихи читать,
И гимнами бы утро воспевать,
Ох, плакать бы над прежними живыми
Словами чистыми, словами не своими.

Не истекать бы соками сарказма,
Когда течет по венам протоплазма,
В желании прорваться через них
И стечь туда, где и сарказм затих.

О, передать бы голос тишины,
Увидев тех, кто глазом не видны,
И воспарить бы, Боже, воспарить,
Чтоб даже критиков собою вдохновить.

**Берман Виктор
Петрович**
(01.10.1942-25.10.2010)

Профессор кафедры алгебры, геометрии и математического анализа, кандидат педагогических наук, доцент, декан факультета физики, математики и информатики Херсонского государственного университета.

Берман Виктор Петрович родился 1 октября 1942 г. в с. Пахта-Арал Ильичевского района Чимкентской области Казахской ССР.

В 1959 году Берман В. П. окончил Херсонскую среднюю школу № 8. С 1959 по 1964 г. учился в Херсонском педагогическом институте им. Н. К. Крупской на физико-математическом факультете по специальности «Математика и черчение». С 1964 по 1965 г. проходил службу в рядах Советской Армии (г. Улан-Удэ).

Виктор Петрович начал трудовую деятельность в Херсонском педагогическом институте им. Н. К. Крупской с 1965 года на должности преподавателя кафедры элементарной математики.

В 1984 году успешно защитил диссертацию и получил ученую степень кандидата педагогических наук.

В 1985 году, будучи уже старшим преподавателем ка-

федры математики, Берман В. П. становится заместителем декана физико-математического факультета.

С июня 1991 г. Виктор Пектрович – доцент кафедры математического анализа, а с 1989 года начинает свою 20-летнюю деятельность на посту декана, сначала физико-математического факультета, затем факультета физико-математических наук и информационных технологий, а с 2005 года по 2009 год он – декан факультета физики, математики и информатики.

Виктор Петрович всегда вел активную научно-исследовательскую и научно-методическую работу, имеет более 100 научно-методических печатных работ.

Трудовая деятельность Бермана Виктора Петровича была отмечена государственными наградами: медалью «Ветеран труда» (1985 г.), значком «Отличник народного образования УССР» (1990 г.), значком «Отличник образования Украины» (1999 г.), Почетной грамотой Министерства образования и науки Украины (2002 г.).

Всем работникам университета Виктор Петрович запомнился как один из основателей, а затем бессменный руководитель на протяжении почти 50-ти лет мужского художественного ансамбля «Березка», замечательный, интеллигентный, доброжелательный, светлый человек, который не только безупречно знал и преподавал математику, но и писал стихи, рассказы, сценарии. Светлая память о Бермане Викторе Петровиче навсегда останется в наших сердцах.

**Білий Микола
Самойлович**
(22.11.1909-24.05.1988)

Білий Микола Самойлович народився 22 листопада 1909 року в с. Мала Токмачка Оріхівського району Запорізької області. Після закінчення початкової школи жив у брата в м. Дніпропетровську, де навчався в семиріч-

ній школі. В 1927 р. закінчив Запорізький педагогічний технікум, після чого працював учителем початкових класів, а потім учителем фізики та математики в Запорізькій області.

Протягом 1931-1937 рр. працював викладачем фізики в різних навчальних закладах м. Херсона – в середній школі № 14, у вечірньому робочому університеті та в Херсонському філіалі Одеського індустріального інституту. У 1937 р. закінчив фізико-математичний факультет Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської, отримав спеціальність вчителя фізики.

Протягом 1937-1941 рр. Білий М. С. працював у ХДПІ ім. Н. К. Крупської на посаді асистента, а потім викладача фізики та методики викладання фізики. На початку Великої Вітчизняної війни у зв'язку з евакуацією міста переїхав у Ставропольський край, де працював учителем фізики в Воронцово-Олександрівській середній школі. В 1942 р. був

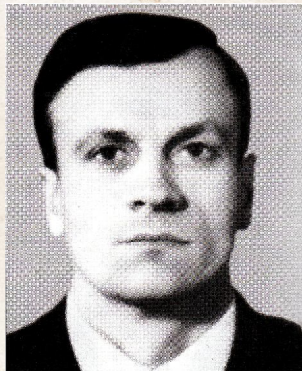
призваний до рядів діючої Червоної Армії. В грудні 1945 р. після демобілізації повернувся в м. Херсон. Займав посаду наукового співробітника в Херсонському обласному інституті вдосконалення вчителів, завідував кабінетом фізики. З 1946 р. і до кінця життя працював у Херсонському педінституті.

У 1949 р. Микола Самойлович захистив у Москві кандидатську дисертацію на тему: «Домашні досліди і спостереження як вид самостійної роботи учнів з фізики». У 1952 р. отримав звання доцента. З 1954 р. до 1971 р. обіймав посаду завідувача кафедри методики фізики. Протягом 1955-1968 рр. – декан фізико-математичного факультету. Виконував обов'язки заступника директора з наукової та навчальної частини, керував науковим студентським товариством, був заступником голови Херсонського обласного відділення товариства з розповсюдження політичних та наукових знань, постійно виступав з лекціями для населення. У березні 1975 року М. С. Білому присвоєно звання професора, а в 1988 році він нагороджений Почесною грамотою Президії Верховної Ради України.

Серед нагород – орден «Знак пошани», шість медалей за бойові заслуги, значок «Відмінник народної освіти УРСР».

Професор М. С. Білий досліджував питання методики викладання фізики, методичного забезпечення міжпредметних зв'язків, вивчення впливу природничих дисциплін на трудове виховання школярів. За роки праці в Херсонському педагогічному інституті М. С. Білий опублікував 32 наукові роботи, серед яких найвизначнішими є посібники з методики викладання фізики в середній школі.

Помер Білий Микола Самойлович 24 травня 1988 року.

Бойко Рафаїл Тимофійович (20.12.1932-19.11.1996)

Рафаїл Тимофійович Бойко народився 20 грудня 1932 року в місті Архангельську. Після війни родина переїхала до Запоріжжя, де Рафаїл закінчив середню школу.

У 1953-1959 рр. Р. Т. Бойко навчався в Дніпропетровському медичному інституті, який закінчив з відзнакою. На другому курсі він займався в студентському науковому гуртку на кафедрі гістології, захопився цією наукою і залишився відданий їй на все життя. В студентські роки приймав участь у численних наукових конференціях та публікував наукові статті.

Після закінчення медінституту працював хірургом в сільській лікарні в Запорізькій області, проте його не полишала думка про наукову роботу. Відпрацювавши належний термін лікарем у селі, Рафаїл Тимофійович у 1963 р. вступив до аспірантури Дніпропетровського медінституту (кафедра гістології). В кінці другого року навчання в аспірантурі захистив кандидатську дисертацію, після чого працював завідувачем ендокринологічним відділенням НДІ охорони материнства та дитинства в м. Мукачеве, де продовжував займатися науковою діяльністю.

У 1970 р. Бойко Р. Т. захистив докторську дисертацію «Вплив гіпоксії на функції деяких ендокринних залоз та активність нейронів ядер переднього гіпоталамусу у тварин під час їх раннього онтогенезу». Згодом отримав звання професора. У 1973 р. перейшов працювати до Іжевського, а потім до Курського медичного інституту, де був завідувачем кафедри гістології, успішно керував науковою роботою молодих учених.

В 1983 р. Рафаїл Тимофійович повернувся на Херсонщину і працював у Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської, де очолював кафедру анатомії і фізіології людини та тварини, відкрив аспірантуру зі спеціальності 03.00.11 – ембріологія та гістологія. Під керівництвом доктора медичних наук, професора Р. Т. Бойка захистили кандидатські та докторські дисертації 10 молодих вчених, вийшло в світ понад 100 наукових праць, отримано 3 авторські патенти.

Професор Р. Т. Бойко був дивовижним лектором, ерудованим ученим, розумною, доброю, чуйною людиною. Багато наукових робітників, лікарів та біологів, які тільки починали займатись наукою, приїжджали до нього за порадою та консультацією. Він відзначався великим інтелектом, був цікавим співрозмовником, різнобічною людиною, добре знав художню літературу, був чудовим чоловіком та батьком.

Основний напрям, над яким працював д.м.н., професор Р. Т. Бойко – гістологія ендокринних залоз при гіпоксичних станах організму та вплив деяких фармакологічних і токсичних речовин на центральну та периферичну ендокринну систему. Зараз його справу продовжують учні на кафедрі гістології Іжевського медінституту, кафедрі біологічних основ

фізичного виховання та спорту Миколаївського державного університету, кафедри фізіології людини та тварин факультету природознавства при Херсонському державному університеті.

Помер Бойко Рафаїл Тимофійович 19 листопада 1996 року.

Болдирєв Анатолій Іванович

(08.04.1934-18.04.1999)

Болдирєв Анатолій Іванович народився 8 квітня 1934 року у селі Коксове Ростовської області. Після закінчення школи у 1954 році вступив до Московської сільськогосподарської академії, яку успішно закінчив у 1959 році за спеціальністю «ґрунтознавство та агрохімія».

З 1961 по 1964 рр. Анатолій Іванович навчався в аспірантурі при кафедрі фізичної та колоїдної хімії ТСГА у Москві, захистив кандидатську дисертацію.

В 1964-1971 рр. – доцент кафедри загальної хімії Кримського сільськогосподарського інституту, а потім протягом 6 років – завідувач відділом меліорації зрошувальних земель Українського науково-дослідного інституту зрошувального землеробства.

У 1977 р. Анатолія Івановича, кандидата хімічних наук, обрано на посаду завідувача кафедри хімії Херсонського державного педагогічного інституту. Протягом 1975-1982 рр. він є членом обласного комітету народного контролю, завідувачем відділом науки, культури і народної освіти.

Очоливши кафедру хімії, Болдирєв А. І. багато уваги приділяв естетичному оформленню приміщень, покращенню матеріальної бази для навчальної та науково-дослідної

роботи. Під його керівництвом сучасно обладнані всі аудиторії, при кафедрі створено науково-дослідну лабораторію, діяльність якої була спрямована на покращення екологічної ситуації у Херсоні та області. До цієї роботи активно залучаються студенти, лаборанти та викладачі кафедри.

Як доцент Анатолій Іванович читав лекції і проводив навчальний практикум з фізичної та колоїдної хімії, який широко включав елементи наукових досліджень. Під його авторством побачили світ навчальні посібники та підручники: «Фізична та колоїдна хімія», «Лекційні демонстрації до курсу фізичної та колоїдної хімії». Опублікував близько 80 наукових робіт, у тому числі 2 монографії. Отримав два авторських свідоцтва. Головну увагу приділяв проблемам агрохімії, впливу зрошування на структуру та склад ґрунтів, підвищення їх родючості.

У 1981 році Анатолій Іванович захищає дисертацію доктора сільськогосподарських наук зі спеціальностей ґрунтознавство, меліорація та зрошувальне землеробство на тему «Вплив зрошування мінералізованими водами на головні властивості ґрунтів півдня України і шляхи підвищення їх родючості».

Під керівництвом Анатолія Івановича розпочинаються госпдоговорні роботи з надання конкретної допомоги народному господарству області, які мають високий економічний ефект.

Протягом всього періоду роботи у ХДПІ Анатолій Іванович виконував значну суспільну роботу на факультеті та у області, яку неодноразово відзначали на різних рівнях.

У 1986 році доктор сільськогосподарських наук, професор Болдирев А. І. переходить на роботу завідувача відділом Південно-Українського інститут зрошувального землеробства.

Борисенко Параска Іванівна

(09.11.1930-07.08.1999)

Борисенко Параскева Іванівна народилася у місті Жовті Води Дніпропетровської області 9 листопада 1930 р. у сім'ї лікарів. Після закінчення школи, вступила на природничий факультет Херсонського педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської. Разом із іншими студентами природничого факультету у тяжкі повоєнні роки брала участь у відновленні інституту, ботанічного саду та агробіостації. Приймала активну участь у роботі студентського наукового товариства, народного університету «Природа», громадській роботі. У 1954 році, після закінчення факультету з відзнакою, отримала пропозицію працювати спочатку лаборантом кафедри зоології, потім викладачем цієї ж кафедри. Викладала курси анатомії та фізіології людини і тварин, але наукові інтереси визначилися в галузі зоології безхребетних тварин.

Перші наукові дослідження з вивчення ґрунтової ентомофауни Херсонщини були опубліковані у 1955 році, у цей час молодий викладач розробляє і курс лабораторних занять із зоології безхребетних Північного Причорномор'я.

Навчальна та наукова робота в той час була насичена

екскурсійними поїздками до Кримського ботанічного саду, Чорноморського державного заповідника, кожного року проводилися навчальні практики на базі інституту біля узбережжя Чорного моря. Разом із колегами та науковцями Чорноморського державного заповідника активно працювала над складанням переліку тварин, занесених до Червоної книги України, вивчали зміни у біоценозах, що відбулися після будівництва Каховської ГЕС. До наукової роботи залучала студентів факультету, які захистили кандидатські дисертації у цій галузі, такими стали О. Гречка, Л. Русіна, які значний час працювали у нашому вузі.

Параскева Іванівна брала активну участь у роботі Херсонської філії товариства «Знання», популяризуючи досягнення науки у боротьбі зі шкідниками сільськогосподарських рослин. Для біологів та агрономів Херсонщини та області проводила семінари та читала лекції із біологічного захисту рослин. Багато часу присвятила питанням захисту довкілля. Разом із викладачами кафедри хімії, за завданням Української науково-дослідної станції зрошування, визначала основні біологічні забрудники стічних вод.

Протягом періоду роботи в інституті виконувала значну суспільну роботу: була секретарем партійної організації, членом редколегії газети інституту, відповідала за роботу Червоного Хреста. З 1985 року тимчасово виконувала обов'язки декана факультету природознавства, була куратором студентських груп.

За сумлінну 45-річну роботу в інституті нагороджена медаллю «Ветеран праці». Залишиться в пам'яті колег та студентів як дисциплінована, стримана та порядна людина.

**Боянжу Марк
Григорьевич**
(03.09.1928-01.02.2010)

Марк Григорьевич Боянжу родился в Херсоне 3 сентября 1928 года. До войны учился в средней школе № 3 (ныне школа № 28).

С 1945 по 1948 годы М. Г. Боянжу учился в Херсонском медицинском техникуме, затем поступил в Одесский государственный педагогический институт им. К. Д. Ушинского, который окончил в 1952 году и стал работать учителем – вначале в Горностаевском районе Херсонщины, далее – в средних школах Херсона.

Пройдя в 1960 году курсы НИИ дефектологии АПН РСФСР, Марк Григорьевич получил право работать логопедом. Дополнительно учился на курсах по психотерапии и заиканию при Харьковском институте усовершенствования врачей в 1962 году, по окончании которых работал логопедом в Херсонской областной детской больнице, а в 1973 его пригласили работать в Херсонский педагогический институт на должность преподавателя психологии.

За 31 год научно-педагогической деятельности в институте Марк Григорьевич воспитал тысячи студентов, многие из которых, став кандидатами и докторами наук,

считали именно его краеугольным камнем своего успеха, своего умения системно подходить к науке. Сочетание медицинских и психологических знаний, огромное трудолюбие и не менее огромная любовь к избранной профессии стали катализатором его научной работы.

Кроме этого, М. Г. Боянжу всю жизнь увлекался литературой и живописью.

Его творческим наследием являются без малого полторы сотни опубликованных в специализированных научных журналах статей в области психологии, дефектологии, логопедии, психологической экспертизы. Написанные им методические пособия по школьной психодиагностике, психолого-педагогической экспертизе, патопсихологии стали настольными книгами не только для студентов, но и для дипломированных учителей.

Маркс Григорьевич Боянжу – Учитель и Педагог – ушёл из жизни 1 февраля 2010 года.

**Бухтій Микола
Володимирович
(09.05.1948-04.07.2011)**

Спогади як фотокартки. Вони виникають у свідомості в довільному порядку, змінюють одні одних, допомагаючи нам щось зрозуміти, створюючи певний настрій. Але поки вони є, живе пам'ять про людей, з якими вони пов'язані.

Назавжди тепер тільки в спогадах наш колега, Бухтій Микола Володимирович. Він народився 1948 року на День Перемоги, 9 травня, в с. Нова Збур'ївка Херсонської області в багатодітній родині. Але дату народження записали в документах, як часто було тоді, іншу – 16 травня.

Після закінчення школи працював у ній вожатим. У 1967-1972 рр. навчався в Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської за спеціальністю «Українська мова та література». Здобувши кваліфікацію вчителя, пішов працювати в Збур'ївську школу-інтернат. Творче ставлення до роботи, небайдужість до дітей сформували педагогічний талент Миколи Володимировича. Це було відзначено державними нагородами. 1983 р. він став відмінником народної освіти УРСР, 1987 р. – відмінником просвіти СРСР.

Любов до українського слова спонукала його до наукового пошуку, а доля подарувала зустріч з відомим науковцем доктором філологічних наук, професором Й. О. Дзензелівським. Під його керівництвом у 1991 р. Микола Володимирович захистив дисертацію «Вівчарська лексика говорів Херсонщини» на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова в Дніпропетровському ордена трудового Червоного Прапора державному університеті імені 300-річчя возз'єднання України з Росією.

З 1994 до 2011 року Бухтій М. В. працював у Херсонському державному університеті. За роки наукової діяльності написав багато праць, серед яких «Вівчарська лексика Херсонщини в лінгво-географічному аспекті», «Робота по засвоєнню лінгвістичної термінології при вивченні мовознавчих дисциплін у школі», «Лінгвістичний атлас лексики чабанів степових говірок Херсонщини», «Мовна культура українського ділового спілкування», «Риторика» та ін. Викладав сучасну українську літературну мову, культуру українського мовлення, історію української мови, українську діалектологію, риторику української мови, українську мову (за професійним спрямуванням).

Не злічити, скільки уроків, занять – лекційних і практичних – підготував та провів Микола Володимирович за 42 роки педагогічної діяльності. Він навчав української мови, а в нього навчалися любові до рідної мови, до своєї землі, до пісні й життя.

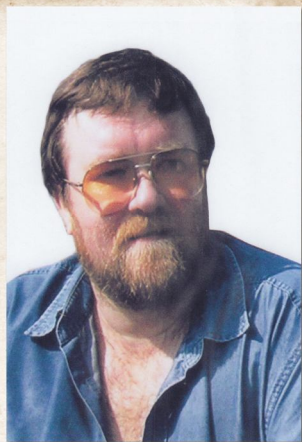
Щедрий і щирий, він мав талант бути щасливим кожного дня: коли слухав пісню або співав сам, коли йшов на роботу або їхав додому, «у Збур'ївочку», і коли працював, і

коли відпочивав.

Здається, не було слова, з якого він не міг почати пісню. Вона була частиною його душі. Недаремно на свій 60-річний ювілей він організував концерт. Зібрав друзів, колег, родину і подарував собі й усім свято пісні. Тоді співав він і співали для нього. А ще були слова подяки за добро, що він робив, за знання й працю від його учнів, студентів і тих людей, яких з ним зводила доля.

То були найкращі хвилини для його мами – Тетяни Василівни. Микола Володимирович трепетно ставився до неї, знав, що їй довелося пережити в роки війни і в повоєнний час, коли чекала чоловіка з фронту, як важко працювала й піднімала маленьких діточок. Пишався її мужністю і мудрістю. Саме це звучить у тих оповіданнях, що написані ним за маминими спогадами. Цими оповіданнями він хотів ушанувати й пам'ять батька – Володимира Опанасовича, який пройшов війну і повернувся переможцем.

Цю повагу до фронтовиків Микола Володимирович виховував і в студентів. Він запрошував ветеранів на зустрічі з молоддю, де вони розповідали про ті страшні часи, а потім разом зі студентами співали воєнні пісні та спілкувалися. Ветерани, повернувшись спогадами у свою молодість, знову ставали колишніми юнаками й дівчатами, неначе не минуло кілька десятиліть. І було враження, що із сучасними студентами говорили молоді люди. Таку атмосферу міг створити Микола Володимирович. Учителю! За професією і за покликанням. Людина, згадка про яку огортає душі наші теплом і бажанням творити добро.

**Бучинский Илья
Владимирович**
(01.01.1964-16.02.2007)

Бучинский Илья Владимирович родился в 1 января 1964 года в г. Херсоне. С 1970 г. учился в Херсонской школе № 47. В 1980 г. поступил в ХГПИ им. Н. К. Крупской на физико-математический факультет, отделение матема-

тики. В 1984 г. окончил институт и устроился на работу в ТУ-3 на должность мастера производственного обучения. В декабре 1984 года был призван в ряды Советской Армии в г. Запорожье. После увольнения в запас (1986 г.) Илья Владимирович устроился на работу в Херсонское СПТУ-4 на должность учителя математики, где работал до 1989 года, затем устроился на работу в ХГПИ им. Н. К. Крупской.

Бучинский И. В. работал лаборантом кафедры информатики и вычислительной техники в 1989-1990 гг., заведующим лабораторией в 1991-1997 гг., а с 12.09.1997 – начал работать преподавателем.

Бучинский И. В. был квалифицированным работником, который имел опыт научно-воспитательной и научно-исследовательской работы. Илья Владимирович принимал участие в разработке научно-методического обеспечения учебного процесса и программного обеспечения института.

В 1998 году сдал кандидатские экзамены при Херсонском государственном педагогическом университете.

Умер Бучинский Илья Владимирович 16 февраля 2007 года.

**Бучинська Людмила
Максимівна
(15.12.1932-16.08.1994)**

Народилася Бучинська Людмила Максимівна 15 грудня 1932 р. в м. Херсоні. У 1941 р. вона разом із сім'єю була евакуйована до Західно-Казахстанської області, в 1945 р. переїхала до м. Миколаєва, а в 1946 р. після демобі-

лізації батька із рядів Радянської Армії повернулась у Херсон, де в 1950 р. із золотою медаллю закінчила середню школу.

Протягом 1950-1955 рр. Бучинська Л. М. навчалась на агрономічному факультеті Херсонського сільськогосподарського інституту, котрий закінчила з відзнакою і вступила в аспірантуру при кафедрі економіки та організації сільськогосподарських підприємств. У 1957 р. перевелась на заочне відділення аспірантури при Всесоюзному науково-дослідному інституті економіки і сільського господарства. Працювала на посаді молодшого наукового співробітника Північно-Кавказького філіалу (1957-1960 рр.) у м. Ростові-на-Дону. У 1961 р. в Харкові успішно захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Після закінчення аспірантури працювала в м. Луцьку на Волинській дослідній станції старшим науковим співробітником.

На Херсонщину Людмила Максимівна повернулася у 1962 р., працювала на посаді старшого наукового співробітника відділу економіки Українського науково-дослідного інституту зрошувального землеробства. В 1963 р. перейшла на роботу в Херсонський філіал Одеського технологічного інституту ім. М. В. Ломоносова. В цьому ж році одружилася із Бучинським Володимиром Іллічем. Сім'я Бучинських була веселою та відкритою для спілкування, завжди готовою прийти на допомогу. В 1964 р. у них народився син Ілля, який також потім працював у нашому університеті і залишив по собі світлу пам'ять.

Бучинська Л. М. брала активну участь у суспільному житті Херсонщини як депутат міськради (1953-1955 рр. та 1967-1969 рр.) та депутат Дніпровської райради (1965-1967 рр.).

У 1967 р. Людмила Максимівна почала працювати в ХДПІ ім. Н. К. Крупської. За період роботи в інституті обіймала посади доцента, завідувача кафедри політекономії та політології, наукового комунізму. Проводила велику виховну роботу серед молоді, приймала нестандартні рішення, завжди була готова взяти на себе відповідальність, викладачі кафедри могли розраховувати на її допомогу в будь-якій ситуації. Була толерантною, здатною створити дружню атмосферу на кафедрі. Бучинська Л. М. була наставником для молодих викладачів, під її керівництвом захищено 3 кандидатські дисертації. Студенти згадують її лекції із захватом. На практичних заняттях могла пояснити матеріал просто та цікаво.

Померла Бучинська Людмила Максимівна 16 серпня 1994 року.

**Бушуєва
Людмила
Дмитрівна
(30.07.1937-19.08.2006)**

Народилася Бушуєва Людмила Дмитрівна 30 липня 1937 року в с. Грушівка Одеської області в родині військовослужбовців.

З 1956 по 1961 роки

Л. Д. Бушуєва навчалася в Уральському державному університеті ім. Горького на історичному факультеті.

Працювала у м. Свердловську в школі-інтернаті, завідувачем абонементу в бібліотеці ім. Некрасова, завідувачем кабінету історії КПРС Свердловського інституту народного господарства (1961-1983 р.р). З 1983 року працювала лаборантом кафедри історії КПРС і наукового комунізму. В 1984 році призначена на посаду викладача курсу суспільствознавства на підготовчому відділенні Херсонського педагогічного інституту. Була членом профспілкового комітету інституту, головою дільничої виборчої комісії з виборів народних депутатів. З 2001 по 2004 роки – завідувач кабінету кафедри теорії держави і права економіко-юридичного факультету та асистент кафедри за сумісництвом. За часи її завідування методичний кабінет кафедри неодноразово було визнано кращим кабінетом факультету.

Більшу частину свого життя Бушуєва Л. Д. присвятила університету, допомагала зростати факультету з перших хвилин його існування. Нагороджена медаллю «Ветеран праці», почесними грамотами та подяками.

Енергійна, добра, лагідна, чуйна, вона давала впевненість тим, хто вперше переступив поріг факультету, її мудре слово допомагало в тяжкі хвилини, з нею ділили ми миті радості і щастя. Її дзвінкий голос і ніжну посмішку ми збережемо в своїх серцях.

**Вельдбрехт
Діна
Олександрівна
(01.01.1942-02.10.2011)**

Старший викладач кафедри математики Херсонського державного університету, ветеран праці. З 1966 року Вельдбрехт Діна Олександрівна працювала на кафедрі природознавства та математики факультету початкового навчання. Була членом профсоюзної спілки та профоргом факультету. Навчала студентів методики викладання математики.

Має понад 40 наукових праць, серед яких наукове дослідження «Екологія давньогрецького міста». Видала три книги: «Використання векторів при розв'язуванні рівнянь», «Тригонометричні рівняння з параметрами» та «Розв'язання нестандартних рівнянь».

Народилася Вельдбрехт Д. О. на Хуторі-Ягідному Городищенського району Волгоградської області. До Херсона переїхала в 1945 році, де й прожила все своє життя. Навчалася у школі № 29, після закінчення якої вступила до Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської на факультет фізики та математики.

Діна Олександрівна виховала сина, який зараз є кандидатом наук. Була генієм своєї справи, любила свою роботу,

якій віддавалася цілком. Вона дуже любила студентів і ніколи не відмовляла їм у допомозі, була їхнім наставником та поводитирем у важкій науці – математиці, за що користувалася всезагальною шаную та любов'ю. Мала дуже багато друзів, як серед колег, так і серед студентів.

Вельдбрехт Д. О. вела активний спосіб життя, ніколи-ся не зупинялася, займалася греблею, ходила разом зі студентами в туристичні походи. Була учасницею акторського колективу «Салон Вельдбрехт», в якому чудово виступала і легко вживалася в будь-яку роль.

З повагою відносилася до колективу, який дуже цінив Діну Олександрівну не тільки як чудового педагога, але й як добру комунікабельну та активну людину, яка завжди готова прийти на допомогу. Д. О. Вельдбрехт залишила теплі спогади у серцях тих, хто її знав та мав можливість бути її студентом або колегою.

Діна Олександрівна (або просто подруга Діна) пішла від нас, залишивши яскраві, веселі спогади про зустрічі з нею. Діна була дуже радісною людиною, їй дуже хотілось обдаровувати оточуючих чимось хорошим і тому завжди по доброму всім посміхалась і робила все, що було в її силах.

Її вірний супутник життя – полковник міліції Кобиляков Анатолій – також дуже доброзичлива людина. Їх дід був завжди повен друзів, оскільки всіх зустрічали з хлібом-сіллю. Діна дуже любила радянські свята та демонстрації, тому сумувала за соціалізмом.

Особливою турботою Діни були діти – свій син Денис та улюблені племінники. Оточена цією діворою, вона

кожне літо проводила в СОР «Буревісник» – вдень варила всій ватазі смачнючі борщі, а ввечері організовувала всіх спостерігати за вечірніми зорями. Діна дуже любила, коли співають пісні. Вона сама не дуже вміла співати, але з радістю підспівувала своїй подрузі Ларисі Кацовій.

Більше 30 років Діна була членом профкому університету і дуже раділа всім добрим справам, котрі нам вдавалися. Вона дуже любила подорожувати і сподіваюсь, що зараз її світла душа подорожує зірковими стежками світотворення, благословляючи нас на добрі справи.

**Винник Иван
Андреевич**
(12.09.1896-07.03.1979)

Винник Иван Андреевич родился 12 сентября 1896 года в с. Снятыга Томашовского уезда на Холмщине (Западная Украина). В 1919 году окончил словесно-исторический факультет Института Народного Просвещения и двухгодичные Высшие научно-педагогические курсы при Московском госуниверситете на отделении психологии.

Педагогическую деятельность Иван Андреевич начал в 1918 году с учителя начальной школы. Впоследствии Винник И. А. работал инспектором Наркомоса Украины, преподавателем Кировоградского, Кременчуцкого и Никопольского пединститутов, преподавателем Чембарского училища в Пензенской области.

Педагогическую деятельность в ХГПИ Иван Андреевич начал в 1935 году. В период ВОВ и оккупации работал в Саратовской области в мединституте: занимался пропагандистской работой в госпитале. После увольнения с военной службы по состоянию здоровья, работал старшим преподавателем кафедры марксизма-ленинизма Саратовского медицинского института. После эвакуации по вызову института и НКО СССР вернулся в Херсонский пединсти-

тут, где продолжил работать с 1 сентября 1945 года в качестве старшего преподавателя педагогики и психологии. По совместительству работал директором Областного института Усовершенствования учителей.

С 1949 года работал зав. кафедрой педагогики ХПИ. Руководил постоянно действующим семинаром завучей школ города Херсона, читал лекции для учителей города и области по вопросам психологии и педагогики. Имел многочисленные благодарности от института и общественности города.

Творчески работал в ХГПИ до выхода на пенсию в 1972 году.

Вінниченко Яків Федорович (28.06.1903-)

Вінниченко Яків Федорович народився у сім'ї селянина-бідняка 28 червня 1903 року у м. Ейск Краснодарського краю.

1912 року пішов у перший клас трьохрічної початкової школи, яку закінчив

1915 році. Восени того ж року починає навчатись у Ейській школі ремісників, де навчався чотири роки і отримав кваліфікацію майстра слюсарної справи.

З 1919 року Вінниченко Я. Ф. працював на невеликому металургійному заводі у якості рядового слюсаря, паралельно оволодіваючи навчальним матеріалом середньої школи, що дозволило в 1922 році екстерном скласти відповідні екзамени і отримати свідоцтво про закінчення школи другого ступеня.

У серпні 1922 Яків Федорович був зарахований студентом Кубанського педагогічного інституту на факультет природознавства.

В 1926 році після закінчення інституту працював вчителем біології у П'ятигорській школі. 1927 року обраний депутатом П'ятигорської міської ради, керував відділом народної освіти.

Протягом 1930-1933 рр. Я. Ф. Вінниченко навчався в аспірантурі при кафедрі зоології Ростовського педагогічного інституту. 1939 року захистив кандидатську дисертацію у Ленінградському педагогічному інституті ім. О. Герцена.

З 1933 по 1942 рр. працював у Ростовському педінституті, після чого був евакуйований на Кавказ.

Протягом 1943-1948 рр. Яків Федорович працював доцентом кафедри зоології Краснодарського педагогічного інституту. У 1950 році переїхав до Одеси, де працював на посаді завідувача кафедри біології Одеського медичного інституту. З 1953 р. працював у Казанському педінституті.

З 1955 року Я. Ф. Вінниченко працював у Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської. Опублікував більше двадцяти наукових праць, винайшов ряд оптичних проєкційних приладів, що використовувались на уроках біології. Деякі з них були визнані спеціалістами і поставлені на виробництво в промислових масштабах.

Водолазька
Світлана Іванівна
(06.08.1946-10.03.2014)

Світлана Іванівна завжди знала, що її покликання стати вчителем. З дитинства вона захоплювалася цією професією – мистецтвом вести за собою учнів.

Шкільні роки пролетіли легко радісно та безтурботно.

Світлана вчилася успішно, захоплювалася літературою, займалася в творчих студіях, паралельно закінчила музичну школу. В педагогічний інститут зібралася за покликанням, хоча батьки не розділяли її планів. Тато, кадровий військовий льотчик, мріяв, щоб старша дочка стала юристом, а мама мріяла про консерваторію. Світлана здала документи на філологічне відділення Херсонського педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської і всі іспити склала на відмінно.

Студентські роки увірвалися в її життя веселим вихором нового, непізаного, нерозгаданого.

Група сформувалась сильна, амбітна, активна. Студентство припало на 60-ті роки – це був час свободи, надій, радісного очікування змін, причетності до життя своєї країни. Вчилися завзято, захоплено. Викладачі тих років – яскраві особистості. Світлана Іванівна з вдячністю згадує В. П. Ковалева – декана факультету, безжально сувору і

фантастично грамотну Н. А. Левашову, несподіваного і гострого Г. В. Росина, поетичного романтика, улюбленця всіх студенток С. С. Рижикова. «На лекції з педагогіки до першого професора інституту Є. І. Петухова ми бігали на інші факультети». Студенти всієї групи були членами наукового студентського об'єднання, виступали на наукових конференціях, у той час це було престижно.

В 1968 році Водолазька С. І. закінчила інститут. Почалася довгоочікувана робота за фахом. В школі Світлана Іванівна пропрацювала декілька років вчителем російської мови та літератури, доки випадково не опинилася на заміні хворої колеги у молодших класах та більше не змогла піти від малюків. Вона закохалася в початкову школу одразу – і на все життя.

З 1971 року почала працювати вчителем початкових класів. Віддала цьому майже 15 років, здійснила 5 випусків – це більше 150 учнів, отримала нагороду, якою вона дуже пишається – почесну відзнаку «Відмінник народної освіти України». А ще подяка її учнів, які до сьогодні приходять в її дім вже дорослими, зі своїми чоловіками та дружинами, з дітьми.

В 1984 році у Херсонській школі № 50 на педагогічній практиці з'явилися перші педфаківці. У клас Світлани Іванівни практикантку Людочку Ветрову привела методист Л. С. Прілепська. Вони відвідували і аналізували уроки, спостерігали всю її вчительську роботу. А наприкінці практики до Світлани Іванівни прийшов перший декан молодого педагогічного факультету, доцент А. А. Прілепський. Саме він переконав її спробувати себе на викладацькій роботі у вузі. З цього часу розпочалась викладацька діяль-

ність. Спочатку вона була викладачем, а потім старшим викладачем кафедри педагогіки та методики початкового навчання. І знову потрібно було багато вчитися.

Перші лекції готувала ретельно, проговорювала багато разів, промовляла вголос, сердилася, коли не виходило. Знов і знов вивіряла: теза, аргументування висновків, чіткий понятійний апарат, логіка викладу, яскраві приклади та інше. Основною навчальною дисципліною стала дидактика – королева педагогіки. Допомагав шкільний досвід. Звичайно, були виступи на наукових конференціях, видавалися статті, вийшов навчальний методичний посібник для студентів з дидактики. Світлана Іванівна багато років керувала педагогічною практикою студентів факультету. Але все ж таки улюбленою справою була жива робота в аудиторії.

Так пройшло ще 20 років.

Світлана Іванівна вважала, що головною складовою педагогічної майстерності є особистість викладача. Професійна захопленість, відданість своїй справі, глибокі всебічні знання з предмету та пошана до своїх учнів забезпечують надійну мотивацію навчальної діяльності студентів, а значить і успіх в роботі.

Померла Світлана Іванівна 10 березня 2014 року.

**Головаш Ольга
Федорівна**
(16.01.1947-27.04.2007)

Народилася Головаш Ольга Федорівна в селі Білики Кобеляцького району Полтавської області. В 1965 році закінчила Біликівську середню школу і вступила до Полтавського державного педагогічного інституту

ім. В. Г. Короленка на факультет російської мови та літератури.

В 1970-1971 рр. О. Ф. Головаш працювала бібліотекарем в Одеському інституті інженерів морського транспорту. Переїхавши з чоловіком до міста Херсона, з 1972 року зарахована на посаду бібліографа бібліотеки Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської. У 1978 році переведена на посаду старшого бібліотекаря, за рішенням атестаційної комісії у 1991 р. їй присвоєна кваліфікація бібліотекаря першої категорії. В 1993 році стала завідувачем відділу книгозберігання. Звільнилась у 2006 році.

Коли згадуєш Головаш Ольгу Федорівну, перше що приходить на думку – хороша людина. За своєю природою вона була дуже енергійна та працьовита. Її відрізняли феноменальна пам'ять та ерудиція. За родом своєї діяльності їй доводилося спілкуватися з викладачами, студентами

і вона це робила дуже професійно. Ольга Федорівна мала особливий дар спілкування з людьми. З нею було завжди цікаво, вона не була байдужою, вміла вислухати та надати мудру пораду.

Багато років очолювала один з найбільших читальних залів ХДПІ, працювала завідувачем відділу книгозберігання. Взагалі пропрацювала в бібліотеці університету 31 рік.

Це була турботлива, любляча дружина, відмінна господиня, мати, що виховала двох дітей. Діти подарували їй чотирьох онуків і вона також дуже зворушливо опікувалась ними.

«Була відповідальною у своїй роботі, кваліфіковано обслуговувала читачів, брала участь у роботах, які потребували зусиль усього колективу...»

«Завжди впевнена в собі, цілеспрямована, товариська, чуйна жінка, схильна до творчості, ініціативна, наполеглива, дбайлива...»

Такі спогади залишилися у співробітників про Головаш Ольгу Федорівну.

Тяжка хвороба забрала її у 60 років, але вона залишила світлу, добру пам'ять по собі у наших серцях.

**Гоменюк Алла
Павловна
(12.10.1939-2006)**

Родилась Гоменюк Алла Павловна 12 октября 1939 года в районном центре Ставище Киевской области, здесь же и похоронена. В 1966 г. окончила философский факультет Киевского государственного университета им. Т. Г. Шевченка, в 1974 г. – аспирантуру при КГУ им. Т. Г. Шевченка. Член КПСС с 1969 года.

С 1974 г. Гоменюк А. П. – кандидат философских наук в области научного атеизма, в июне 1981 г. утверждена в ученом звании доцента.

В Херсонском государственном университете Алла Павловна работала с 1974 г. по 2006 г.

Гоменюк А. П. была квалифицированным лектором. На высоком научно-методическом уровне читала лекции по курсу «Основы научного атеизма». Оставила после себя научно-методические разработки по данному курсу и множество других научных трудов, таких как: «Воспитательное значение критического аспекта в курсе научного атеизма», «Подготовка кадров атеистов в вузе», «Методические советы по использованию материалов курса основ атеизма в работе учителя», «Формирование научно-атеистических убеждений студенческой молодежи», «Религия в пла-

нах антикоммунизма», «Религия и женщина», «К вопросу атеистического воспитания школьников», «Способы активизации работы студентов по изучению истории религии и атеизма» и др.

Ее лекции на тему роли и места религии в жизни общества и верующего человека всегда вызывали живой интерес студенческой аудитории.

Гоменюк А. П. обладала рядом ценных личностных, моральных и деловых качеств. Преданность делу – одна из наиболее характерных черт Аллы Павловны, которая проявлялась во всех аспектах её профессиональной деятельности. Её живое участие в общественной жизни в значительной мере способствовало установлению здоровой рабочей атмосферы в коллективе кафедры философии.

«К студентам у А. П. Гоменюк было особое, можно сказать, трепетное отношение, – вспоминает ее коллега Недзельский Константин Казимирович, – его можно выразить формулой: люблю, но не выказываю это чувство открыто. Наверное, эта, приобретенная с преподавательским опытом, мудрость делала ее одновременно чуткой и внимательной к студенческой молодежи, но также требовательной и строгой, когда этого требовал дидактический интерес. С ней можно было вести беседы не только на темы преподавательской жизни, но и сугубо по личным вопросам. Она показывала личный пример настоящей дружбы между коллегами».

Те, кому посчастливилось работать рядом с Аллой Павловной, всегда помнят теплоту ее щедрой души, ее добрую улыбку и постоянную готовность делиться своим опытом для общей пользы.

Гончаренко
Валентин Іванович
(20.07.1956-24.08.2008)

Народився Гончаренко Валентин Іванович 20 липня 1956 року в сім'ї інженера та вчительки. Ріс допитливою, різносторонньою дитиною. Навчаючись у школі, Валентин захоплювався спортом: легкою атлетикою, футболом, веслуванням на байдарці. Навчався грі на баяні. З дитинства він виявив здібності до вивчення іноземних мов. Закінчивши середню школу з золотою медаллю, Валентин Гончаренко вступив до Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка на факультет романо-германських мов, відділення перекладознавства.

Навчання давалось легко, проте Валентин багато часу працював у бібліотеці та лінгафонному кабінеті. Студентське життя було сповнене наполегливої праці, активної участі в спортивних змаганнях та культурних заходах університету та гуртожитку. У свій вільний час Валентин Іванович любив ходити в кіно, бувати на концертах, відвідувати музеї та театри. Навчався він із задоволенням, тож закінчив університет з відзнакою.

Після закінчення навчання Гончаренка В. І. було направлено на військову службу у Народну Республіку Ан-

голу, де він виконував обов'язки референта Головного військового радника. Працював на найвищому рівні з послом Радянського Союзу під час перемовин, офіційних та ділових зустрічей з міністрами та Президентом Анголи. За період служби Валентина Івановича не раз нагороджували грамотами та преміями за відмінну роботу.

Повернувшись до рідного міста Херсона, Гончаренко В. І. почав працювати на комбайновому заводі ім. Петровського у бюро перекладів, звідки був відряджений на Кубу.

Після відрядження Валентин Іванович знову працює перекладачем на комбайновому заводі. Через деякий час його запрошують провідним фахівцем на суднобудівний завод відділу міжнародних зв'язків. Через хворобу змушений звільнитися і певний час не мав змоги працювати. Однак Валентин Гончаренко не пасує перед труднощами. Займається письмовими перекладами, присвячує багато часу своїй сім'ї, загартовується. Згодом, коли йому дозволяє здоров'я, Валентина Івановича запрошують на посаду заступника начальника Херсонського управління зовнішніх економічних зв'язків обласної державної адміністрації.

З 2000 по 2008 рік Гончаренко В. І. працював провідним фахівцем відділу міжнародних зв'язків Херсонського державного університету. Докладав чимало зусиль для налагодження відносин з різними університетами Королівства Іспанії. В ХДУ був створений Центр іспанської мови та культури, координатором якого став Валентин Іванович. У рамках діяльності відділу міжнародних зв'язків і Центру іспанської мови та культури відбувався обмін делегаціями університетів Гранади та Кордови, студенти ХДУ мали

змогу пройти стажування в університетах Іспанії, а також іспанські студенти навчалися в нашому університеті. Паралельно Валентин Іванович займався викладацькою діяльністю на кафедрі романо-германських мов. Студенти з вдячністю згадують його практичні заняття, під час яких він ділився своїми знаннями та багатим досвідом роботи перекладачем.

Гончаренко В. І. досконало володів іспанською, англійською, португальською та італійською мовами, проте він завжди прагнув поглибити свої знання, займався самовдосконаленням.

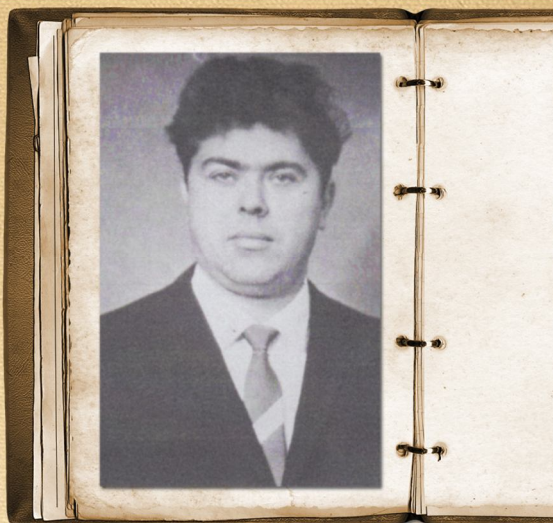
На жаль, хвороба забрала Валентина Івановича з життя, коли йому виповнилось лише 52 роки. Оточуючі назавжди запам'ятали його усміхненим, доброзичливим, галантним, активним, сповненим енергії та бажання діяти.

**Гончаровский
Александр
Станиславович
(21.03.1929-)**

Гончаровский Александр Станиславович родился 21 марта 1929 года в с. Исаево Ивановского района Одесской области. В 1936-1943 гг. учился в Одесской семилетней средней школе. Во время немецко-фашистской оккупации проживал у своего дяди Олейникова Ф. Л.

В 1948-1949 гг. Гончаровский А. С. проживал в с. Кочубеевка Высокопольского района Херсонской области. В 1949 г. был призван в ряды Советской армии и демобилизовался в 1953 г. в ранге сержанта. С 1953 по 1958 год жил в г. Львове, работал часовым мастером при АТМП, начальником библиотеки.

Некоторое время Александр Станиславович жил в г. Цюрупинске, где работал руководителем хора в Доме культуры (1958-1959 гг.). В 1959 г. переехал в г. Херсон, работал часовым мастером в автобусно-таксомоторном парке и параллельно учился в школе рабочей молодежи. В 1970 году закончил вечернее отделение механико-технологического факультета Херсонского филиала Одесского технологического института им. М. В. Ломоносова и получил квалификацию инженера-механика, технолога маши-

ностроения, металлорежущих станков и инструментов.

На протяжении 1962-1984 гг. Гончаровский А. С. работал инженером-механиком в научно-исследовательской лаборатории кафедры физики в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской. Проводил хозяйственную работу с Институтом проблем материаловедения АН УРСР, с Подольским научно-исследовательским технологическим институтом, Киевским государственным университетом. Преподавал дисциплину «Технические средства обучения».

Александр Станиславович успешно выполнял конструкторские работы. Им был сконструирован целый ряд узлов и отдельных установок для научных исследований, при этом проявлял творчество и изобретательность. Одна из таких разработок в соавторстве с сотрудниками лаборатории опубликована А. С. Гончаровским в сборнике «Актуальные проблемы физики твердого тела».

Коллеги вспоминают, что Гончаровский А. С. был талантливейшим инженером. Ни одна техническая идея в научно-исследовательской лаборатории тугоплавких соединений, которая имела всесоюзное значение, не обходилась без этого человека. К тому же он имел «золотые руки» – всю работу и на кафедре, и дома делал лично. Всегда считал, что лучший подарок – это подарок, сделанный своими руками. Он постоянно радовал коллег и друзей своими поделками, которые вызывали истинное восхищение. Сотрудники отмечают, что Александр Станиславович был отличным рассказчиком с удивительным чувством юмора. Он также любил природу и ценил красоту окружающей среды.

**Горяной Валентин
Давидович**
(01.03.1927-08.04.2005)

Кандидат филологических наук, доцент, заведующий кафедрой филологических дисциплин.

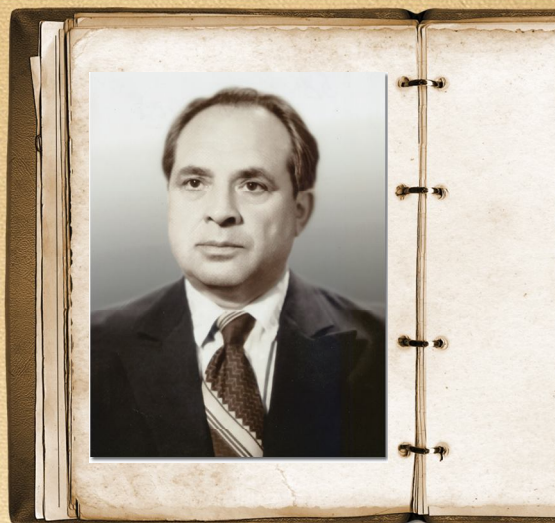
Горяной Валентин Давидович родился 1 марта 1927 года в с. Лидивка Мостовского района Одесской области.

Учился в Кировоградском пединституте им. О. С. Пушкина. В 1957 году получил диплом с отличием. Заочно окончил аспирантуру Запорожского пединститута.

Горяной В. Д. работал в Херсонском государственном педагогическом университете с 1978 года по 1997 год.

За время работы зарекомендовал себя как квалифицированный преподаватель, обеспечивающий высокий уровень учебно-воспитательного процесса. Его лекции отличались высоким научно-теоретическим уровнем, идейно-политической направленностью. Валентин Давидович руководил курсовыми и дипломными работами студентов, а также организовывал работу секции лингвистики в олимпиадах «Студент и научно-технический прогресс». Он неоднократно награждался грамотами за успехи в учебно-воспитательной работе со студентами.

Как победитель соцсоревнований был занесен на До-

ску Почета университета. Горяной В. Д. вел активную научную работу, у него 89 научных публикаций, среди которых методические пособия для учителей, три учебника для школ, учебники для педучилищ и вуза. Горяной Валентин Давидович принимал активное участие в профориентационной работе: он преподавал в спецклассе с углубленным изучением украинского языка, составил научную программу и подготовил учебник для учеников такого типа классов. В мае 1985 года он представил к защите в Институт языковедения окончательный вариант докторской диссертации «Семантико-синтаксическая структура односоставных предложений украинского языка». По теме диссертации опубликовано 18 работ, в их числе – учебники и монография. Память о первом заведующем кафедрой искренне поддерживается его коллегами и сейчас. Так, у 2009 году был издан «Словарь-минимум лингвистических терминов», который был начат еще со времен его руководства кафедрой.

По словам коллег, Валентин Давидович был опытным преподавателем, трудолюбивым, принципиальным, требовательным к себе и к другим, человек с развитым чувством ответственности.

**Гринченко
Олександр
Євгенійович**
(03.11.1952-10.08.2014)

Народився Гринченко Олександр Євгенійович 3 листопада 1952 року в м. Краснокамськ Пермської області.

В 1970-1974 рр. навчався в Миколаївському державному педагогічному інституті

ім. В. Г. Белінського на факультеті фізичного виховання, після закінчення якого працював учителем фізичного виховання в с. Строганівка Чаплинського району (серпень-листопад 1974).

В лютому 1976 року був прийнятий на посаду тренера-викладача з волейболу в дитячо-юнацьку спортивну школу № 1 міста Херсона, де з січня 1976 року обіймав посаду заступника директора з організаційно-спортивної роботи. З 1992 року – завідуючий відділом організаційно-масової та методичної роботи, а з 1997 року до 1999 року займав посаду керівника гуртків.

Під час своєї праці в дитячій юнацькій спортивній школі № 1 зарекомендував себе як здібний, талановитий тренер-викладач. Підготував декілька десятків учнів вищих розрядів, які грають за команди груп класу «А» та збірної України. Мав кваліфікацію тренера вищої категорії. Був

нагороджений знаком «Відмінник народної освіти УРСР».

З 1999 року Олександр Євгенійович працював викладачем спортивних дисциплін у ХДУ, а з 2000 року – викладачем кафедри спортивної майстерності. Гринченко О. Є. проводив практичні та лекційні заняття з «Волейболу і методики його викладання» та підвищення спортивної майстерності на факультеті фізичного виховання та спорту. Був старшим тренером з волейболу. Читав курс лекцій у Регіональному інституті удосконалення вчителів. Приймав участь у розробці методики вдосконалення фізичної підготовки студентів університету в процесі самостійних занять фізичною культурою і спортом. Під його керівництвом команда з волейболу була неодноразовим призером міських та обласних змагань.

У вересні 2003 року Гринченко О. Є. переведено на кафедру спортивних ігор. Проводив практичні заняття з дисциплін: «Спортивні ігри з методикою викладання (волейбол)», «Спортивні ігри з методикою викладання (баскетбол)», «Дисципліна за вибором студентів (волейбол)». Тренер чоловічої та жіночої команди ХДУ з волейболу.

У 2010 році йому присвоєна вища категорія тренера-викладача з волейболу. У серпні 2011 року переведений на посаду старшого викладача кафедри олімпійського та професійного спорту.

Гринченко О. Є. помер 10 серпня 2014 року.

Гринь Анатолій Лаврентійович

(25.04.1924-24.09.2008)

Гринь Анатолій Лаврентійович народився в селі Ново-Іванівка Веселовського району Запорізької області. Середню освіту отримав у Коктебельській середній школі Кримської області. В 1941-1942 рр. знаходився на

тимчасово окупованій території, а в 1942-1945 рр. перебував у Германії, відправлений туди німецькими окупантами.

Після повернення на батьківщину Гринь А. Л. вступив до Мелітопольського інституту механізації сільського господарства, який закінчив у 1950 році. В 1950-1954 рр. працював головним інженером МТС в пгт. Новопокровка Дніпропетровської області, в 1954-1960 рр. – заступником директора з науково-виробничої роботи Межівського училища механізації сільського господарства № 6, в 1960-1961 рр. – асистентом кафедри експлуатації та ремонту Дніпропетровського сільськогосподарського інституту. В 1961 р. вступив до аспірантури Українського науково-дослідного інституту механіки та електрифікації сільського господарства в м. Києві, після закінчення якої в 1963 р. працював завідувачем відділом механізації, а з 1975 р. – старшим науковим співробітником Українського науко-

во-дослідного інституту зрошеного землеробства. В 1964 році Анатолію Лаврентійовичу присвоєно науковий ступінь кандидата технічних наук. Також в 1967-1968 рр. читав курс «Меліоративні та будівельні машини» в Херсонському сільськогосподарському інституті. Систематично надавав допомогу сільськогосподарському виробництву, впроваджуючи рекомендації з механізації робіт у зрошеному землеробстві, читав лекції в колгоспах та радгоспах.

З 1976 року Гринь А. Л. працював на посаді викладача, потім доцента кафедри загальнотехнічних дисциплін Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської. Читав курс «Трактори, сільськогосподарські машини та використання машинотракторного парку». Ним була проведена велика робота для створення та обладнання навчальних лабораторій і кабінетів зі спецкурсу. Анатолій Лаврентійович був головою профбюро загальнотехнічного факультету, головою комісії з техніки безпеки, лектором товариства «Знання», старшим науковим співробітником по госпдоговору кафедри основ сільськогосподарського виробництва з радгоспом «Молода гвардія» Білозерського району. Був автором більше 100 наукових праць. Проводив дослідження з питань використання сільськогосподарських машин під час обробки сільськогосподарських культур за індустріальною технологією.

За високі показники у підготовці механізаторських кадрів нагороджений значком «Відмінник трудових резервів».

Помер Гринь Анатолій Лаврентійович 24 вересня 2008 року.

Гудок Владимир Сергеевич (04.05.1939-)

Старший преподаватель кафедры русского языка и литературы, кандидат филологических наук, доцент.

В Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской Гудок Владимир Сергеевич читал такие дисциплины: русское устное народное творчество, введение в литературоведение, русская литература дооктябрьского периода.

Его лекции отличались научной достоверностью, часто использовал конкретные примеры художественных текстов для объяснения литературных терминов. Был блестящим профессионалом, принципиален в своих научно-литературных взглядах, пользовался авторитетом у студентов и членов кафедры.

Внешне немногословен, среднего роста, ему было около 50 лет, когда он пришел работать в ХГПИ. Его отличали: необыкновенная скрупулезность, фундаментальные знания своих предметов, умение объяснять очень доходчиво. Был бесконечно предан своему делу, любил хороших студентов. Лекции отличались глубиной, научностью, выверенностью. Умел донести до студентов знания.

**Дибулат Евгений
Александрович
(04.05.1939-июль 2008)**

Дибулат Е. А. родился 4 мая 1939 г. в г. Херсоне в семье служащего.

Свою трудовую деятельность он начал в 1954 г. в Херсонском областном ремонтно-строительном тресте в качестве ученика инструктора.

Е. А. Дибулат проработал штукатуром до 1965 г., а потом до 1974 г. – маляром-штукатуром в ЖЭК № 1 и ЖЭК № 2 Херсонского горжилуправления.

В 1969-1974 гг. Евгений Александрович учился в Николаевском строительном техникуме и получил специальность «Техник-строитель промышленного и гражданского строительства». В 1974 г. поступил на работу в формовочный цех Домостроительного комбината мастером.

В 1975 г. Е. А. Дибулат принят на должность старшего инженера в Херсонский отдел комплексного проектирования и проработал там до 1996 г., а с 1998 г. работал инженером по ТБ по надзору за сооружениями ЭТС 1 категории. В 2001 г. переведён на должность ведущего специалиста ремонтно-строительных работ ремонтно-строительной группы Херсонского государственного университета.

Евгений Александрович был приветливым и интелли-

гентным человеком, пользовался уважением окружающих. Коллеги отзываются о нём как о серьёзном, ответственном работнике, который не просто добросовестно исполнял свои обязанности, но и творчески подходил к каждому вопросу. Если ему поручали какой-то объект, то качество исполнения работы было гарантировано.

В последние 3-4 года Е. А. Дибулат тяжело болел, ему нужен был гемодиализ крови. Он очень мужественно переносил болезнь и старался никогда не подводить коллектив. К сожалению, в связи с обострением болезни 1 августа 2007 г. он вынужден был уйти с работы. Коллегам очень не хватало его при решении многих вопросов.

Умер Евгений Александрович в июле 2008 г.

**Дунаєв
Олег
Петрович**
(25.08.1936-2006)

Народився Дунаєв Олег Петрович 25 серпня 1936 року в с. Станіслав Білозерського району Херсонської області в родині службовців. Після закінчення Станіславської середньої школи у 1954 році

працював газорізником на заводі в м. Херсоні.

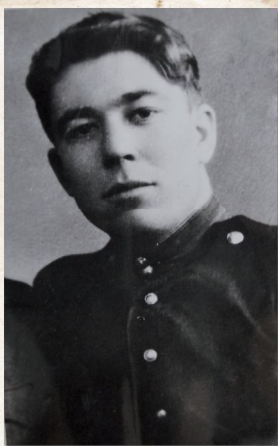
З 1955 до 1960 року навчався в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечнікова на хімічному факультеті, був нагороджений медаллю «За освоєння цілинних земель». З 1960 року працював в Дослідно-конструкторському бюро автоматики (Барнаульський філіал) на посаді інженера у відділі автоматизації.

1963 року Дунаєв О. П. був направлений до Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської на посаду лаборанта кафедри хімії, а потім був переведений на посаду асистента цієї ж кафедри. З 1969 р. навчався в аспірантурі Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка, після закінчення якої викладав дисципліни неорганічної, аналітичної хімії та хімічних технологій в ХДПІ ім. Н. К. Крупської.

26 серпня 1985 року звільнився за власним бажанням з посади викладача кафедри хімії, після чого працював у промисловому виробничому об'єднанні «ЕРА».

Колеги відгукувалися про Дунаєва Олега Петровича як про доброзичливого, чуйного викладача, якого любили студенти. А Людмила Василівна Вишневська, доцент кафедри загальної та неорганічної хімії, назвала його «своєрідною людиною гострого розуму».

У 2006 році Дунаєв О. П. пішов з життя.

**Жук
Алексей
Иванович
(22.03.1926-
октябрь 2011)**

Родился Жук Алексей Иванович 22 марта 1928 года в селе Тарасогорьевка Чигиринского района Кировоградской области (ныне Черкасская обл.).

Рос и жил Алексей Иванович в родном селе до 1943 года до 16-летнего возраста, после чего был призван Чигиринским районным военным комиссариатом на службу в армии, сначала в г. Крюкове, затем в Новосибирске (Российская Федерация).

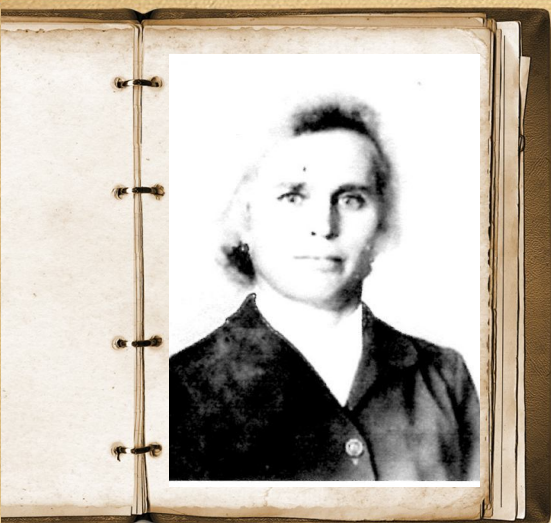
Вскоре Жук А. И. был переведен в г. Иванов, где проходил службу в 22-ой восточно-десантной бригаде, которая брала участие в боях у реки Одер, незадолго после этого события бригада была переформирована в 144-тую пехотную дивизию. Первая серьезная битва произошла у реки Прут, где Алексей Иванович проходил службу связного. Был ранен и контужен, попал в госпиталь. После лечения в 1944 году продолжил службу в 76-ом артиллерийском истребительном батальоне. Брал участие в битвах за освобождение столицы Австрии.

Воевал в Словакии и именно там для него закончи-

лась война. Алексей Иванович вспоминает: «День Победы, 9 мая, отпраздновали весело, играла музыка, пели песни. Как вдруг из леса появились немцы. Команда: «По машинам», – и поехали выкуривать фашистов из леса, через пару часов они вышли с белым флагом, поднятым над головами. Приехали чекисты и нас отпустили дальше праздновать Победу. И снова музыка и танцы».

После войны Алексей Иванович работал в Херсонском обкоме комсомола водителем, немного спустя в Херсонском АТП. В 1986 году вышел на пенсию, но продолжал работать водителем – уже в ХГУ. Знакомые и близкие помнят его как жизнерадостного, трудолюбивого, смышленного и всегда готового прийти на помощь человека.

Имеет боевые награды: «Орден Отечественной войны», медали «За боевые заслуги», «За отвагу».

Зверева Мария Валентиновна (1947-)

Мария Валентиновна Зверева родилась в 1947 году в пгт. Белозерка Херсонской области. В 1964 году закончила Херсонский государственный педагогический институт имени Н. К. Крупской, после окончания учёбы ра-

ботала учителем биологии в Белозерской школе № 2.

С 1969 года Зверева М. В. работала в ХГПИ на кафедре школьной гигиены. Кандидат биологических наук, руководила научными исследованиями по изучению влияния последствий войны на здоровье детей. Разработала комплекс оздоровительных и санитарных мероприятий, значительные усилия приложила к научным исследованиям в области школьной гигиены, руководила изучением проблемы учебной нагрузки школьников и работников рационального режима дня учащихся различных классов.

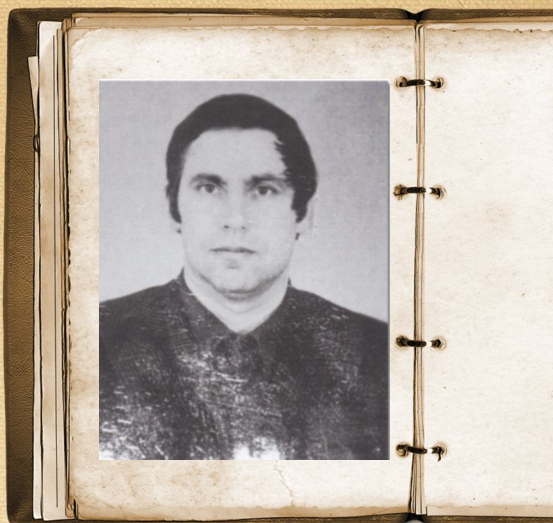
Коллеги всегда хорошо отзывались о Марии Валентиновне: очень хороший специалист, замечательный преподаватель, человек, на которого всегда можно было положиться, давала глубокие знания, вела очень интересные лекции, была требовательной, поощряла упорство и трудолюбие студентов.

**Звягинцев
Владимир
Игоревич
(12.03.1941-)**

Звягинцев Владимир Игоревич – специалист в области биохимии, микробиологии. Доктор химических наук (1979), профессор (1982).

Родился 12 марта 1941 года в г. Краснодар. В 1964 году окончил Воронежский государственный университет. Работал в Северо-Кавказском НИИ фитопатологии (1967-1968). С 1968 года – старший научный сотрудник Всесоюзного НИИ маслодельной и сыродельной промышленности Министерства мясной и молочной промышленности СССР (г. Углич); с 1974 года – заведующий кафедрой технологии молока Кемеровского технологического института пищевой промышленности; с 1979 года – главный технолог (заместитель генерального директора) Кемеровского производственного объединения молочной промышленности.

С 1980 по 1982 год – и. о. профессора кафедры химии Херсонского государственного педагогического института им. Н. К. Крупской. Звягинцев Владимир Игоревич – автор более 100 научных работ. На высоком уровне занимался также практической педагогической деятельностью. От-

личался исключительным трудолюбием и ответственным отношением к своему делу. Под его руководством проводилась большая научно-исследовательская работа, а отдельные разработки используются в молочной промышленности и по сей день.

**Іздебський
Василь
Михайлович**
(16.05.1931-28.10.2005)

Василь Михайлович, як і більшість дітей воєнних років, був учасником трудово-го фронту з 1943 по 1946 рр., працюючи на різних роботах в колгоспі ім. Спартака, с. Новокиївка Каланчацького району Херсонської області.

В 1946-1950 рр. Іздебський В. М. навчався у Херсонському педагогічному училищі за спеціальністю «Вчитель 1-4 класів». У 1950 році став студентом ХДПІ ім. Н. К. Крупської. В 1954 році успішно закінчив навчання та отримав диплом за спеціальністю «Вчитель біології та хімії», деякий час працював асистентом кафедри зоології ХДПІ.

В 1954-1956 р. вступив до лав Радянської Армії, знаходився у Бакинському окрузі ПВО, був командиром відділення розвідки, замполітом автороти.

До педагогічної діяльності Василь Михайлович повернувся у 1956 році, обіймав посаду викладача кафедри зоології, а згодом – декана природничого факультету.

Протягом 1963-1964 рр. Іздебський В. М. навчався в аспірантурі при інституті зоології АН України у м. Києві. В 1965 р. успішно захистив дисертацію та отримав науко-

вий ступінь кандидата біологічних наук, а в 1968 р. – вчене звання доцента кафедри зоології.

З 1965 по 1999 рік плідно працював в стінах ХДПІ, обіймаючи у цей період посади декана природничого факультету, доцента кафедри зоології, завідувача кафедри зоології.

Значну методичну допомогу Василь Михайлович надавав херсонським школам. Так, в 1995-1999 рр. працював викладачем факультативного курсу «Основи екології», а також займав посаду в.о. директора гімназії № 3 з наукової роботи.

Василь Михайлович був почесним членом Українського товариства охорони природи, заступником голови президіума місцевої Ради, членом Всесоюзного теріологічного товариства ВТО, членом Всесоюзного товариства «Знання». Здійснював активну громадську діяльність – був обраний депутатом Херсонської міської Ради (по червень 1975).

Серед численних нагород – медалі «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «Ветеран праці», знак «Відмінник охорони природи України» (1983) тощо.

**Ізотова
Людмила
Володимирівна
(31.10.1955-21.01.2014)**

Ізотова Людмила Володимирівна народилася в м. Херсоні 31 жовтня 1955 року.

З 1976 по 1980 рік навчалася на фізико-математичному факультеті Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської.

Досвід роботи з дітьми дошкільного віку Людмила Володимирівна здобула, працюючи нянькою дитячого комбінату № 5 ХБК з 1973 по 1974 рік. В 1980-1982 рр. обіймала посаду вчителя математики Сиваської 8-річної школи Новотроїцького району Херсонської області.

Ізотова Л. В. працювала в Херсонському державному університеті з 1984 року по 2010 рік, спочатку на посаді лаборанта, потім – викладачем кафедри математичного аналізу. З 1984 року Людмила Володимирівна була залучена до підготовки майбутніх вчителів початкових класів на кафедрі природничо-математичних дисциплін та логопедії, а з 2008 року – на новоствореній кафедрі дошкільної освіти готувала майбутніх вихователів ДНЗ.

В 2005 р. Ізотова Л. В. здобула науковий ступінь кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 теорія і ме-

тодика професійної освіти, захистивши дисертацію з теми «Підготовка студентів до розвитку творчих можливостей учнів в процесі вивчення математики».

Викладала предмети математичного спрямування для студентів спеціальності «Дошкільна освіта», «Початкова освіта».

Людмилу Володимирівну студенти і колеги запам'ятали як сумлінного, відповідального викладача, яка брала активну участь у громадському житті факультету, була профгором кафедри, членом профбюро інституту.

Пройшовши шлях від лаборанта до доцента, Ізотова Л. В. чимало часу приділяла самоосвітній роботі, користувалася заслуженим авторитетом у колективі студентів та викладачів.

**Кирилова
Леонора
Сидорівна
(30.05.1941-)**

Кирилова Леонора Сидорівна народилась 30 травня 1941 року в м. Одесі в сім'ї вчителя. Середню школу закінчила в 1958 році в м. Гайсині Вінницької області. В цьому ж році була зарахована студенткою на природничий факультет Херсонського педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської. В серпні 1963 року, отримавши диплом вчителя біології та хімії, пішла працювати вчителем біології в школу № 36 м. Херсона.

У грудні 1963 року Кирилова Л. С. була прийнята на роботу лаборантом кафедри ботаніки Херсонського педагогічного інституту. За час роботи на кафедрі ботаніки (1963-1998 рр.) займала посади асистента, викладача та старшого викладача.

Працювала над науковою роботою, присвяченою вивченню морфолого-анатомічних особливостей представників роду Дельфініум в онтогенезі.

Багато часу Леонора Сидорівна віддавала науковій роботі, досягла цікавих результатів, але, на жаль, не встигла їх літературно опрацювати. Кирилова Л. С. створила ботаніч-

ний гурток, за її ініціативою проводився «ботанічний чай», під час якого заварювали чай з різних корисних рослин. На засіданнях ботанічного гуртка викладачі та студенти обмінювались результатами наукових досліджень. Студенти любили та поважали Леонору Сидорівну.

Ківер Федір Васильович

(16.02.1919-26.11.1986)

Ківер Федір Васильович народився 16 лютого 1919 року в селі Миколаївка Бердянського району Запорізької області в сім'ї селянина.

З 1936 по 1938 рік навчався в Ленінградському гідрографічному інституті головного північного шляху. З 1938 по 1940 рік – курсант школи молодих авіаспеціалістів. Коли в 1939 р. розпочалася війна з Фінляндією, Ківер Ф. В. був мобілізований і направлений на фронт бортмеханіком в авіапункт. Під час бойових дій був тяжко поранений.

Брав участь в бойових діях Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр. Федір Васильович був нагороджений орденами «Великої Вітчизняної війни», «Трудового Червоного Прапора», медалями «За бойові заслуги», «За перемогу над Німеччиною». Після закінчення війни в 1946-1948 рр. він навчався в Херсонському сільськогосподарському інституті на факультеті виноградарства та виноробства. Був Ленінським стипендіатом.

Протягом 1949-1951 рр. Ківер Ф. В. працював асистентом кафедри ботаніки Херсонського педагогічного інституту, а з 1951 по 1952 рік був деканом природничого

факультету. Рішенням Херсонського обкому партії його направили на роботу в Нижньосірогозький район директором МТС, де він працював до 1953 року. В 1953 році Федір Васильович Ківер вступив до аспірантури на кафедру зрошувального землеробства при Сільськогосподарському інституті м. Херсона, в 1957 році успішно захистив кандидатську дисертацію. В січні 1960 року рішенням ВАК йому присвоєно вчене звання доцента кафедри загального землеробства.

З липня 1978 року Ф. В. Ківер працював на посаді завідуючого кафедри основ сільськогосподарського тваринництва Херсонського державного педагогічного інституту. З 1960 по 1981 рік він працював над докторською дисертацією, яку захистив 26 червня 1981 року. В цьому ж році йому присвоєно вчений ступінь доктора сільськогосподарських наук, в липні 1982 року – вчене звання професора.

Ф. В. Ківер залишався на посаді завідуючого кафедри основ сільськогосподарського господарства до 1986 року, в цьому ж році 26 листопада після тяжкої хвороби він помер.

Кістірвова Віра Пилипівна (29.06.1941-20.11.2007)

Народилась Кістірвова Віра Пилипівна 29 червня 1941 року в селі Широка Балка Білозерського району Херсонської області. В 1955 р. закінчила Широкобалківську семирічну школу, а потім навчалась в Станіславській середній школі, після закінчення якої працювала в рідному селі діловодом при школі.

Протягом 1960-1966 рр. навчалася на заочному відділенні природничого факультету Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської, отримала диплом за спеціальністю «Біологія та основи сільськогосподарського виробництва». В цей же час Віра Пилипівна працювала в Кіровській восьмирічній школі вчителем біології та німецької мови.

З 1974 року Кістірвова В. П. пов'язала своє життя з ХДПІ ім. Н. К. Крупської, пропрацювала старшим лаборантом кафедри хімії більше 40 років та була завідувачем хімічної лабораторії. Вона була відмінником народної освіти, а також ветераном труда, нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

Віра Пилипівна була людиною з великої літери. Насамперед, це чудова мати, турботлива дружина і любляча бабуса. Вона встигала усюди: керувала лаборантами кафедри, робила хатню роботу, упорядковувала дачу, виховала двох чудових синів Сергія та Ігоря, трьох онуків, встигла поколихати правнучку.

Велика частина її життя була присвячена кафедрі хімії. Це була справжня господиня 8-го поверху (кафедра хімії). Зміцнення матеріальної бази кафедри відбулося у роки, коли Кістірьова В. П. завідувала лабораторіями кафедри. Разом із завідувачем кафедри створила кабінет методики викладання хімії з повним комплектом обладнання, реактивів, приладів, моделей тощо.

Це була привітна людина, до якої зверталися не тільки працівники кафедри, а й з усього університету, щоб поділитися радощами та бідами, спитати поради, просто поспілкуватися. Немає людини, якій би Віра Пилипівна відмовила в допомозі в скрутну хвилину. Колеги згадують її як хлібосольну господиню, на дні народження якої збирався весь колектив.

Віра Пилипівна дуже любила природу і та відповідала їй взаємністю. Дача Кістірьових, де завжди панував ідеальний порядок, була зразком для садівничого товариства ХДУ. Садиба рясніла городиною, буяли квіти, плодоносили дерева та кущі. Влітку господиня вже о 4-й годині ранку виходила на «полювання за бур'янами». І вдома, і на роботі її швидкі руки встигали навести порядок і красу. Їй у всьому допомагав уважний та надійний чоловік Анатолій Миколайович.

Віра Пилипівна любила життя і до останнього мріяла працювати на кафедрі – своєму другому домі. Одне з останніх її бажань – ще один раз піднятися на 8-й поверх і пройти коридором рідної кафедри.

Не судилося...

20 листопада 2007 року Кістірцова Віра Пилипівна пішла з життя.

**Кобиляцький Іван
Іванович**
(21.01.1907-16.09.1996)

Іван Іванович Кобиляцький народився 21 січня 1907 року.

У 1935 році закінчив Московський інститут комуністичного виховання ім. Н. К. Крупської.

У 1953 році став кандидатом педагогічних наук, у 1959 році отримав вчене звання доцента, з 1977 року – професор. Професор І. І. Кобиляцький у різні часи працював ректором Черкаського педінституту, проректором Чернівецького університету, двадцять років очолював кафедру педагогіки в Одеському університеті. Останні десять років керував науковою роботою у створеному при Херсонському педагогічному інституті психолого-педагогічному комплексі. Був активним організатором та куратором проведення десяти міжвузівських науково-педагогічних конференцій. Під його редакцією за цей період видано десять збірників статей конференцій.

Науковий доробок І. І. Кобиляцького є значним за обсягом та науковим значенням: ним підготовлено 397 наукових праць з педагогіки загальним обсягом 320 друкованих аркушів. Це підручники «Основи педагогіки вищої школи» і «Основи педагогіки», монографії «Методи на-

вчально-виховної роботи у вищій школі», «Дидактичні основи навчального процесу у вищій школі», «Науково-педагогічні основи виховної роботи у вищій школі», «Методи навчання і формування спеціалістів». Підручник «Основи педагогіки вищої школи» (перший у світі) був перевиданий у Китайській Народній Республіці. Ім'я автора занесено до енциклопедії цієї країни. Професор Кобиляцький І. І. є автором наступних робіт: «Формування у студентів ідейно-політичного світогляду в процесі викладання загальнонаукових і профільюючих дисциплін», «Методичні рекомендації кафедри з впровадження проблемного викладання», «Питання вдосконалення самостійної роботи студентів у нових умовах», «Професійна майстерність педагога і вдосконалення лекційного викладання у вищій школі», «Навчально-виховний процес і методи навчання й виховання у педагогічному інституті», «Як вести дослідницьку роботу в школі і профтехучилищі», «Методи навчання і виховання в педагогічному інституті та їх наукове обґрунтування», «Науковий експеримент як метод дослідження в педагогіці» та ін.

Іван Іванович Кобиляцький органічно поєднував навчальну роботу з ґрунтовними дослідженнями на терені педагогіки, успішно керував аспірантами – ним підготовлено 52 кандидати педагогічних наук. Він був доброю і чуйною людиною, великим патріотом незалежної України. Пішов з життя 16 вересня 1996 року.

**Ковалев Виктор
Павлович**
(28.01.1920-16.09.2002)

Родился Виктор Павлович Ковалёв в 1920 году в г. Ялта в семье служащих. В 1927 году он вместе с родителями переехал в Херсон. В 1937 г. поступил в Одесский университет, где в предвоенные годы получил звание мастера стрел

лецкого спорта и окончил школу саперов. Мечты о мирной преподавательской деятельности после окончания университета прервала война. В. П. Ковалева вызвали в райвоенкомат и направили в военное училище. После окончания Краснодарского минометно-артиллерийского училища ему было присвоено звание старшего сержанта, и он стал помощником командира взвода. С 1942 г. В. П. Ковалев – командир взвода. Принимает участие в Сталинградской битве, во время которой ему присваивают звание старшего лейтенанта. Воевал В. П. Ковалев на Курской дуге, в городах Орел, Брянск, Великие Луки, Вязьма и др. Далее – Белоруссия, Карелия, Выборг, бои в Прибалтике, за крепость Кенигсберг, за Одер и Штеттин...

С 1944 года Виктор Павлович Ковалев – командир артиллерийского дивизиона в звании капитана. Дивизия принимала участие в военных событиях в Польше, Германии,

пройдя фронтовыми дорогами до конца войны. Война для Виктора Павловича закончилась у Восточной Пруссии. За боевые заслуги В. П. Ковалев награжден орденами «Красного знамени», «Красной звезды», «Отечественной войны» 1-й и 2-й степеней, медалями «За победу над Германией», «За взятие Кенигсберга».

После войны В. П. Ковалев, капитан запаса, снова в родном городе. В Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской с 1946 года читал лекции на факультете языка и литературы. Сначала Виктор Павлович работал ассистентом, потом доцентом, заведующим кафедрой русского языка (1959-1974), деканом филологического факультета (1965-1968, 1976-1981). Круг научных интересов В. П. Ковалева был необычайно широк, разнообразной была и его педагогическая деятельность. Работая на филологическом факультете, он читал курсы старославянского языка, исторической грамматики, современного русского языка.

Научная деятельность В. П. Ковалева была плодотворной. В 1955 году защитил кандидатскую диссертацию, в 1975 году – докторскую. Он написал более 70 работ по лексикографии, методике преподавания языка в школе и вузе, лингвостилистике. Всесторонняя образованность и блестящая научная эрудиция языковеда мастерски реализовывалась в его преподавательской деятельности и научно-методических трудах. Серьезное исследование Виктора Павловича – его учебник «Современный русский литературный язык», «Практикум по русскому языку», «Языковые выразительные средства русской художественной прозы», «Виразжальні засоби українського художнього мовлення»,

более ста научных работ и учебно-методических пособий для студентов и учителей школ на материале русского и украинского языков.

За творческую работу, заслуги в воспитании будущих учителей В. П. Ковалеву было присвоено звание «Отличника народного образования УССР и Узбекской ССР». В 1978 году В. П. Ковалеву было присвоено звание Заслуженного работника высшей школы УССР. Виктор Павлович выступал оппонентом на защите кандидатский и докторских диссертаций, рецензировал авторефераты, учебные пособия, монографии, статьи. Под его руководством защищались кандидатские диссертации.

В 1995 году была издана книга В. П. Ковалева «Покоя нет», в которой наряду с автобиографическими данными – страницы истории родного края, родного учебного заведения, в котором Виктор Павлович проработал 56 лет.

В. П. Ковалев – заслуженный работник высшей школы Украины, отличник народного образования Украины и Узбекистана, Почетный гражданин Херсона, награжден медалью А. С. Макаренка.

Ушел из жизни 16 сентября 2002 года.

Козак Аполлиария Алексеевна (20.05.1929-)

Родилась Козак Аполлиария Алексеевна 20 мая 1929 года в с. Карповцы Хмельницкого района Хмельницкой области в семье крестьянина. В 1949 году окончила Ружичанскую среднюю школу с серебряной медалью.

В 1954 году окончила механико-математический факультет Киевского государственного университета им. Т. Г. Шевченка и поступила в аспирантуру на кафедру геометрии. Будучи студенткой 5-го курса, вышла замуж. Муж, Козак Георгий Николаевич, работал в Днепропетровском пароходстве. 19 октября 1954 года родила сына Сергея. В связи с болезнью сына и финансовыми трудностями в феврале 1955 года Аполлиарии Алексеевне пришлось уйти из аспирантуры.

В 1955 году зачислена на работу в Николаевский пединститут им. В. Г. Белинского, где до 1960 года работала ассистентом кафедры математики.

В 1960 году пришла работать ассистентом кафедры высшей математики в Херсонском государственном пединституте им. Н. К. Крупской. В 1964 году переведена на должность старшего преподавателя кафедры математического

анализа. В 1965 году родила сына Андрея. В 1974 году была переведена на должность преподавателя кафедры математического анализа. В 1985 году Аполлинария Алексеевна вышла на пенсию.

За время работы в Херсонском пединституте читала лекции и вела практические занятия по математическому анализу, сдала три кандидатских экзамена, принимала участие в научных семинарах кафедры, написала методические разработки по некоторым вопросам математического анализа для студентов-заочников, читала лекции по математическому анализу для преподавателей Херсона. Кроме этого, принимала активное участие в общественно-политической жизни института.

Студенты и коллеги вспоминают Аполлинарию Алексеевну как добросовестного работника, который всегда готов прийти на помощь студентам и преподавателям.

Козик Екатерина Яковлевна (04.04.1921-21.12.2008)

Козик Екатерина Яковлевна родилась 4 апреля 1921 года в с. Криштоновка Драбовского района Полтавской области в семье крестьян. После раскулачивания семья Екатерины Яковлевны переехала в Херсонскую область в с. Старая Збурьевка, затем в г. Херсон, где она окончила среднюю школу. Высшее образование Козик Е. Я. получила в Одесском государственном институте иностранных языков по специальности немецкий язык.

В 1940-1941 годах Екатерина Яковлевна работала преподавателем немецкого языка, зоологии и природоведения в 5-7 классах в Киндийской неполной средней школе.

В 1941 году, после начала ВОВ и захвата г. Херсона фашистами, семья Козик Е. Я. оказалась в оккупации. Екатерина Яковлевна и ее отец по возможности помогали тем, кто был связан с партизанами. Владея немецким языком, Екатерина Яковлевна добровольно оказывала помощь в борьбе с фашистами и поступила в херсонскую воинскую часть. До самой Победы она находилась в разных воинских частях.

После окончания ВОВ Козик Е. Я. работала еще целый год бухгалтером в г. Кабуле (Афганистан), до 1946 года состояла в воинской части ПП 17658 счетоводом. Как и многие женщины тяжелого послевоенного времени, оказывала помощь в поднятии страны из руин.

В 1947 году Екатерина Яковлевна уехала в Одессу, где поступила в институт иностранных языков и закончила в 1951 году полный курс по специальности французский язык. Вернувшись в Херсон, в 1952-1953 гг. работала учителем французского языка 5-7 классов СШ № 17.

С 1953 по 1955 год Козик Е. Я. работала преподавателем иностранных языков в Смелянской СШ № 65. В этот период повышала свою профессиональную квалификацию, обучаясь заочно в Одесском педагогическом институте иностранных языков. Получив диплом преподавателя французского языка, уехала по назначению в г. Смела, затем – в г. Шевченко. В 1959 году получила диплом об окончании полного курса по специальности английского языка.

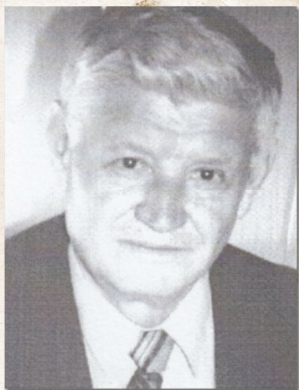
Вернулась Екатерина Яковлевна в любимый Херсон в 1960 году. Работала учителем в школе № 15, инспектором-методистом иностранных языков, в Херсонском облвн, инструктором-переводчиком в Херсонском клубе моряков.

С 1963 по 1970 год Козик Е. Я. работала в ХГПИ им. Н. К. Крупской на должности преподавателя кафедры иностранных языков.

Екатерина Яковлевна была всесторонне интеллектуально развитым, интеллигентным человеком. В 1984 году Козик Е. Я. заняла 2-е место в соревнованиях по шашкам

среди работников просвещения г. Херсона (грамота горкома профсоюза работников просвещения, высшей школы и научных учреждений), а также 1-е место среди женщин в соревнованиях по шахматам Спартакиады горкома профсоюза работников просвещения.

Ушла из жизни Козик Екатерина Яковлевна 21 декабря 2008 года.

**Колесник Филипп
Иванович**
(02.04.1939-01.04.2008)

Колесник Филипп Иванович родился 2 апреля 1939 года в с. Фурмановка Килийского района Одесской области. Детство было тяжелым: война, первые послевоенные годы. Когда пришло время идти в школу, отец

забрал Филиппа к себе в другую семью, которая жила в г. Узловая Московской области. В 1954 году Колесник Ф. И. окончил семилетнюю школу. В 1956 году поступил в Килийское ремесленное училище, где получил специальность рулевого судов, речного и озерного плавания и столяра четвертого разряда.

С 1957 года Филипп Иванович работал матросом на судах Дунайского государственного пароходства на протяжении двух лет. В 1959 г. поступает учиться в Херсонское мореходное училище ММФ, по окончании которого получил специальность техника-судоводителя.

С 1965 по 1967 г. Колесник Ф. И. – секретарь комитета комсомола морского порта в г. Херсоне. В 1970 году окончил Одесский институт инженеров морского флота, получив специальность инженера-эксплуатационника водного транспорта. 1972-1973 г. – слушатель помощника капитана

судов дальнего плавания при Высшем инженерном Морском училище в г. Одессе.

В 1973-1981 гг. Колесник Филипп Иванович работал первым помощником капитана на судах Азовского морского пароходства, а с 1981 по 1989 год – первым помощником капитана цеха технической эксплуатации флота при судостроительном и судоремонтном заводе им. Коминтерна. С 1990 г. – генеральный директор по внешне экономическим связям в Херсонской области. Работал в Херсонском государственном педагогическом университете на факультете довузовской подготовки с 1992 года начальником отдела маркетинга, с 1994 года по 2003 год возглавлял организационно-техническую службу, с 2003 года работал специалистом этой же службы.

Вспоминает коллега Фоменко Андрей Николаевич: «За года совместной работы Филипп Иванович запомнился как отзывчивый, честный человек. Образованный, разносторонний, знающий цену человеческому достоинству, обладающий порядочностью и профессионализмом. Умело исполнял свои обязанности, находил ответы на любые вопросы и выход со всех ситуаций. За годы работы в организационно-технической службе творческий талант Филиппа Ивановича вдохновлял на создание макетов, эмблем, обложек книг. Колесник Ф. И. – один из авторов идеи логотипа Академического лицея при ХГУ (корпус лицея с совой) и Херсонского государственного университета (три корпуса собранных вместе в виде книги) – что и до сегодняшнего дня есть символами наших учреждений».

Со слов жены, Колесник Светланы Григорьевны: «Он воспитывал дочь, был хорошим семьянином, очень вни-

мательным, чутко и трепетно относился к своим близким. Этот человек коммуникабельный, всегда был в центре внимания окружающих его людей, умел найти общий язык со всеми «от мала до велика», не терпел лжи, всегда и во всём имел своё мнение и не боялся его высказать, хотя иногда бывал и резким, никогда не лукавил, но люди не обижались на него. Филипп – молдованин по национальности, никогда не забывал свой родной язык (молдавский), кроме того владел румынским, итальянским, испанским, английским языками, у него всегда было много друзей. Увлекался моделированием, чеканкой, резьбой по дереву, рисованием, любил рыбалку.»

1 апреля 2008 года Филиппа Ивановича не стало...

**Колесова Людмила
Ростиславівна
(02.04.1947-20.09.2014)**

Народилася Колесова Людмила Ростиславівна 2 квітня 1947 року в селі Підгайці Бережанського району Тернопільської області в сім'ї службовців.

В 1965 році Колесова Л. Р. закінчила середню школу № 6 із золотою медаллю. Протягом 1965-1970 рр. навчалась в Одеському державному університеті ім. І. Мечникова, здобула освіту зі спеціальності філолог, викладач англійської мови.

В 1974 р. Людмила Ростиславівна одружилася із офіцером Радянської Армії Колесовим Олексієм Олексійовичем. У зв'язку з військовою службою чоловіка сім'я змушена була часто переїжджати до різних міст Радянського Союзу та закордону. Людмила Ростиславівна працювала вчителем англійської мови в школах Середньої Азії, Росії та в м. Херсоні, вихователем пришкільного інтернату в м. Кечкемет (Угорщина).

Займалась громадською діяльністю під час роботи в школах, була профоргом, протягом багатьох років очолювала культмасовий сектор.

З 1989 р. Колесова Л. Р. працювала в ХДПІ ім. Н. К. Крупської. Займала посади завідувача курсами підвищення кваліфікації вчителів, старшого інспектора навчального відділу, спеціаліста I категорії (а з 1997 р. – провідного спеціаліста) сектора денної форми навчання учбового відділу, заступника начальника учбового відділу, заступника керівника відділу ліцензування та акредитації, заступника керівника навчально-методичного відділу.

За сумісництвом працювала викладачем Відділення екстернатури та магістратури, а з 2002 р. – старшим викладачем кафедри педагогіки та психології (до червня 2004 р.).

Людмила Ростиславівна запам'яталась колегам як життєрадісна, товариська, уважна до всіх людина. Спілкування з нею приносило задоволення всім оточуючим, її посмішка була справжнім сонячним променем для колег. З душевною теплотою відносилась до дітей та внуків, була відмінною господинею та вірною дружиною. Виховала двох дітей – Дмитра та Аллу, яким віддала всю свою любов і турботу. Коли донька народила сина Діму, Людмила Ростиславівна взяла на себе майже всю роботу по догляду за маленьким онуком. Вона дуже пишалась тим, що Алла навчалась в аспірантурі і захистила кандидатську дисертацію. Зараз вона працює викладачем та заступником декана на факультеті перекладознавства ХДУ. У сина також підрастає кохана онучка Людмили Ростиславівни.

Майже десять років Колесова Л. Р. очолювала профбюро адміністративних відділів ХДУ. Вона намагалась якомога більше уваги приділяти ближнім, вигадувала найтепліші привітання, не забувала організовувати матеріальну допо-

могу хворим.

Коли Людмила Ростиславівна виходила на пенсію у серпні 2008 р., ми, її колеги, дуже жалкували, а вона сміялась: «Я потрібна онукам». Ми спілкувались з нею по телефону, у неї завжди були теплі слова вітання. До червня 2014 р. все було добре.

Але 20 вересня 2014 року у зв'язку з раптовою хворобою Колесова Л. Р. передчасно пішла з життя.

Світлі спогади про Людмилу Ростиславівну будуть довго зберігатись в серцях всіх, хто її знав!

**Колісніченко
Валентина Іванівна
(29.05.1941-01.08.2014)**

Народилася Колісніченко Валентина Іванівна 29 травня 1941 р. у селі Любашевка Любашевського р-ну Одеської області. Закінчила факультет педагогіки та методики початкової освіти Ізмаїльського педінституту (1958-1962 рр.). Трудову діяльність розпочала в 1962 році вчителем початкових класів Н.-Ільїнської школи Омської області. У 1965 році приїхала на Херсонщину: працювала вчителем початкових класів в Чернобаєвській восьмирічній школі, херсонських СШ № 52 та № 6. Заочно навчалась в 1977-1982 рр. в ХДПІ ім. Н. К. Крупської та отримала кваліфікацію вчителя російської мови та літератури.

З 1983 року працювала в Херсонському державному педагогічному інституті на факультеті методики та педагогіки початкового навчання викладачем методик української та російської мов. Протягом 1974-1983 р.р. виконувала обов'язки керівника методичного об'єднання молодих вчителів Херсона. На факультеті виконувала обов'язки заступника декана з навчальної та виховної роботи, була постійним членом методичної ради інституту та членом методсемінару кафедри. Протягом 20 років Валентина Іва-

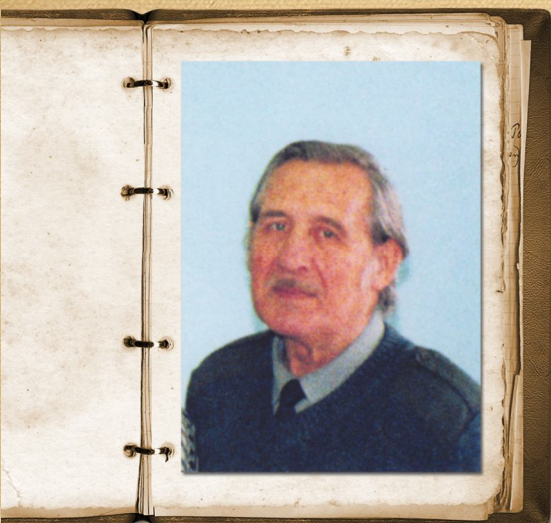
нівна виконувала обов'язки члена кабінету початкового навчання при Інституті вдосконалення вчителів м. Херсона. З 19 січня 1994 р. працювала на посаді шкільного директора.

Валентина Іванівна Колісніченко брала активну участь у громадському житті. Проводила відкриті уроки для вчителів та студентів, займалася науковою роботою: публікувалася у відомому журналі «Початкова школа». Була керівником гуртка «Російська мова в початковій школі». В. І. Колісніченко мала 14 друкованих робіт, серед яких: «Методика навчання письму дітей-шестирічок», «Буквар для шкіл Російської Федерації», «Інтерференція і транспозиція при вивченні російської й української мов молодшим школярем», «Професійна направленість в процесі реалізації міжпредметних зв'язків» та інші.

Згадуючи про Валентину Іванівну, колеги свідчать:

«Я з Валентиною Іванівною працювала з самого початку трудової діяльності в нашому інституті. Вона прийшла до нас відмінником народної освіти УРСР, маючи звання вчителя-методиста. Валентина Іванівна дуже відповідально ставилась до свої обов'язків, мала великий авторитет серед студентів та викладачів факультету». Л. М. Руденко.

«Подняла на факультете методику на высший уровень, она, пожалуй, единственная на кафедре, хорошо знала начальные классы. Она также одна из немногих уверено и умело осуществляла связь кафедры со школами и органами народного образования». В. Д. Горяной.

**Колотун Василий
Федосеевич**
(20.02.1938-24.07.2004)

Колотун Василий Федосеевич родился 20 февраля 1938 года в семье колхозника в пгт. Великая Александровка Херсонской области. Его отец, Колотун Ф. Г., погиб во время Великой Отечественной войны. В 1956 г. Василий окончил

Великоалександровскую среднюю школу № 1, в которой на протяжении 1956-1958 гг. работал учителем труда и рисования, а также лаборантом физического кабинета.

В 1958 г. Колотун Ф. В. был зачислен студентом Херсонского пединститута им. Н. К. Крупской, который окончил в 1963 году и получил специальность учителя физики и основ производства в средней школе. После окончания института работал в средней школе, а с 1964 по 1973 год – ассистентом кафедры методики физики Херсонского пединститута, с 1973 г. – старшим инженером научно-исследовательской лаборатории.

За период учебно-воспитательной работы Колотун В. Ф. внес значительный вклад в разработку методики проведения практических и лабораторных занятий по электронике и радиотехнике, оборудованию соответствующих лабораторий. Проявил себя хорошо подготовленным специали-

стом, обладающим творческой инициативой, хорошими знаниями и умением передавать их студентам. Хорошо владел техникой физического эксперимента, обладал обширными знаниями по разработке методики физических измерений, проектированию и изготовлению установок для исследований физических свойств материалов. Самостоятельно разработал и изготовил установку по исследованию ядерного магнитного резонанса в металлах и сплавах. Результаты своих работ неоднократно излагал на научных конференциях института. Принимал активное участие в общественной жизни института, неоднократно избирался членом местного комитета.

За период 1972-1987 гг. Василий Федосеевич постоянно назначался ответственным за исполнение хозяйственных тем, выполняемых кафедрой. Выполняя обязанности старшего научного сотрудника, всегда проявлял инициативу, трудолюбие и умел подчинить личные интересы общему делу, умел сплотить творческий коллектив из студентов и сотрудников НИЛ для выполнения учебных научных и хозяйственных работ. Пользовался заслуженным авторитетом у студентов, сотрудников кафедры и института. Он постоянно беспокоился и проявлял личную инициативу по укреплению материально-технической базы НИЛ и кафедры. Разработанные с его активным участием установки для исследования физических свойств твердых тел широко использовались сотрудниками кафедры и студентами при выполнении научных исследований. Некоторые установки успешно работали в нескольких научно-исследовательских институтах.

При выполнении научных исследований Колотун В. Ф.

активно боролся за воспитание творческой инициативы у студентов, принимал активное участие в их работе над курсовыми и дипломными работами. Также брал участие в работе кафедры со школой: участвовал в проведении физических олимпиад, читал лекции ученикам, руководил кружком юных физиков. Был общителен, скромн, отзывчив, требователен к себе и другим. Постоянно работал над повышением своего идейно-политического и научного уровня.

Умер Колотун Василий Федосеевич 24 июля 2004 года в возрасте 66 лет.

Кучма Олександр Янович (1932-)

Кучма Олександр Янович
1932 р. народження, украї-
нець, член КПРС, кандидат
технічних наук.

Протягом 1958-1960 рр.
працював завідувачем кабінетом
в Херсонському держав-
ному педагогічному інституті
ім. Н. К. Крупської.

Кучма Олександр Янович брав активну участь у науко-
во-дослідній роботі, читав на високому і науковому мето-
дичному рівні курси загальної та теоретичної фізики. Свій
успіх з наукової роботи успішно передавав учням.

Читав лекції про теорію відносності, квантової механі-
ки, методи їх формування та принципи, проводив семінар-
ські заняття.

Після закінчення аспірантури з 1967 р. Олександр Яно-
вич працював на кафедрі фізики спочатку старшим викла-
дачем, а після захисту кандидатської дисертації з 1972 р. –
доцентом. З 1970 р. по 1976 р. був заступником, а потім
деканом фізико-математичного факультету.

За період роботи на кафедрі Олександр Янович читав
всі розділи загальної і теоретичної фізики, проводив семі-
нарські, практичні, лабораторні роботи зі студентами фізи-

ко-математичного факультету і факультету ЗТД. Постійна робота по підготовці до лекцій дозволяла йому проводити заняття на професійному рівні.

Олександр Янович використав отримані знання при вирішенні педагогічних, навчально-виховних та науково-педагогічних завдань з урахуванням вікових та типологічних особливостей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів та конкретних педагогічних ситуацій. Планував, організовував та проводив викладацьку роботу з навчання, підготовки учнів, досконало формував учнівські навички.

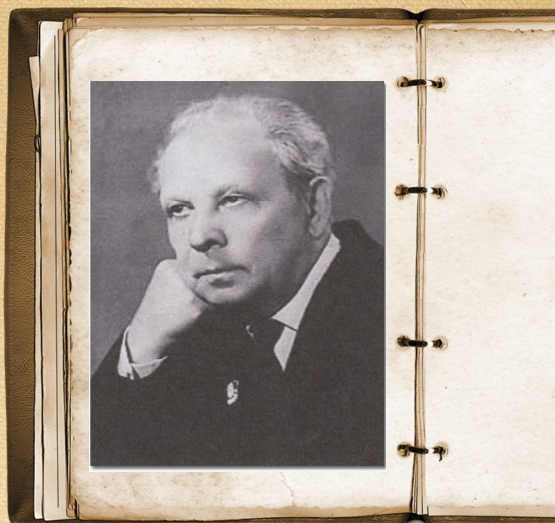
Найголовніше, що Олександр Янович прищеплював молоді інтереси до використання своїх знань та сил у своїй роботі.

Роботи: дослідження теплофізичних матеріалів; робота та встановлення для дослідження ефекту Холла; дослідження температурної залежності.

Лаврунов Кость Олександрович (12.06.1907-18.12.1968)

Кость Олександрович народився і виріс у Полтаві, мабуть тому творчість Панаса Мирного постійно перебувала у центрі його наукових інтересів, що засвідчується захищеною ним кандидатською дисертацією про роман «Повія» та численними статтями. Кость Лаврунов змалку захоплювався літературою, прагнув збагнути таємниці художньої творчості, проте довелося переймати від батька ремесло теслі, а після закінчення семирічки працювати разом з ним, щоб прогодувати велику родину, не полишаючи надії продовжити навчання. Мрія збулася 1929 року, коли робітничий комітет будівництва Полтавського м'ясокомбінату направив К. Лаврунова на робітфак. Потім було навчання у Полтавському інституті соцвиху та в аспірантурі. В студентські роки К. Лаврунов публікує свої вірші й оповідання на сторінках газети «Більшовик Полтавщини», збірника «Молот».

Від 1937 р. Кость Олександрович працював завідувачем кафедри української літератури в Запорізькому інституті соцвиху. Під час війни викладав російську мову та літературу в школах міста Канибадан (Таджикистан). У 1944-

1947 роках К. Лаврунов переїздить до Херсона, де працює у педагогічному інституті заступником ректора з навчальної та наукової роботи, деканом мовно-літературного факультету, завідувачем та доцентом кафедри української літератури.

Херсонський період життя виявився найбільш плідним у його літературній творчості. 1950 р. Кость Олександрович здобуває науковий ступінь кандидата філологічних наук, 1952 р. – вчене звання доцента, видає збірки оповідань «Світлячок» (Херсон, 1961) та «Конвалії» (Одеса, 1966). Кость Олександрович Лаврунов останні 20 років свого життя працював у Херсонському державному педагогічному університеті, тисячі випускників філологічного факультету, до навчання і виховання яких безпосередньо був причетний доцент К. Лаврунов, понесли свої знання і любов до українського слова в школи Херсонщини. На сторінках місцевої періодики та альманаху «Наддніпрянські зорі» публікувалися його оповідання й театральні рецензії. К. Лаврунов був організатором та учасником багатьох наукових конференцій і семінарів, читав лекції на курсах перепідготовки вчителів. Письменник часто зустрічався з читачами, прислухався до їхньої думки про свої оповідання, ділився планами на майбутнє, зокрема – не раз говорив про те, що має намір перейти від «малої» прози до «великої». На жаль, не всім цим планам судилося здійснитися. Залишилися незавершеними збірка «Маленькі новели», роман «Грози над Дніпром». Кость Олександрович був доброю людиною, міг завжди дати гарну пораду, мав цілеспрямований і вольовий характер.

**Левандовська
Тетяна Дмитрівна
(07.02.1948-04.01.1983)**

Народилася Левандовська Тетяна Дмитрівна 7 лютого 1948 року в с. Давидів Брід В.-Олександрівського району Херсонської області.

У 1965 році закінчила Давидобрідську середню школу. Член ВЛКСМ з квітня

1962 р. Була головою ради дружини, а протягом 1963-1965 рр. – секретарем комсомольської організації школи. У 1965 році вступила до українського відділення філологічного факультету ХДПІ ім. Н. К. Крупської, який закінчила 1969 року.

У 1969-1970 н.р. Т. Д. Левандовська працювала в Михайлівській восьмирічній школі Н.-Воронцовського району Херсонської області. В 1969 році одружилася із Левандовським Іваном Леонтійовичем, аспірантом УкрНДІЗЗа, і народила сина Едуарда.

В Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської Тетяна Дмитрівна працювала з 1970 до 1983 року: спочатку старшим лаборантом кафедри української мови, потім викладачем української літератури на підготовчому відділенні, пізніше – викладачем на кафедрі української літератури.

Протягом 1977-1980 рр. Т. Д. Левандовська навчалася в аспірантурі Київського педагогічного інституту ім. О. М. Горького і захистила кандидатську дисертацію на тему «Концепція героїчного в українській радянській літературі 60-70-х років» зі спеціальності «Українська література».

Кандидат філологічних наук, спеціаліст з української літератури, Тетяна Дмитрівна читала курс «Історії української літератури» та «Виразного читання», досконало знала свої предмети і вміло передавала ці знання. Окрім роботи в ХДПІ, вона виступала з лекціями в Інституті вдосконалення вчителів, була делегатом «Всесоюзного з'їзду профсоюзів» в 1982 році.

Вона була розумною, талановитою, господарською, щедрою, справжньою українською жінкою. За відгуками колег, у Тетяни Дмитрівни не було вад, як жінка – розумна і красива, як викладач – талановита і справедлива. Була артистичною та енциклопедично освіченою людиною Левандовська Т. Д. завжди допомагала не тільки колегам, але й студентам, а тому була улюбленим викладачем. Вона збирала навколо себе величезну кількість молодих і талановитих студентів, котрі й досі вдячні їй за переданий досвід. Традиції її артистизму, глибокого захоплення наукою та щирості живуть й зараз, залишаючись в серцях її колег, друзів і колишніх студентів.

Померла Левандовська Тетяна Дмитрівна 4 січня 1983 року.

**Лепа Анна
Александровна
(29.09.1952-)**

Лепа Анна Александровна родилась 29 сентября 1952 года в г. Мурманске. С 1960 по 1970 год училась в Мурманской средней школе № 38, после окончания которой поступила в Ленинградский институт текстильной и легкой промышленности им. С. М. Кирова, который окончила в 1976 году.

Трудовую деятельность Лепа А. А. начала в родном институте на кафедре автоматизации производственных процессов, сначала на должности инженера, потом – младшего научного сотрудника, принимала участие в выполнении хозяйственных работ. В 1979 году вышла замуж за Лепу Евгения Владимировича и переехала по месту его работы в г. Благовещенск. Там Анна Александровна работала ассистентом кафедры технологической механики в Благовещенском технологическом институте.

В связи с переездом в г. Херсон Лепа А. А. с 1982 года работала на кафедре физики в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской, сначала младшим научным сотрудником, с 1983 года – старшим лаборантом, с 1989 года – преподавателем.

В 1975 году у Анны Александровны родилась дочь Али-на, в 1985 году – сын Александр. В 2001 году она с детьми переехала к родителям в г. Севастополь.

Коллеги вспоминают Лепу А. А. как прилежного, старательного сотрудника. Она была доброй, компанейской, отзывчивой, всегда приветливой. Очень любила разводить цветы и дарить их коллегам и друзьям. Еще одним ее увлечением была фотосъемка. Чаще всего она фотографировала животных, которые вдохновляли ее – фотографии получались живыми, глубокими, красивыми, одним словом – настоящими. Она была сильной женщиной, которая проходила все тягости и препятствия на жизненном пути с гордо поднятой головой и сияющей улыбкой на лице.

**Литвиненко
Людмила
Семёновна
(15.04.1948-21.10.2007)**

21 октября 2007 года ушла из жизни великая личность, кандидат филологических наук и доцент Литвиненко Людмила Семёновна. Она честно прошла путь от блестящей, талантливой студентки до учёного литературоведа и руководителя вузовской кафедры. После института – сельская учительница в с. Копани. Затем – ассистент кафедры русской и зарубежной литературы, аспирантура, защита кандидатской диссертации, возвращение на родную кафедру, карьерный рост (ассистент, старший преподаватель, доцент, заместитель декана огромного филфака, заведующая кафедрой). Это огромный внешний путь, который прошла Литвиненко Людмила Семёновна.

Она очень предано относилась к своей работе. Не всё давалось легко. В начале её трудовой биографии – ежедневные поездки из Цюрупинска, где она жила с родителями, в Херсон, на работу, разработка сложнейших учебных курсов русской и зарубежной классической литературы, кураторство. Литвиненко Л. С. была фантастически трудолюбива.

Более 30 лет она целеустремлённо работала в науке (авто-реферат её кандидатской диссертации датирован 1979 годом). В институте звёздная карьера началась тогда, когда доцент Иван Фёдорович Федирко пригласил выпускницу на кафедру в должности ассистента. После блестящей защиты диссертации (направление диссертации: творчество А. Н. Островского), Людмила Семёновна стала доцентом кафедры русской литературы в Херсонском пединституте и все свои знания, свою любовь к литературе передавала студентам-филологам, проявив себя эрудированным, высокопрофессиональным педагогом. Она много работала с кафедральной молодёжью. Вокруг неё сформировалась группа увлечённых наукой сотрудников, из которых многие впоследствии стали кандидатами и докторами наук. Литвиненко Людмила Семёновна прекрасно читала лекции, успешно руководила дипломными работами. Её очень любили студенты, восхищались её лекциями.

Людмилой Семеновной было издано научно-методическое пособие для 3-го курса «Зарубежная литература XIX столетия для сотрудников всех специальностей факультета иностранной филологии». Коллеги вспоминают о Литвиненко Л. С. с благодарностью. Ольга Белоус говорит, что многолетнее общение и дружба с Людмилой Семёновной оставили в её памяти радостный отпечаток. Считает её человеком ярким, многогранным. Во всех своих проявлениях Людмила была самодостаточным и сильным человеком. В дружбе с ней, говорит Ольга Белоус, всегда можно было рассчитывать на понимание и поддержку. Литвиненко Л. С. не любила конфликтов, интриг, зависти.

Литвиненко Людмила Семёновна ушла из жизни, но не из памяти Елены Бондаревой, Андрея Высоцкого, Ирины Соловцовой, Татьяны Хомы, Татьяны Громовой и многих других. Весь коллектив уважал её за профессиональную компетентность, за энергичность, за умение отстаивать свои взгляды и идеи. Немногие из друзей и коллег знали Литвиненко Л. С. ранимой, порой беззащитной перед жизненными ударами, болезнью... Но она никогда не сдавалась. Кафедра, институт, а потом и университет были для Людмилы Семёновны вторым домом, коллектив кафедры был второй семьёй.

**Литяйкина
Галина
Федоровна
(25.09.1944-09.10.2001)**

Галина Федоровна Литяйкина родилась в г. Херсоне в семье служащих. Выпускница СШ № 20. С 17 лет начала трудовую деятельность, работая санитаркой больницы

в самых тяжелых отделениях: в операционной хирургии в Херсоне и Ленинграде.

С 1966 года Литяйкина Г. Ф. обучалась в Херсонском медицинском училище, получила диплом с отличием. Более девяти лет, с 1969 по 1978 год, Галина Федоровна посвятила работе в медицинских учреждениях г. Херсона. С 1978 по 1982 гг. её жизнь была связана с ХГПИ им. Н. К. Крупской: обучалась на заочном отделении естественного факультета по специальности биология, параллельно работала лаборантом кафедры химии.

С 1982 по 1986 гг. Литяйкина Галина работала в Херсонском обкоме Красного Креста инструктором по основной деятельности. В 1986 году снова связала свою жизнь с ХГПИ – работала заведующей архивом института. За время работы на этой должности Галина Федоровна неоднократно получала благодарности от Исполнительного коми-

тета Херсонского областного совета народных депутатов и Государственного архива Херсонской области за улучшение работы по хранению документов в архиве.

Галина Федоровна ушла из жизни 9 октября 2001 года.

Лукацький Рем Олександрович (01.04.1925-2008)

Ветеран Великої Вітчизняної війни. Кандидат біологічних наук, доцент, ветеринарний лікар, головний молодший лейтенант.

Лукацький Рем Олександрович народився 1 квітня 1925 року в м. Ананьєві

Одеської області. У 1941 році під час евакуації сім'ї з Одеси до Кавказу разом з біженцями, Рем Олександрович був загублений. В Одесі його прихистили Радянські війська, забравши до м. Батумі, після чого він був направлений ними на навчання у Ташкенті до школи молодого бійця, де він здобув сертифікат артилериста. Згодом Рем Олександрович був переведений в льотне училище на Уралі (Челябінськ).

З 1943 по 1944 рік Лукацький Р. О. навчався на фельдшера у Харківському військово медичному училищі. У 1944 році потрапив на фронт до міста Аламоутс (Чехія), де працював у медсанчастині. Після закінчення війни зустрівся з батьками в Одесі, а також отримав орден «Червоної Зірки».

З 1948 по 1953 рік навчався в Одеському сільськогосподарському інституті на зооветеринарному факультеті, де розпочав наукову роботу «Фізіологія сільськогосподар-

ських тварин» під керівництвом професора Р. Файтельберга. У травні 1961 року Рем Олександрович був направлений у Кременецький педагогічний інститут Тернопільської області. Читав лекції і проводив лабораторно-практичні заняття з фізіології людини і тварин на природничому факультеті та факультеті фізичного виховання.

У березні 1965 року захистив кандидатську дисертацію на тему: «Діяльність шлунку при подразненні інтерорецепторів плеври». Його праця «Вплив штучного пневмотораксу на екскреторну функцію шлунку» була опублікована у 1962 році в наукових записках Кременецького педагогічного інституту.

13 серпня 1966 року Рем Олександрович був зарахований на посаду старшого викладача кафедри зоології та фізіології людини і тварин. У 1968 році була створена кафедра анатомії людини і тварин на базі кафедри зоології Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської, першим завідувачем став кандидат біологічних наук, доцент Лукацький Рем Олександрович. Під керівництвом Лукацького Р. О. при кафедрі було створено науково-дослідну лабораторію фізіології. 6 травня 1974 року виїхав до Ізраїлю.

Шевряков Микола Вікторович, друг та колега Рема Олександровича, відгукується про нього як про надійного товариша та досвідченого педагога, який завжди приходив на допомогу у важкій ситуації, був підтримкою і опорою не лише для своєї родини, а й для багатьох інших людей.

**Львов
Сергей
Михайлович**
(25.12.1919-09.11.1973)

Родился Львов Сергей Михайлович 25 декабря 1919 года в г. Херсоне. В 1936 году окончил Херсонскую школу № 27 и поступил в Одесский университет на факультет физики. Диплом

должен был защищать летом 1941 года, однако помешала война и университет был эвакуирован, поэтому диплом Сергею Михайловичу пришлось защитить в университете города Ростова.

С 1946-го года Львов С. М. работал в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской преподавателем физики. В 1948 г. он поступил в аспирантуру Одесского университета. В начале 50-х Сергей Михайлович защитил кандидатскую диссертацию и вернулся работать в Херсонский институт. Здесь он прошел путь от преподавателя до заведующего кафедрой физики и даже одно время был деканом.

Сергей Михайлович действительно был выдающимся человеком. Так как он не просто заведовал кафедрой, но и создал уникальную (на то время) лабораторию твердого тела в ХГПИ. Вначале это была группа, занимавшаяся

исследованиями по его собственной инициативе, но потом она стала выполнять государственные заказы. В этой лаборатории были постоянный штат и тематика. Работала она на регулярной основе, имела связи со многими научными организациями, в том числе и военными. Многие выдающиеся люди, такие как Одинцов В. В., Малько П. И., Кучма А. Я., Гречка О. Г. и многие другие работали там. Множество учеников Львова С. М. продолжают свою деятельность за границей, а также пользуются большим авторитетом. Стоит ли упоминать, что сам Львов С. М. был автором более 70 научных работ.

Сергей Михайлович женился еще во время войны, будучи в оккупации. Его дети: Виктор Сергеевич – профессор физики в Израильском институте, Михаил Сергеевич – доктор физико-математических наук, профессор кафедры информатики ХГУ.

Сергей Михайлович Львов был удивительным человеком не только из-за своих выдающихся умственных качеств, но и душевных. Не смотря на то, что перенесенная в детстве болезнь сделала его инвалидом до конца жизни – Львов С. М. очень любил жизнь. Все его начинания исходили от того удивительного удовлетворения, которое он получал от своей работы. Он буквально «носился» со студентами и как преподаватель, и как ученый. В компании Сергей Михайлович всегда был активистом. Этот человек всегда был открыт к общению. Его действительно любили люди и спустя столько лет он вызывает у людей, которые его знали, только хорошие воспоминания.

На кафедре этот выдающийся ученый был неформальным лидером, даже еще будучи ассистентом.

Сергей Михайлович проработал в Херсонском институте до конца жизни. За два месяца до смерти Львов С. М. взял творческий отпуск для написания докторской диссертации, но в результате внезапной болезни и к великому сожалению коллег и студентов человек, внесший величайший вклад в развитие кафедры физики Херсонского института, скончался. Случилось это 9 ноября 1973 года.

Лях Мая Ивановна **(27.04.1937-09.05.1993)**

Родилась Мая Ивановна Лях 27 апреля 1937 года в Сталинграде (ныне Волгоград) в семье служащих. Во время Великой Отечественной войны семья была эвакуирована в деревню Паласовку Сталинградской области. С 1945 года Мая Лях жила во Львове, а в 1951 г. переехала в Херсон.

В 1954 году Мая Ивановна окончила среднюю школу № 17 и поступила в Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской на факультет русского языка и литературы, по окончании которого работала в средней школе № 20. В 1961 г. уехала в Иракскую Республику с мужем – Юрием Федоровичем Ляхом (многие помнят его как заведующего кафедрой иностранных языков сельхозинститута, где комиссия под его руководством впервые в Херсоне стала принимать кандидатские экзамены по английскому языку). В Багдаде Юрий Федорович работал переводчиком, а Мая Ивановна – учителем русского языка. В 1963 году они возвратились в СССР.

С 1963 года Мая Ивановна Лях преподавала в Херсонском филиале Одесского технологического института

им. М. В. Ломоносова; в 1965-1969 гг. читала английский язык в Херсонском вечернем текстильном техникуме.

С 1984 по 1993 год Мая Ивановна была преподавателем кафедры русского языка в своей Alma Mater – Херсонском пединституте. Вела практические занятия по фонетике современного языка и практикум по правописанию. Понимая, на сколько важно для будущего учителя русского языка и литературы быть безупречно грамотным, Мая Ивановна много работала с каждым студентом, проводила безвозмездно индивидуальные занятия.

В 1990 году Мая Ивановна разработала и опубликовала методические рекомендации по фонетике, тщательно продуманные, четкие, написанные на высоком научном уровне, но просто и доступно.

Студенты с уважением и любовью относились к своему требовательному, но справедливому преподавателю. И теперь, более чем через 20 лет, они вспоминают её с теплом (хотя и несколько по-детски): «Она никогда на нас не ворчала».

Когда Юрий Федорович Лях внезапно тяжело заболел, преданная жена самоотверженно ухаживала за ним, всячески старалась скрасить его последние дни. Через 3 года после смерти мужа Мая Ивановна тоже ушла из жизни. 9 мая, в День Победы, по странному стечению обстоятельств в 1993 г. в Херсоне не было традиционного праздничного фейерверка.

Скромная, приветливая, спокойная и отзывчивая Мая Ивановна Лях осталась в памяти коллег прекрасным преподавателем, хорошим товарищем, добрым человеком и просто обаятельной женщиной, всегда ухоженной и элегантной.

Малинский Борис Иосифович (13.12.1925-)

Малинский Борис Иосифович родился 13 декабря 1925 года в пгт. Каланчак Херсонской области. В 1956 году окончил с отличием физическое отделение физико-математического факультета Херсонского государственного педагогического института им. Н. К. Крупской. После нескольких лет работы в школе в 1962 году был принят на работу в ХГПИ на должность ассистента кафедры физики. С 1971 до 1996 года занимал должность старшего преподавателя. В 1976 году получил звание кандидата технических наук. За время работы в институте проявил себя только с положительной стороны.

Малинский Б. И. читал лекции по общему курсу физики, вел курс термодинамики, практические занятия по теоретической механике и всем разделам общей физики. Занятия проводил на высоком научном уровне.

Темой научного поиска Бориса Малинского являлось исследование физических свойств соединений переходных металлов с углеродом, азотом, бором и другими металлоидами. На указанных соединениях он исследовал гальвано- и термомагнитные явления.

Малинский Б. И. был участником хоздоговорных работ по исследованию новых катодных материалов, сплавов, изготовлению установок для проведения различных физических измерений. К своей научной работе он привлекал и студентов.

Кроме того, Малинский Б. И. был участником боевых действий. Имел звание старшего сержанта. Был награжден орденом «Красной звезды», медалями: «За отвагу», «За победу над Германией в ВОВ 1941-1945», «30 лет победы в ВОВ».

На протяжении всех лет Борис Иосифович принимал активное участие как в создании материальной базы для научной и учебной работы, так и в самих исследованиях. Им было опубликовано 13 научных работ, было сделано 10 научных докладов на союзных и республиканских конференциях, а также 23 – на ежегодных научных конференциях института.

Вот некоторые из научных трудов Б. И. Малинского: «Некоторые физические свойства системы ZrO_2-Mo_2C », «Теплофизические и электрические свойства системы $W-Y_2O_3$ », «Применение модели двух зон для описания гальваномагнитных свойств твердых тугоплавких соединений», «Магнетосопротивление и эффект Холла карбидов и нитридов переходных металлов IYA подгруппа», «Гальваномагнитные свойства диборидов титана, циркония и гафния с точки зрения однозонной и двухзонной моделей», «Магнетосопротивление и эффект Холла диборидов металлов IYA подгруппы».

Коллеги отмечают, что Борис Иосифович очень уважал студентов и полностью отдавался учебному процессу.

**Малик Валентина
Фёдоровна**
(01.04.1943–24.03.2013)

Старший преподаватель факультета физики и математики.

Родилась Малик Валентина Фёдоровна 1 апреля 1943 г. в городе Старая Русса Новгородской области. Училась в общеобразовательной средней школе, но в связи с переездом семьи в 1959 году в Херсон, окончила Херсонскую среднюю школу № 3. В 1960 году Малик В. Ф. работала ткачихой на ХБК, а в 1961 году уволилась в связи с поступлением в Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской на физико-математический факультет, который закончила с отличием в 1966 году.

В августе 1964 г. Валентина Федоровна была назначена практиканткой на должность учителя математики и физики в Суховскую восьмилетнюю школу. Проходила стажировку в институте Кибернетики АН УССР по специальности «Дифференциальные и интегральные уравнения».

В 1968 г. Малик В. Ф. была зачислена на должность ассистентки кафедры высшей математики ХГПИ. В 1973 году прошла по конкурсу преподавателем высшей математики. С 1986 года зачислена старшим преподавателем кафедры

математики. В 1997 году была переведена на кафедру механико-математических дисциплин и черчения.

Валентина Федоровна награждена медалями «60 лет победы в Великой отечественной войне» и «Ветеран труда».

24 марта 2013 Малик В. Ф. скончалась, но остается в памяти своих коллег и студентов как самый интересный и всесторонне развитый преподаватель, весёлый человек и замечательная женщина.

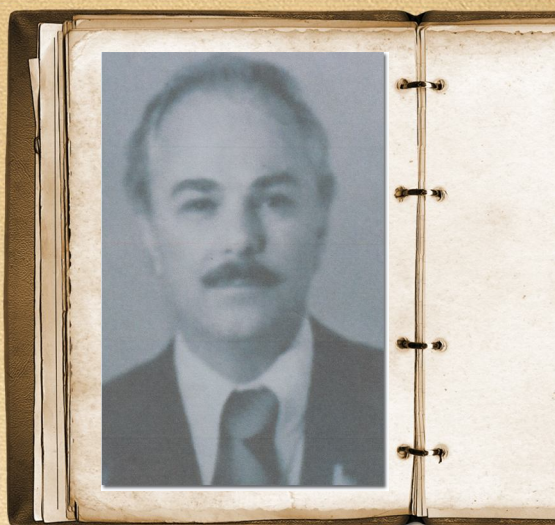
**Малько Павел
Иосифович**
(09.03.1928-16.09.1993)

Малько Павел Иосифович – кандидат технических наук, доцент кафедры физики.

Малько П. И. родился 9 марта 1928 г. в г. Бердянск Запорожской области в семье служащих.

В Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской работал с 1953 по 1993 год: вначале на должности старшего лаборанта кафедры физики, а после окончания института (1962-1973 гг.) работал заведующим научно-исследовательской лабораторией. С 1973 года Малько П. И. работал преподавателем кафедры физики, читал курсы: «Молекулярная физика и термодинамика», «Оптика и строение атома», «Электричество и магнетизм», «Механика», а также проводил практические и лабораторные занятия. Его лекции и другие виды занятий характеризовались научностью и доходчивостью, хорошо воспринимаемые аудиторией.

Павел Иосифович много внимания уделял развитию материальной базы НИЛ и учебным лабораториям кафедры, в частности он принимал участие в создании лаборатории электричества и магнетизма в новом учебном кор-

пусе и лекционной аудитории.

Под руководством Малько П. И. студенты создали более 10 различных установок для измерения физических свойств тела, лекционных демонстраций по курсу «Электричество и магнетизм».

Павел Иосифович принимал участие в научных исследованиях, которые проводила кафедра по комплексной теме, в результате чего в научных журналах и сборниках было опубликовано более 6 его работ. Сделано более 20 докладов на научных конференциях: («Теплопроводность боридов переходных металлов IV-VI групп периодической системы элементов», «Теплофизические свойства высокопористого химико-термически обработанного металло-керамического железа», «Электропроводность, теплопроводность и закон Видемана-Франца для переходных металлов при высоких температурах», «О влиянии легирующих элементов на температуру полиморфного превращения титана» и др.).

Учебную и методическую работу Малько П. И. умело сочетал с воспитательной и общественной работой. Им были подготовлены и прочитаны более 20 лекций по проблемам энергетики для учащихся школ, студентов, населения.

Павел Иосифович дважды избирался депутатом Суворовского районного Совета народных депутатов. За добросовестное отношение к работе имеет много благодарностей. Награжден юбилейной медалью «За доблестный труд. В ознаменование 100-летия со дня рождения Владимира Ильича Ленина». Умер Малько Павел Иосифович 16 сентября 1993 года.

Маслов Георгий Владимирович (05.12.1925-)

Маслов Георгий Владимирович родился 5 декабря 1925 года во Франции в городе Нильванж в семье выходцев из Западной Белоруссии, Маслова Владимира Николаевича и Юрасовой Веры Владимировны.

С 1932 по 1935 года Георгий учился во французской коммунальной школе. С 1939 по 1940 год занимался при заводской профессиональной школе. В 1940-1945 гг. учился в лицее во французском городе Тионвим, где закончил 9 классов. В 1946 году переехал в г. Чебоксары Чувашской АССР, где работал инструктором-бонификатором при Республиканской малярийной школе. Одновременно учился в вечерней средней школе которую окончил в 1948 году и вступил в ряды ВЛКСМ. В 1949 году Георгий Владимирович женился и переехал в г. Херсон к родителям. В 1949-1950 гг. работал токарем на электромеханическом заводе в г. Херсоне.

В 1950 году Маслов Г. В. поступил в Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской, где получил специальность учителя русского языка и литературы. С 1955 года работал в ХГПИ, сначала старшим лаборантом, а с 1955 по 1959 год – преподавателем немецкого языка.

В 1959 году сдал кандидатские экзамены по специальности «Немецкая филология» в Одесском институте иностранных языков. На протяжении 1959-1961 гг. работал преподавателем при воинской части. По окончании срока службы он снова вернулся на работу в ХГПИ, где с 1 сентября 1961 года был зачислен на должность преподавателя немецкого языка. За время своей деятельности в институте он также преподавал теоритические курсы немецкого языка, теоритическую грамматику, лексикологию и методику преподавания немецкого языка в спецгруппах. Ежегодно принимал участие в различных научных конференциях. Всегда уделял особое внимание методике преподавания иностранных языков. Он подготовил ряд методических исследований, практических и лабораторных занятий по использованию технических способов обучения. С 26 августа 1968 года работал заведующим кафедры иностранных языков, однако проработав на этой должности недолгое время, был вынужден от нее отказаться, так как состояние здоровья заметно ухудшилось.

По мнению его коллег, Маслов Георгий Владимирович был Интеллигентом с большой буквы. Знал множество языков: немецкий, французский, английский и украинский. Он всегда оказывал помощь учителям школ города и области, мог выслушать и дать нужный совет. Георгий Владимирович принимал активное участие не только в жизни нашего института, но и различных учебных учреждений. За время своей работы в институте он показал себя дисциплинированным, добросовестным, ответственным преподавателем, который имел большой авторитет среди своих коллег и студентов.

**Мерзлякова
Мария
Андреевна
(14.10.1925-)**

Родилась Мерзлякова Мария Андреевна 14 октября 1925 года в г. Херсоне в семье оружейного мастера. В 1941 году окончила 9-й класс средней школы. Во время войны семья находилась в г. Херсоне.

В октябре 1944 года, после окончания подготовительных курсов, Мария Андреевна поступила в Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской на физико-математический факультет. В 1948 году, после окончания института и получения диплома с отличием, Марию Андреевну пригласили работать на кафедру высшей математики ассистентом по математическому анализу.

В 1950 году Мерзлякова М. А. сдала экзамены кандидатского минимума при Одесском университете. В 1954 году Марии Андреевне была предоставлена годичная командировка в Институт периодической астрономии АН СССР в г. Ленинград для завершения работы над диссертацией. 16 декабря 1955 года в Пулковской обсерватории защитила кандидатскую диссертацию по теме «Исследования движе-

ния кометы Ашбрука-Джексона 1948».

В 1956 году решением Совета Главной астрономической обсерватории АН СССР Марии Андреевне присуждена ученая степень кандидата физико-математических наук.

После защиты диссертации до 1960 года работала старшим преподавателем кафедры высшей математики в ХГПИ им. Н. К. Крупской.

В 1957 году вышла замуж за Захарова Виталия Елизовича, который работал мастером в электролаборатории Херсонской ТЭЦ.

С 28 августа 1960 года Мерзлякова М. А. перешла на должность старшего преподавателя Херсонского ОТФ Киевского технологического института легкой промышленности, где в течении семи лет осуществляла руководство кафедрой математики.

В 1965 году решением Высшей аттестационной комиссии Марии Андреевне присуждено ученое звание доцента по кафедре «математика».

С 1969 по 1972 год Мерзлякова М. А. работала доцентом кафедры математики Херсонского филиала Одесского технологического института. На протяжении 1972-1980 гг. работала в Херсонском педагогическом институте им. Н. К. Крупской на должности доцента кафедры математического анализа.

За время работы в университете Мария Андреевна читала лекционные и практические курсы математического анализа и высшей математики, вела спецсеминары, лабораторные занятия по вычислительному практикуму, читала курсы на заочном отделении, проводила разработку кур-

сов лекций и практических занятий по математическому анализу, высшей математике и аналитической геометрии, написала множество научных трудов по астрономии, вела большую политико-воспитательную работу.

Мерзлякова М. А. пользовалась заслуженным авторитетом у студентов и уважением со стороны своих коллег, а также оказывала большую помощь молодым преподавателям.

**Мима Лидия
Сергеевна**
(14.09.1948-26.02.2005)

Лидия Сергеевна Мима родилась 14 сентября 1948 года в городе Херсоне. Отец Лидии Сергеевны, Львов С. Н., был преподавателем физики Херсонского пединститута. Мать, Львова К. И., была врачом.

С 1955 г. Лидия Сергеевна училась в средней школе № 20 г. Херсона и окончила 8 классов. Продолжала обучение в Киевской специализированной школе-интернате с физико-математическим профилем, которую окончила с серебряной медалью в 1966 г. В этом же году поступила на физический факультет Киевского университета, который окончила в 1972 г. и получила специальность «Рентгено-металлофизика». С октября 1972 года работала в лаборатории кафедры физики при ХГПИ им. Н. К. Крупской. С 1973 по 1981 год была профоргом кафедры физики. 1982 года защитила диссертационную работу на соискание ученой степени кандидата физико-математических наук по специальности «Физика полупроводников и диэлектриков». Решением Совета в Киевском государственном университете им. Т. Г. Шевченка от 26 октября 1982 года Миме Л. С. присуждена ученая степень кандидата физико-математиче-

ских наук.

В 1988 г. Лидия Сергеевна была избрана на должность доцента кафедры физики. Занималась изучением спин-зависимой реабилитации в деформированном кремнии, систематически публиковала результаты исследований в периодических изданиях, участвовала в работе научных конференций. За время работы показала себя квалифицированным, опытным специалистом, способным вести самостоятельные научные исследования. Дисциплинирована, прилежна, со своими обязанностями справлялась хорошо, проявляла интерес к научной работе. Принимала активное участие в общественной жизни, являлась членом производственной комиссии института, профоргом кафедры. Также принимала участие в работе научных конференций, выступала с докладами. За организацию успешного выполнения социалистических обязательств Мима Л. С. была награждена нагрудным знаком ВУСПС «За активную работу в профгруппе».

Лидию Сергеевну характеризовали как чуткого и отзывчивого человека. Она была принципиальной, требовательной к себе, пользовалась уважением коллектива. За время работы Лидия Сергеевна имела 27 публикаций.

Умерла Мима Лидия Сергеевна 26 февраля 2005 года в возрасте 56 лет. Она действительно была преподавателем по призванию. Лидия Сергеевна была достойна своей работы и своей должности и жизнь ее прожита не зря. Она воспитала двух замечательных сыновей, имела хорошего мужа, которые были для нее опорой в жизни.

**Михайлець
Галина
Федорівна
(23.03.1924-)**

Михайлець Галина Федорівна народилася 23 березня 1924 року у м. Полтаві в сім'ї службовців. У 1941 році закінчила 9-й клас Херсонської середньої школи № 3.

В період окупації перебувала в м. Херсоні та працювала в залізничній амбулаторії, яка обслуговувала місцеве населення. В 1944 році при повальному виселенні міста була насильно вивезена до Німеччини, де й перебувала до часу звільнення, працюючи чорноробочою.

Повернувшись в Херсон, закінчила 10 клас школи № 6 та вступила до Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської на природничий факультет, який закінчила у 1950 році з відзнакою.

Після закінчення інституту зайняла посаду старшого лаборанта кабінету ботаніки і одночасно працювала в базовій школі інституту № 6 вчителем біології і хімії.

У 1962 році була переведена на посаду асистента кафедри ботаніки, яку й займала до 1987 року.

Один рік працювала викладачем кафедри педагогіки і

методики початкового навчання, де вела лабораторні заняття та польову практику з ботаніки.

Повернулася на кафедру ботаніки у 1988 році, де й працювала викладачем до звільнення у 1990 році.

Галина Федорівна Михайлець любила студентів, учила їх готувати постійні мікропрепарати, цікаво проводила екскурсії в природу, багато розповідала про лікарські властивості рослин. Михайлець Г. Ф. з ентузіазмом ставилась до виховної роботи, була відмінним куратором.

**Москатов
Алексей
Кириллович**
(02.05.1915-06.09.2005)

Алексей Кириллович Москатов родился 2 мая 1915 года в Крыму в г. Белогорске в многодетной семье. Примечательным есть тот факт, что свое имя Алексей

получил в честь дяди, который на то время участвовал в Первой Мировой войне.

С раннего детства Алексей Кириллович узнал тяготы работы крестьянской семьи, но, несмотря на тяжелые условия жизни, закончил 4 класса начальной школы и впоследствии стал студентом Ялтинского аграрного института, где проучился 2 года.

В 1937 году Москатов А. К. был призван на службу в армию на Дальнем Востоке. В 1938 году брал участие в боях с японцами на озере Хасан. Всю Великую Отечественную войну Москатов Алексей провел на боевом посту, был ранен.

В 1945 году Алексея Кирилловича перевели в НВД в г. Саратов, где он занимался охраной государственных объектов. За период с 1951 до 1971 гг. объездил значительную часть территорию бывшего СССР: Ташкент-Ангрен-Урал-Украина.

В 1971 году Алексей Кириллович переехал в Херсон, где продолжил трудовую деятельность в Херсонинвестстрое. После выхода на пенсию работал сторожем в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской.

Среди многочисленных наград Алексея Кирилловича – орден «Отечественной войны II степени» и медали.

**Москвичев
Сергей
Ксенофонтович
(03.01.1938-29.05.2000)**

Москвичев Сергей Ксенофонтович родился 3 января 1938 года в г. Херсоне в семье служащего. Отец, Москвичев Ксенофонт Антонович, работал на заводе «Стеклотара» начальником ремонтно-строительного цеха. Мать, Москвичева Людмила Николаевна, была домохозяйкой.

В 1954 г. окончил СОШ № 20 и в этом же году поступил в Херсонский государственный институт им. Н. К. Крупской на физико-математический факультет.

В 1959 г. Москвичев С. К. окончил обучение в институте и был принят на должность учителя математики в СОШ № 30. С этого же года работу в школе совмещал с преподаванием черчения в филиале Николаевского строительного техникума.

В 1961 г. Сергей Ксенофонтович был принят на должность преподавателя начертательной геометрии и черчения, а также ассистента кафедры элементарной математики при Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской. По словам коллег, за время работы он показал себя способным, добросовестным и

отзывчивым преподавателем – он систематически помогал учителям черчения школ области и города. Пользовался авторитетом среди преподавателей и студентов. Москвичев С. К. был требователен к себе и к студентам, как в учебной, так и в общественной работе. Был «золотым голосом» институтского ансамбля «Березка».

В 1971-1972 гг. Москвичев С. К. учился в годичной аспирантуре Киевского педагогического института. После окончания аспирантуры в июне 1973 г. успешно защитил кандидатскую диссертацию на тему: «Педагогические основы изучения рабочих чертежей в средней школе». С сентября 1972 г. работал на кафедре общетехнических дисциплин: сначала на должности старшего преподавателя, а с 1973 г. – доцента кафедры. Выполняя обязанности замдекана факультета общетехнических дисциплин (1974-1975 гг.), декана факультета (1975-1978 гг.), постоянно занимался вопросами набора студентов, формированием и работой студенческого актива, курированием академгрупп и осуществлением мероприятий идейно-воспитательной работы. Принимал участие в создании методической комиссии, разработке комплекса спецкурсов, спецсеминаров и факультативов. Был руководителем подготовительных курсов. Работая в институте, С. К. Москвичев продолжал успешно заниматься актуальными вопросами преподавания черчения в средней школе, разрабатывал учебно-методические пособия по черчению и начертательной геометрии для студентов стационара и заочников.

Москвичев С. К. читал курс начертательной геометрии и методики преподавания черчения. Занятия его отличались высоким научным уровнем, четкостью и простотой

изложения. Ежегодно читал лекции по обществу «Знание» и лекции в институте усовершенствования учителей. Принимал участие в работе методологического общеинститутского семинара, а также психолого-педагогических семинаров на факультете. Дважды был председателем ГЭК в педагогическом институте в г. Кривой Рог.

За время работы Сергей Ксенофонович написал большое количество научных трудов: пять методических рекомендаций студентам-заочникам (черчение и начертательная геометрия), приложения к школьной программе по черчению, методологические пособия учителям черчения и др.

Умер Москвичев Сергей Ксенофонович 29 мая 2000 г.

**Москов Николай
Васильевич**
(22.09.1932-17.02.2015)

Москов Москов Николай Васильевич родился 22 сентября 1932 года в с. Мучкап Уваровского района Тамбовской области, где в 1949 г. закончил семь классов Мучкапской неполной средней школы. В 1949-1953 гг. учился в Чакинском сельскохозяйственном техникуме Министерства сельского хозяйства СССР. В 1958 г. закончил Московскую ордена Ленина сельскохозяйственную академию им. К. А. Тимирязева, после чего был направлен на работу на должность агронома в совхоз лекарственных растений им. Г. Орджоникидзе (с. Старая Ушица Каменец-Подольского района Хмельницкой области), где в 1961-1963 гг. занимал должность освобожденного секретаря первичной партийной организации. Избирался кандидатом Каменец-Подольского районного комитета партийного и государственного контроля, депутатом Сельского Совета Депутатов трудящихся.

В 1963-1964 гг. Москов Н. В. окончил полный курс педагогического факультета Украинской ордена Трудового Красного Знамени сельскохозяйственной академии

в г. Киеве по специальности «Агрономия» и ему была присвоена квалификация и звание преподавателя сельскохозяйственных техникумов и школ по агрономическим предметам.

В 1964-1967 гг. Николай Васильевич – аспирант кафедры физиологии растений Одесского ордена Трудового Красного Знамени государственного университета им. И. И. Мечникова. В 1968 г. защитил кандидатскую диссертацию на тему: «Влияние азотных удобрений на рост и накопление алкалоидов в белладонне и дурмане обыкновенном в условиях лесостепной зоны правобережья Украины» и был принят преподавателем кафедры ботаники Херсонского государственного педагогического института им. Н. К. Крупской. В 1969 г. Москову Н. В. присуждена ученая степень кандидата биологических наук, с 1970 г. – звание доцента.

За период работы в институте Москов Николай Васильевич показал себя высококвалифицированным специалистом в области физиологии растений и смежных наук, проводил занятия на высоком теоретическом уровне с использованием современных данных отечественной и зарубежной биологической науки. Излагаемый материал тесно связывал с практикой сельскохозяйственного производства и с методикой преподавания в школе. Регулярно выступал с лекциями на Республиканских курсах повышения квалификации учителей, на областных и городских семинарах учителей.

В 1972-1974 гг. и в 1988-1997 гг. Москов Н.В. был деканом естественного факультета, в 1974-1975 гг. – прорек-

тором по научной работе, в 1977-1988 гг. – заведующим кафедрой ботаники. Также был членом президиума ДСО «Буревестник», членом управления областной организации общества «Знание», председателем правления (более 15 лет) Суворовской районной организации общества «Знание», председателем секции лекарственных и редких растений при областной организации «Охраны природы», председателем научно-методического совета института, старшим научным сотрудником совхоза «Молодая гвардия» по госдоговору, председателем Херсонского отделения Украинского ботанического сообщества.

Николай Васильевич был очень коммуникабельным человеком, он никогда не повышал голос. Свою любовь к природе он щедро дарил людям – семена, саженцы растений можно было получить у гостеприимного хозяина. Особенно любил Николай Васильевич наделять всех саженцами – зизифуса. У многих херсонцев растет это лечебное растение из сада Н. Москова, растут эти деревья и на берегу моря в СОТ «Буревестник».

Николай Васильевич обладал организаторскими способностями, возглавлял коллектив авторов по написанию научно-популярного очерка «Растительный мир Херсонской области», был инициатором введения спецкурса «Лекарственные растения» в пединститутах страны. Издал около 80 научных трудов.

В 1986 г. награжден орденом «Знак почета» и медалью «Ветеран труда».

Умер Москов Николай Васильевич 17 февраля 2015 года.

Из воспоминаний дочерей Московской Е. Н. и Московской Т. Н.:

Ушел человек, который много значил в нашей жизни.

Он был главой, стержнем нашей семьи в течение 57 лет.

Добрый, скромный, справедливый, искренний, щедрый, трепетный, терпеливый, любящий, любимый – вот таким был наш папа.

Он умел радоваться жизни во всех ее проявлениях.

Уникальное чувство юмора сопровождало его во всем. Папа никогда не кричал, мог сделать замечание так тихо, спокойно, сдержанно, что мы сразу понимали, в чем ошибка.

Всегда значительным событием было издание новой книги. Вспоминаем, с каким трепетом, восторгом, гордостью и радостью он брал в руки свежий, пахнущий типографской краской экземпляр. В его увлечение лекарственными растениями была вовлечена вся семья: младшая дочь – соавтор, старшая дочь – редактор, жена занималась докомпьютерной обработкой материалов.

Папа любил рисовать. В трудные послевоенные годы в поселке, где тогда жил, написал две иконы, которые много лет находились в местном храме. У нас осталось несколько его работ. Папа сожалел, что не хватает времени реализовать себя в этой сфере.

Он был внимательным к окружающим его людям. Искренне радовался их победам и сопереживал неудачам.

Папа, работая деканом, с пониманием относился к студентам, прощал им некоторые выходки. Сейчас выпускники вспоминают об этом с благодарностью.

В народе говорят, что человек жив до тех пор пока о нем помнят. Поэтому наш папа будет жить долго в памяти жены, дочерей, друзей, коллег, выпускников.

**Мохненко Виктор
Степанович**
(26.04.1941-05.07.2003)

Родился Мохненко Виктор Степанович 26 апреля 1941 года в городе Владивостоке Приморского края. После окончания школы № 30 г. Херсона поступил на работу в художественный цех Херсонского Горпромкомбината, где освоил специальности слесаря и художника-декоратора.

В 1962 году Мохненко В. С. поступил в Одесский государственный университет им. И. Мечникова на филологический факультет. Окончил с отличием и был оставлен ассистентом, а после – преподавателем на кафедре теории и методики литературы. На кафедре занимался общественной, преподавательской, методической работой, был куратором НСО и членом Совета молодых учёных. Но уже с 1977 года Виктор Степанович работает в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской в качестве преподавателя. Общий стаж работы – 30 лет, но проработал на кафедре более 20 лет преподавателем по курсам: «Введение в литературоведение», «Теория литературы», «История русской советской литературы», а так же вёл спецсеминар «Идеологические и нравственные, эстетиче-

ческие, экологические аспекты темы «Человек и природа» в советской литературе». Систематически работал над повышением своего научно-методического уровня, добросовестно готовился к лекционным и практическим занятиям, обладал необходимыми знаниями и эрудицией для преподавательской работы. Являлся лектором общества «Знания» и общества «Любителей книг», систематически читал лекции для населения в г. Херсоне и Херсонской области. В 1998 году благодаря своей целеустремлённости Мохненко В. С. стал старшим преподавателем.

Виктором Степановичем были изданы научные труды, такие как: «Образы природы в творчестве Одесских поэтов 50-60г.», «Изображение природы в итальянских циклах М. Горького и М. Коцюбинского», и статья в межвузовском сборнике «Поэтика Б. Пастернака».

Все коллеги очень уважали Виктора Степановича за его филологическую эрудицию, глубокий профессионализм и энциклопедизм. В свои студенческие годы он был заядлым КВНщиком, поэтому на кафедре он всем «выдавал» иронические характеристики. Всех женщин родной кафедры он называл «Мировыми Женщинами». В научной работе он делал огромные успехи. Всегда консультировал не только студентов, но и коллег. Его научные статьи, методические разработки, чтение лекций в Институте усовершенствования учителей способствовали глубокой подготовке учителей Херсонщины. В. С. Мохненко часто выезжал со студентами на фольклорную и литературно-музейную практики. Он очень любил музыку, был начитанным, знал огромное количество стихотворений. Коллеги кафедры мировой литературы всегда вспоминают его с теплом и благодарностью.

Нагін Яків Данилович (1898-1975)

Ветеран Великої Вітчизняної війни, завідувач кафедрою української мови, кандидат філологічних наук, відомий діалектолог.

Нагін Яків Данилович – викладач сучасної української мови та діалектології.

Зібрав діалектологічну картотеку на кафедрі української мови та літератури, на базі якої студенти впродовж багатьох років писали курсові та дипломні роботи, проходили діалектологічну практику.

У Херсонському педагогічному інституті працював до 1941 року, і після 1945 року знову повернувся до роботи. Зібрав картотеку лексики і говорів Нижньої Надніпрянщини. Його кандидатська дисертація і подальша наукова робота була пов'язана саме з діалектологією. Разом зі студентами працював над поповненням «Діалектичного атласу України».

Зі слів колег, Яків Данилович був спокійною, порядною людиною. Вимогливий і принциповий, він цінував людей і життя. Користувався повагою студентів, бо й сам добре до них ставився. Був дуже працьовитим, знав свою справу. Мав гарне почуття гумору.

**Немченко Валентин
Филиппович**
(21.11.1929-24.12.1998)

В. Ф. Немченко родился 21 ноября 1929 года в пос. Белоусово Херсонской обл. Закончил в 1953 году Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской. Он начал работу в институте сразу

после окончания учебы в нем в 1953 г. За годы работы он занимал должность ассистента, старшего преподавателя и заведующего кафедрой физики. В 1972-1973 гг. он работал проректором института по учебной и научной работе, с 1976 г. по 1986 г. – проректором по научной работе. Защитил кандидатскую диссертацию по специальности «Электрические свойства тугоплавких соединений переходных металлов». В 1989 году В. Ф. Немченко защитил докторскую диссертацию по специальности «Физика твердого тела», с 1990 года работал профессором на кафедре физики. Он квалифицированно, на высоком научном и методическом уровне читал лекции по общей и теоретической физике. Им был разработан спецкурс по методологическим и философским вопросам современной физики.

Учебно-воспитательную и административную работу В. Ф. Немченко умело сочетал с научными исследованиями в области физики твердого тела. По результатам исследо-

ваний В. Ф. Немченко опубликовал в периодических изданиях АН СССР и АН УССР свыше 100 работ, в том числе монографию по кинетическим свойствам твердых тугоплавких соединений.

В список его научных трудов входят: «Кинетические свойства и электронная структура фаз внедрения», «Некоторые закономерности электрических свойств боридов, карбидов и нитридов переходных металлов IV-VI группы периодической системы», «Теплопроводность гексоборидов щелочно- и редкоземельных металлов», «Электросопротивление гидридов переходных металлов», «Об сопротивлении 2-переходных металлов при высоких температурах», «Об электрическом заряде атомов водорода в гидридах 2-переходных металлов».

Валентин Филиппович принимал активное участие в общественной работе: избирался секретарем партбюро физико-математического факультета, членом и секретарем парткома института, дважды избирался членом Суворовского Райкома Компартии Украины г. Херсона и трижды – членом Херсонского Горкома Компартии Украины.

За период работы в институте Немченко В. Ф. проявил хорошие организаторские способности, прилежность и творческий подход при решении учебных, научных и воспитательных задач, за что дважды был отмечен Грамотой Министерства просвещения УССР, Грамотой Херсонского Областного комитета Компартии Украины, медалями «За доблестный труд» и «Ветеран труда», значком «Відмінник народної освіти УРСР». Коллеги утверждают, что В. Ф. Немченко был инициативным и творческим человеком, умным, настойчивым, умело высказывал свою точку зрения на счет любой темы и вопроса.

**Новиков Николай
Иванович**
(29.07.1927-11.03.2012)

Николай Иванович Новиков родился 29 июля 1927 года в с. Николаевка, Платоновского района Тамбовской области в многодетной семье колхозников.

После начала Великой Отечественной войны старшие братья Николая Ивановича ушли на фронт и уже не вернулись в семью. Он сам был мобилизован на фронт в 1944 году и стал участником войны с Японией, после окончания которой продолжил службу в части радиоразведки.

В 1951 году Новиков Н. И. окончил первый курс Ивановского политического училища и был направлен обучаться на 2 курсе в Московское училище им. Верховного Совета Российской Федерации.

На Херсонщину Николай Иванович переехал в 1963 году, а с 1964 года работал на кафедре философии ХГПИ им. Н. К. Крупской.

За боевые заслуги Новиков Николай Иванович награжден 18 наградами, среди которых орден «За мужество», медаль «За победу над Японией» и др.

**Новоселова
Алевтина
Ильинична
(12.10.1920-1978)**

Родилась Новоселова Алевтина Ильинична 12 октября 1920 года. Окончив школу в 1938 году поступила на естественный факультет Херсонского педагогического института им. Н. К. Крупской. Во время оккупации немцами Херсона работала в Сиротском доме, а позже – на обувной фабрике. С апреля по сентябрь 1944 года работала на восстановительных работах в институте, после чего продолжила обучение в институте и в 1946 году получила специальность учителя естествознания и химии. В этом же году Алевтина Ильинична была назначена старшим лаборантом кафедры зоологии. С 1953 года – ассистент кафедры зоологии Херсонского государственного педагогического института. А с сентября 1963 года – старший преподаватель кафедры физиологии человека и животных.

В 1965-м году Новоселова А. И. полностью сдала кандидатские экзамены. С 1968 по 1977 гг. работала и завершила экспериментальную часть кандидатской работы по теме «Материалы к характеристике интерорецептивных сопряженных рефлексов с органов дыхания на пищева-

рительный аппарат». По материалам диссертации опубликовано 7 работ в республиканских и союзных изданиях. Кроме того, опубликовано 2 методических статьи по физиологии для средней школы.

Новоселова Алевтина Ильинична была прекрасной женой и матерью двоих детей.

За время работы в институте Новоселова А. И. зарекомендовала себя как добросовестный работник. Будучи еще старшим лаборантом, она вела преподавательскую работу. Кроме того, активно принимала участие в общественной жизни института. Пользовалась уважением среди студентов и преподавателей. Коллеги вспоминают ее как высококвалифицированного сотрудника. Спустя полгода после ухода на заслуженный отдых Новоселова Алевтина Ильинична скончалась из-за болезни.

**Нусінова Жанна
Наумівна**
(03.11.1934-26.10.2006)

Народилася Жанна Наумівна Нусінова 3 листопада 1934 року в м. Скадовську Херсонської області. Після закінчення школи вступила на філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, після закінчення якого 1958 року отримала кваліфікацію філолога, учителя російської мови та літератури.

Свій трудовий шлях Жанна Наумівна розпочала в науковому відділі бібліотеки Ужгородського державного університету на посаді бібліотекаря, потім працювала викладачем російської літератури Білозерського професійно-технічного училища (Херсонська область).

Протягом 1960-1973 рр. викладала російську мову та літературу в Херсонській середній школі № 32, де з великим бажанням і терпінням передавала учням свої знання, виховувала в них великодушність, уміння співпереживати, чуйність, толерантність, людяність. Була прекрасним методистом, її уроки відвідували вчителі різних шкіл. Під її керівництвом в школі був створений і облаштований кабінет мови та літератури. В 1962 р. без відриву від виробництва закінчила річні курси мовознавців при Херсонському інсти-

туті вдосконалення вчителів.

Педагогічну діяльність Ж. Нусінова продовжила в Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської на посадах викладача, старшого викладача, доцента, професора кафедри педагогіки та психології. Без відриву від своєї роботи вона закінчила аспірантуру Московського науково-дослідного інституту загальної педагогіки при АПН СРСР та успішно захистила кандидатську дисертацію. У 1975 р. їй присвоєно вчений ступінь кандидата педагогічних наук, а в 1978 р. – вчене звання доцента.

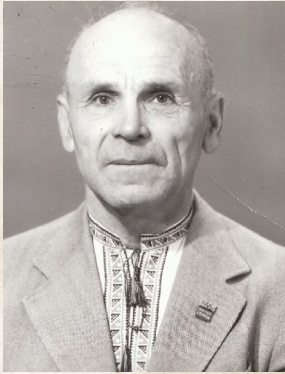
Протягом 1984-1990 рр. Жанна Наумівна завідувала кафедрою педагогіки і психології Херсонського державного педагогічного інституту, їй було присвоєно вчене звання професора кафедри. Нусінова Ж. Н. завжди проявляла ініціативність, наполегливість у пошуках інноваційних педагогічних технологій, прагнення і вміння виявити та розвинути потенційні можливості кожного фахівця кафедри, вміння повести за собою колектив. Навчально-виховний процес у неї був організований так, що у студентів формувалася стійка зацікавленість педагогічними дисциплінами.

Високий професіоналізм, багатогранні наукові інтереси, вимогливість, велика працелюбність та цілеспрямованість допомагали професору Ж. Нусіновій завжди бути на висоті свого почесного та відповідального покликання. Саме тому, а також за заслуги в галузі освіти і педагогічної науки постановою колегії Міністерства освіти УРСР 1988 року її нагороджено медаллю А. С. Макаренка, а 1998 року – почесним знаком «Відмінник освіти України».

Наполегливість у праці, енергійність, оптимізм, людяність, принциповість, високе почуття відповідальності,

творчий підхід до будь-якої справи, постійний рух уперед, вміння долати труднощі, вести за собою, захоплювати доброю справою принесли їй людську повагу й визнання.

І хоч 26 жовтня 2007 року життя Жанни Наумівни обірвалося, спадщина ВЧЕНОГО завжди буде приносити користь суспільству й справі підготовки високоосвічених, високопрофесійних фахівців для народної освіти української держави. Цю привітну, душевну, лагідну, доброзичливу ЛЮДИНУ пам'ятатимуть і викладачі, і студенти, і друзі, і ми – її колеги.

**Овчаренко
Григорій
Захарович**
(24.11.1919-25.04.1995)

Народився Овчаренко Григорій Захарович 24 листопада 1919 року в с. Каланчак Каланчацького району Херсонської області. В 1938 р. закінчив середню школу в м. Армянську (АР Крим). В 1939 р. після закінчення першого курсу Одеського електромеханічного інституту інженерів зв'язку змушений був покинути навчання і піти працювати креслярем-конструктором технічного відділу Державного хімічного заводу в м. Красноперекопську (АР Крим).

В 1940 р. Овчаренко Г. З. вступив до Харківського інституту фізичної культури, а в 1941 р. у зв'язку з тимчасовою реорганізацією вузу під час Великої Вітчизняної війни був переведений до Тбіліського інституту фізичної культури, який закінчив у 1944 р. Протягом 1944-1946 рр. працював головою Рівненського Обласного Комітету у справах фізичної культури та спорту. Свою викладацьку діяльність розпочав у 1947 р.: працював старшим викладачем кафедри фізичного виховання та спорту Кримського педагогічного інституту ім. М. В. Фрунзе (м. Сімферополь), Чернівецького державного університету.

З 1950 року Григорій Захарович працював у Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської, завідував кафедрою фізичного виховання (1953-1981 рр.), брав активну участь у суспільній та спортивно-масовій роботі інституту та в міських і обласних заходах, здійснював велику роботу щодо популяризації спорту серед студентів, керував спортивними секціями, факультативними курсами, був суддею республіканської категорії з волейболу, секретарем вченої ради інституту, членом президії та замісником голови облради на громадських засадах.

Овчаренко Г. З. був людиною різнобічного спортивно-го хисту, першорозрядником з волейболу, баскетболу, легкої атлетики та метання гранати. В 1970 р. отримав звання майстра спорту СРСР. Був головою Херсонської обласної Ради студентського ДСТ «Буревісник», який протягом багатьох років посідав I-II місця в республіканських спартакіадах та конкурсах-оглядах на кращу постановку спортивно-масової роботи. Брав активну участь в організації робіт з будівництва, благоустрою та оснащення спортивної бази інституту, оздоровчо-спортивного табору, водної станції, спортзалів тощо. Як тренер з волейболу підготував команду, яка в 1967 році вийшла в фінал ювілейної спартакіади Міністерства освіти УРСР.

Нагороджений значком «Відмінник фізичної культури», «Відмінник народної освіти».

Григорій Захарович дуже любив книги, зібрав досить велику бібліотеку професійної літератури, частина якої передана в методичний кабінет факультету.

Помер Овчаренко Григорій Захарович 25 квітня 1995 р.

**Олійник
Тамара
Федорівна
(01.01.1943-02.05.2005)**

Завідувач кафедру педагогіки та методики початкового навчання, доцент, кандидат педагогічних наук.

Олійник Тамара Федорівна народилася 1 січня 1943 року в сім'ї службовця в с. Нехаєвка Коронського району Чернігівської області. Тамара Федорівна закінчила художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інститут ім. К. Д. Ушинського. Потім працювала вчителькою малювання. Випускники школи із захопленням згадують її уроки. Це були не просто уроки малювання, а цікаві зустрічі з високим мистецтвом, де діти слухали розповіді про видатних майстрів та їх полотна світового рівня. Згодом Тамара Федорівна стала здобувачем Московської художньої академії. В жовтні 1982 року захистила дисертацію і стала кандидатом педагогічних наук.

Багато поколінь студентів, випускників факультету дошкільної та початкової освіти пам'ятають цікаві, змістовні лекції доцента Олійник Т. Ф. з методики образотворчого мистецтва, теорії виховання та інших педагогічних дисциплін. Навіть були випадки, коли після закінчення лекції студенти всі вставали та аплодували лекторові.

Тамара Федорівна брала активну участь у наукових, науково-методичних, науково-практичних конференціях, які відбувались у провідних вузах України та за її межами з сучасних проблем навчання і виховання, де виступала з науковими доповідями, що відрізнялися високим науковим рівнем.

Олійник Т. Ф. була керівником проблемної групи «Інтеграція художніх дисциплін у початковій школі. Творчий розвиток учнів» згідно головного напрямку науково-дослідної роботи кафедри, проводила ініціативне дослідження з теми «Педагогічні умови інтегрованих уроків початкової школи».

Тамара Федорівна нагороджена медаллю «За трудову доблесть» з нагоди 100 років з дня народження В. І. Леніна та Почесною грамотою Міністерства освіти України в 1997 р.

За згадками її колег, Тамара Федорівна була вимогливою до себе, дисциплінованою, добросовісною, відрізнялася скромністю й високоморальною поведінкою. Вона мала педагогічний такт, була доброю та чуйною.

Померла Олійник Т. Ф. 2 травня 2005 року.

**Омутных
Анастасия
Ивановна**
(24.05.1924–10.10.2013)

Родилась Омутных Анастасия Ивановна 24 мая 1924 года в Омской области. После окончания семилетней школы работала судебным исполнителем.

В декабре 1943 года Омутных А. И. призвана в ряды Советской Армии на должность старшей телефонистки в 30-й Отдельный батальон ВЖДС, который участвовал в боевых действиях на территории России, Украины и Эстонии. В одном из боёв была ранена, лечилась в медсанбате и снова – на фронт.

После окончания войны Анастасия Ивановна работала на должности коменданта общежития, начальника снабжения в Херсонском государственном педагогическом институте имени Н. К. Крупской, откуда вышла на пенсию.

Награждена орденами «Отечественной войны II степени», «За мужество» и многими медалями.

Умерла Омутных Анастасия Ивановна 10 октября 2013 года.

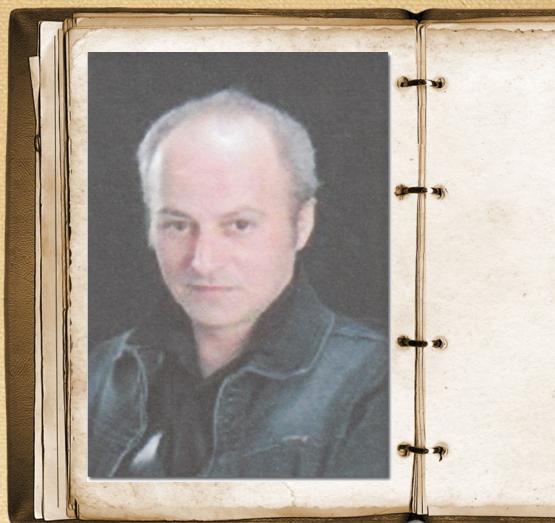
**Панасюк
Алексей
Борисович
(05.09.1962-12.12.2009)**

Заслуженный артист Украины, доцент кафедры культурологии Херсонского государственного университета, артист областного музыкально-драматического театра им. Н. Кулиша, ведущий Херсонского телеканала ВТВ плюс.

Панасюк А. Б. окончил Киевский театральный институт им. И. Карпенка-Карого. В 1987 г. переехал в Херсон и был принят на работу артистом областного музыкально-драматического театра им. Н. Кулиша. Он играл в таких спектаклях, как: «Донна Люция», «Ревизор» (режиссер О. В. Мишуков), «Али-Баба и сорок разбойников» и др. В 1997 г. Алексей Борисович получил почетное звание заслуженного артиста Украины. В 2002 г. был принят на должность артиста драмы, а в 2003 г. был переведен на должность мастера сцены.

Панасюк А. Б. в ХГУ читал лекции по сценическому искусству, огромную помощь оказывал студентам университета в формировании сценического мастерства. Его театральная студия надолго останется в памяти студентов.

Почитатели творчества, ученики, коллеги и друзья за-

служенного артиста Украины Алексея Панасюка и до сих пор с восторгом вспоминают его талантливую игру и перевоплощение на сцене. Ведь выступления Алексея Борисовича не оставляли безразличным ни одного зрителя. И хотя преимущество он отдавал лирическому образу, с легкостью играл и характерные роли.

Алексей Панасюк ушел из жизни, когда ему было всего 47 лет. Его мама, Людмила Николаевна, рассказывает, что Алексей Борисович с детства играл на разных музыкальных инструментах, принимал участие в представлениях. И уже тогда мечтал стать великим актером. Существует мысль: тот, кто ушел из жизни, не оставив по себе след, прожил напрасно. Алексей Панасюк оставил яркие эмоции в сердцах почитателей, учеников, друзей, коллег. А его роли и непревзойденная игра останутся в памяти, и это главное.

**Панова Эльза
Александровна
(6.11.1934-
октябрь 2011)**

Панова Эльза Александровна родилась 6 ноября 1934 года в г. Херсоне. В 1953 году поступила в ХГПИ им Н. К. Крупской на физическое отделение физико-математического факультета,

который окончила в 1957 году, после чего работала по направлению в Б. Копанской СШ № 1. Затем, по возвращению в Херсон, работала секретарем комитета комсомола ХГПИ. В 1961 году была переведена на работу в Херсонский ЧКЛКСМУ заведующей отделом школ и учащейся молодежи.

С 1966 года Эльза Александровна работала в Херсонском дворце пионеров заместителем директора по учебно-воспитательной работе.

В 1968 году Панова Э. А. связала свою трудовую деятельность с ХГПИ: работала заведующей кабинетом эстетики, преподавала на кафедре педагогики и психологии.

Активная работа Эльзы Александровны во дворце пионеров имела продолжение в ХГПИ. В течение многих лет она проводила организационные работы по созданию и руководству педагогическими отрядами, вела занятия по «Тео-

рии пионерского движения и практике работы Всесоюзной пионерской организации», «Истории международного детского движения», «Теории и методике пионерской работы», «Современным проблемам пионерского движения», «Методике воспитательной работы», «Педагогике школы».

Панова Э. А. связывала теорию с практикой – несколько лет руководила всей безотрывной практикой в институте, а также студенческой практикой в пионерских лагерях. Под руководством Эльзы Александровны на кафедре создавался кабинет пионерской и комсомольской работы, велась разработка тематико-экспозиционного плана музея Н. К. Крупской, собирался материал для создания кабинета педагогических знаний на общетехническом факультете. Панова Эльза была созидателем новых традиций в университете: торжественное посвящение первокурсников в вожаки, вечер трудовой славы, посвященный Дню учителя, день рождения Н. К. Крупской.

Эльза Александровна регулярно выступала с лекциями перед педагогической общественностью и населением области, принимала участие в организации работы факультатива «Юный педагог». То есть вся ее профессиональная деятельность была важной составляющей частью общей подготовки будущих педагогов к воспитательной работе.

Много внимания уделяла общественной работе: являлась членом парткома института, внештатным инструктором облсовпрофа, членом комиссии общества «Знание» по пропаганде знаний среди молодежи, руководителем пионерского отделения ФОПа. Неоднократно награждалась грамотами горкома, обкома и ЦК ЛКСМ.

Ушла из жизни Эльза Александровна в октябре 2011 года.

**Параскевич
Світлана Павлівна
(12.08.1956-11.01.2011)**

Параскевич Світлана Павлівна народилася 12 серпня 1956 року в с. Юхимівцях Чорноострівського району Хмельницької області в родині вчителів. У 1969 р. сім'я переїхала на постійне місце проживання в м. Херсон. У 1973 р. Світлана Павлівна закінчила ЗОСШ № 48 м. Херсона із золотою медаллю і вступила на фізико-математичний факультет Херсонського педагогічного інституту, який закінчила в 1977 р. з відзнакою. Була іменним стипендіатом.

З 1 вересня 2006 р., спочатку за сумісництвом, а потім постійно, працювала викладачем кафедри алгебри, геометрії та математичного аналізу Херсонського державного університету. В 2006 р. успішно захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю «Теорія та методика навчання (математики)». З березня 2007 р. обрана на посаду старшого викладача, а з січня 2009 р. – на посаду доцента кафедри алгебри, геометрії та математичного аналізу ХДУ. В 1996 р. нагороджена знаком «Відмінник освіти України». Була також удостоєна звання вчителя-методиста вищої кваліфікації.

Автор монографій «Інструментарій педагогічної діяльно-

сті: графічні засоби навчання» (2006), «Лабораторно-графічні роботи з алгебри і початків аналізу в технікумі» (2002), «Задачі графічного змісту з алгебри та початків аналізу» (2005), наочного посібника «Сім уроків астроарту з комп'ютерною підтримкою» (2011).

Вона також писала вірші, вербальні портрети, акровірші, казки для дітей. Поезія для неї була «станом душі, її найвища нота. А іноді ще й мужність і відвага», – як це писала вона у вірші «Слово до читача».

«Поза сумнівом ідеї Світлани Павлівни будуть підхоплені учнями та вчителями, і не тільки в Україні, а й поза її межами. Подібні твори несуть людям красу, тепло, затишок, зігрівають і заспокоюють душу, наповнюють її лагідністю, невимовними теплими почуттями, роблять людей добрішими, красивішими, доброзичливішими й уважнішими до оточуючого світу і до людей. Закохана у свій предмет, свою учительську справу, своїх вихованців і цей незбагненної краси світ, Світлана Павлівна несла світло знань і доброти своїм вихованцям. Твори Світлани Павлівни якнайкраще характеризують її духовний світ і її саму як мудру, ніжну, люблячу людину та надзвичайно талановиту і працелюбну вчительку», – писав академік Національної академії педагогічних наук України, професор М. І. Жалдак у передмові до книги «Дивосплетіння ліній».

Скільки у неї було нових ідей, думок, планів. Вона поспішала звершити їх, хоч частину. І не раз про це говорила і намагалась їх реалізувати. Невблаганна смерть перекреслила багато із них.

Останніми її словами були: «Усім здоров'я, сил, щастя. Пробачте усі мої вільні та невольні провини. Я вас усіх люблю!»

Перетяцько Тамара Петровна (11.04.1939-17.04.2012)

Перетяцька Тамара Петровна ворвалась в жизнь педфака (так ласково называли тогда факультет дошкольного и начального образования) своей открытой лекцией, посвященной морфемике и словообразованию в современном русском языке. Чёткость дефиниций, логичность изложения, интересные наблюдения над морфемной структурой слов и типами орфограмм, смелые параллели и неожиданные примеры-доказательства... и трепетное отношение к лингвистам: всех учёных, цитируемых и просто упоминаемых, называла только по имени и отчеству. Это был её стиль, позже, даже просто в разговоре или неофициальном обсуждении спорного вопроса, она всегда уважительно и в то же время как-то по-домашнему произносила: «Виктор Владимирович (Виноградов) подчёркивал...», «Лев Владимирович (Щерба) предвидел...».

Тамара Петровна Перетяцько... Высоко поднятая голова, царственная походка, неторопливость, сдержанность движений и слов. Такой представала Тамара Петровна и в аудитории перед студентами, и в коллективе коллег – везде одинаковая, не меняющаяся вопреки жизненным перипе-

тиям. А жизнь не очень-то щадила в последние годы.

В Херсон Тамара Петровна приехала из Белоруссии после Чернобыльской аварии. До этого работала в школе № 61 г. Днепродзержинска Карагандинской области учителем русского языка и литературы после окончания Казахского государственного университета им. С. М. Кирова. Работа в школе была хорошей практикой для утверждения её как учителя, а в дальнейшем – отличного методиста. Это была стартовая площадка для научной работы в высшей школе. Позже Тамару Петровну пригласили работать сначала ассистентом, потом старшим преподавателем и наконец доцентом на кафедру русского языка Карагандинского университета. По семейным обстоятельствам (или рок судьбы) Тамара Петровна в 1980 году переезжает в Белоруссию и работает в Мозырском педагогическом институте им. Н. К. Крупской на кафедре русского языка, однако чернобыльские события заставили изменить место жительства. И с 1986 года Тамара Петровна – житель южных степей и днепровских плавней – учит студентов педагогического факультета Херсонского педагогического института им. Н. К. Крупской, работая на кафедре филологических дисциплин.

Научная работа Тамары Петровны (написание статей, разработка научно-методических пособий, выступления на научных конференциях, рецензирование научных работ и др. виды работы) посвящена важным уже тогда проблемам: «Культура міжнаціональних відносин у початковій школі», «Об этнокультуроведческом компоненте в обучении детей младшего школьного возраста», «Актуальні проблеми розбудови національної освіти» и др.

Вот такой она осталась в нашей памяти – умная, грамотная, требовательная...

**Перова
Жанна
Захаровна**
(24.05.1926-20.02.2006)

Перова Жанна Захаровна родилась в с. Привольное Баштанского района Николаевской области. В 1944-1945 гг. Жанна Захаровна училась в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской, после окончания которого получила специальность преподавателя биологии и химии. Жанна Захаровна имела учёную степень кандидата педагогических наук, а также звание доцента.

Перова Ж. З. работала в Херсонском педагогическом институте с августа 1976 года. За это время она разработала лекционные курсы по методике преподавания основ с/х труда и цветоводству, проводила практические занятия по изготовлению наглядных пособий. Руководила педагогической практикой студентов, полевой практикой на школьном учебно-опытном участке. Ею были разработаны инструкции к проведению практических занятий по методике преподавания биологии.

Жанна Захаровна принимала активное участие в общественной жизни факультета и института: неоднократно избиралась членом парткома института, секретарем парт-

бюро естественно-географического факультета. Являлась членом партбюро факультета, руководила бытовым сектором. На протяжении всех лет работы принимала активное участие в работе научно-методического семинара кафедры, отвечала за художественную самодеятельность на факультете.

Перова Ж. З. занималась научной работой, издавала разные публикации: «Использования цветочно-декоративных растений на уроках ботаники», «Экскурсия в природу с учениками 5-го класса», «Работа с дикорастущими декоративными растениями в школе», «Использование водных дикорастущих растений Дальнего Востока» и др.

Умерла Жанна Захаровна 20 февраля 2006 года.

**Петренко Галина
Андріївна
(22.12.1922-)**

Петренко Галина Андріївна народилася 22 грудня 1922 року у селі Велика Олександрівка Херсонської області.

З 1931 по 1941 рік навчалась в Херсонській школі № 26, закінчила десять класів. Протягом 1941-1944 рр. Петренко Г. А. навчалась у фармацевтичному технікумі.

У 1944 і 1945 роках працювала завідувачем бібліотеки медичного технікуму.

У 1945 році зарахована до Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської, який з відзнакою закінчила у 1949 р.

З 1949-го року працювала на посаді старшого лаборанта кабінету ботаніки в Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської.

З 1950 р. працювала асистентом кафедри ботаніки, з 1961 до 1979 року – на посаді старшого викладача.

«Очень хорошо знала местную флору и легко ориентировалась в разных местах нашей области во время выездных практик со студентами! Знала и любила свой предмет – систематику растений. Галина Андреевна была требовательным и одновременно доброжелательным старшим преподавателем.»

**Петухов Євгеній
Іванович**
(02.07.1925-28.02.1989)

У вихованні все повинно базуватися на особистості вихователя, оскільки виховна сила виливається тільки із живого джерела людської особистості. Жодні статuti і програми, жоден штучний організм, як би хитро не був

придуманий, не в змозі замінити особистість у справі виховання.

К. Д. Ушинський

Ці слова по праву стосуються різнобічної людини, ученого-педагога, першого доктора педагогічних наук на Херсонщині – Євгена Івановича Петухова (1925-1989 рр.). Немає нічого небезпечнішого, ніж педагогічна ідея, яка втілюється в життя із залізною наполегливістю. Навіть, коли ідея сама по собі гарна, вона перетворюється у свою протилежність, порушуючи принцип природовідповідності. Головне в усіх педагогічних системах – особистість. Євгенія Івановича природа обдарувала незвичайним людинолюбством, добротою і м'якістю характеру.

Його шлях до вершин був нелегким і непростим. Він завжди знаходився біля фарватеру Арагви «білої», радіючи

добру безупинно, боровся із потоками Арагви «чорної» – злом, вів профілактичну роботу, попереджуючи негативні явища дійсності. Це життєве кредо Петухова Є. І. викладено в «Трудной книге» Григорія Мединського. Все своє життя він присвятив розробці й практичному втіленню ідей виховання, навчання, перевиховання підлітків, незрозумілих для оточуючих, але загалом беззахисних дітей, яких називають «важкими». Розум, воля і почуття педагога були сплавлені воедино любов'ю і співчуттям до цих дітей, активним прагненням допомогти їм і учителям, які працювали з ними.

Життєвий шлях Петухова Євгенія Івановича почався 20 липня 1925 року у м. Ленінграді. Його вихованням займалась мама – Єлизавета Андріївна – жінка освічена, інтелігентна. В шкільні роки активно формується Ленінградським Палацом піонерів, який був центром всебічного творчого розвитку юнацтва. Потім закінчив семирічку, курс гідрографічного технікуму, коли почалася Велика Вітчизняна війна, на долю Євгенія та його матері випало важке випробування. У 1941 році разом із заводом «Прометей» був евакуйований з м. Горький, працював на заводі № 466 слюсарем-складальником. Бажання бути на передовій, боротися з фашистами з перших днів війни тягнуло на призовний пункт, і в грудні 1942 року в 16-річному віці був призваний і направлений у Вольську школу авіамеханіків.

Протягом наступних десяти років Євгеній Іванович працював авіа-механіком, освоював нову реактивну техніку, працював інструктором МК ВЛМ м. Ленінграда, секретарем партбюро випробувального полку, закінчив Ленінградський педагогічний інститут. Ці роки дозволили

набути політичної зрілості, уміння працювати з людьми, сформували талант лідера. Прагнення бути на педагогічній роботі сприяло в 1957 р. переходу на службу в дитячу колонію МВС (учителем, вихователем, заступником дивізіону, заступником начальника колонії). Цей період позначено особливим інтересом у працівників виправно-трудових установ до спадщини А. С. Макаренка. Євгеній Іванович був відданий духу Макаренка – не копіював його, а творчо використовував досягнуте. Ідея відкриття колонії Макаренка вважалась за його життя досягненням світової педагогіки. Відійшовши від стереотипів, Євгеній Іванович поставив за мету виховання вільної особистості. Ризикуючи, він виводив колоністів на демонстрації, святкові процесії, використовуючи педагогічні прийоми видатного педагога, і ніколи не шкодував про прийняття недирективних самостійних рішень.

Цей період біографії Є. І. Петухова заклав фундамент його життєвого кредо, творчих переживань, усвідомлення найбільш катастрофічних протиріч у системі виховання.

У 1962 році за сімейними обставинами він переїздить до Херсона, продовжуючи роботу в підрозділах МВС, директором школи робочої молоді, викладачем кафедри педагогіки і психології педагогічного інституту. Особливо значущим науковим досягненням був захист у 1968 р. кандидатської дисертації з теми «Формування громадського обов'язку в учнів старших класів шкіл робітничої молоді».

Досвід політичної і партійної роботи знадобився йому з 1967 р., коли Євгенія Івановича було обрано заступником секретаря, а потім з 1968 р. до 1974 р. – секретарем парткому інституту. Однак цей період відзначається також і

дослідницькою громадсько-педагогічною роботою. З березня 1971 року він обирається на посаду доцента кафедри педагогіки, а з вересня 1972 р. – завідувачем кафедри і керівником підготовчого відділення. В 1972 р. у видавництві товариства «Знання» опублікована брошура з питань сімейного виховання «Коли в сім'ї школяр», а також проводиться творча робота в загальноосвітніх школах, інспекціях УВС Корсунської і Миколаївської спецшколах, ПТУ, де відбираються оптимальні методи вивчення психічних станів педагогічно занедбаних школярів в умовах соціальних і педагогічних конфліктів, а також випробування і апробація програм перевиховання. Подією для педагогічної громадськості був вихід 1981 року у видавництві «Освіта» програми для педагогічних інститутів «Робота школи з педагогічно занедбанними дітьми».

Досвід багаторічної викладацької діяльності сприяв досягненню великої ефективності у лекційній і практичній роботі. Студенти з цікавістю слухали науковомістки, притягальні своєю практичною значущістю лекції Євгенія Івановича. Здійснюючи велику науково-дослідницьку роботу, залучаючи до неї все нові і нові сили талановитої молоді, учений домагався пріоритету кафедри педагогіки, іміджу першої кафедри інституту. Одним із найдіяльніших його аспірантів і учнем був професор, доктор педагогічних наук Павлютенков Євгеній Михайлович (нині завкафедри педагогіки Владивостоцького університету).

Тернистим був шлях у науку Євгенія Івановича. Недосконалість радянської системи не могла не гальмувати науковий рух проблематики. В 1970 році вчений намагався затвердити тему докторської дисертації в АПН СРСР. Ві-

це-президент тоді заперечила, що в розвинутому соціалістичному суспільстві про «важких» дітей не може бути й мови. Однак цілеспрямованість, наукова зрілість, непохитна віра в запропоновану гіпотезу надали ще більшої переконаності в необхідності вивчення проблеми важковихованості. Для проведення додаткових експериментальних досліджень, перебуваючи на посаді завідувача кафедри, доцента, він невтомно працює вихователем у школі-інтернаті № 2 з дітьми неблагополучних сімей. На все життя ці діти запам'ятають довірливі душевні розповіді свого наставника, проймаються вірою в краще майбутнє, повірять у радість спілкування із старшим другом.

18 вересня 1986 року Євгеній Іванович Петухов захистив докторську дисертацію «Педагогічні основи попередження відхилень у моральному розвитку і поведінці школярів». Це відбулося у день народження його матері. Так на Херсонщині з'явився перший доктор педагогічних наук, а в 1988 році йому було присвоєно почесне звання професора.

Працездатності Євгенія Івановича дивувалися люди, які знали його. Для нього завжди мало було доби для роботи. Він поспішав, при собі – ручка, блокнот, систематичний аналіз, роздуми.

Петухов Є. І. вів велику суспільно-педагогічну роботу: був членом президіуму обласного комітету працівників освіти і вищої школи, брав участь у написанні історії міст і сіл Херсонської області, обирався депутатом міської ради народних депутатів, брав участь у роботі товариства «Знання».

Науково-педагогічна діяльність Петухова Є. І. дозволила йому стати видатним дослідником у галузі виховання

«важких» поряд з Невським І. А., Литвиновим І., Драніщевою Е., Фіцулою М., Амаскіним М. Результати його роботи в конференціях, які він проводив і в яких брав участь, а також – у публікаціях: із різних проблем морального виховання – понад 80 публікацій у Всесоюзних і республіканських збірках.

На жаль, вже після передчасної смерті вченого (1989 р.) побачили світ його дві великі роботи: в 1992 році у видавництві «Вища школа» виходить книга «Запобігання відхиленням у поведінці школярів» та 1990 року довідник «Сім'я» у видавництві політичної літератури України.

Яскравий життєвий шлях Петухова Євгенія Івановича, науковця, Людини з великої літери, його творчий внесок надає сили, возвеличує дух, породжує прагнення до діяльності.

Приймак Иван Иванович

(20.01.1911-07.02.1985)

Приймак Иван Иванович родился 20 января 1911 года в селе Карабутово Сумской области. С 1928 по 1931 год учился в Комсомольском педтехникуме, после чего 3 года преподавал в школе. В 1935 году поступил на фило-

логический факультет Киевского университета. На протяжении 10 лет работал преподавателем украинского языка Конотопского учительского института. В связи с объединением Конотопского и Глуховского институтов с 1952 года работал в Глуховском институте.

С 1954 года Приймак И. И. работал в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской. С 1961 года был заведующим кафедры. С 1974 года – доцент. В 1960 году защитил кандидатскую диссертацию по теме «Говоры западных районов Сумской области».

Преподавал такие дисциплины: Украинская диалектология, история украинского языка, грамматика украинского языка, сравнительная грамматика восточнославянских языков и современного литературного языка, методика украинского языка.

Иван Иванович хорошо владел методикой преподава-

тельской деятельности, материал подавал на достаточном уровне, ответственно относился к работе, был дисциплинирован.

В 1957 году Министерством образования и Центральным Комитетом профсоюза работников образования СССР Приймак И. И. награжден почетной грамотой.

Его научные труды: «Вивчати історію сіл» (1949); «Діалектологічна робота Конотопського державного учительського інституту» (1950); «Вчать ся і досліджують» (1953); «З історії заселення північно-західних районів Сумської області» (1956); «Урахування діалектичного оточення при вивченні нормованої української літературної мови» (1956); «Деякі зауваження щодо грамотності учнів» (1957); «Дбати про культуру української мови» (1958); «Консонантизм говірок північно-західних районів Сумської області» (1959); «Палко любить мову» (1960); «Деякі тенденції розвитку іменникових форм в усному літературному мовленні» (1965); «Розвиток української літературної мови після Жовтня» (1967); «Твоя мовна культура» (1968).

Умер Приймак Иван Иванович 7 февраля 1985 года.

**Прилепский
Алексей
Алексеевич
(18.03.1926-24.04.2007)**

Алексей Алексеевич Прилепский – почётный профессор Херсонского государственного университета, доцент кафедры начального образования, кандидат педагогических наук, капитан 2 ранга в отставке, инвалид Великой Отечественной войны 1-ой группы.

Родился Алексей Алексеевич 18 марта 1926 года в семье сельского учителя в Орловской области. В 1944 году добровольно ушел в действующую армию. Участник боевых действий. После войны служил на Балтийской флоте. Демобилизовавшись, работал в Калининграде школьным инспектором, директором школы, заведующим РОНО, заведующим Калининградским горОНО. По окончании аспирантуры с 1965 г. работал в Тульском пединституте заведующим кафедрой педагогики и психологии. В 1972 году проходил службу в ГДР, где в течении 3-х лет достойно представлял советскую педагогическую науку. В 1976 году приглашён в Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской для создания нового факультета подготовки учителей начальных классов, деканом которого был до 1990 года.

В Херсонском государственном университете Алексей Алексеевич читал лекции, проводил семинарские и практические занятия по курсам педагогики, теории педагогики, по спецкурсу педагогическое наследие Н. К. Крупской и проблемы коммунистического воспитания учащихся. Руководил курсовыми и дипломными работами студентов.

По словам его коллег, Прилепский А. А. был опытным и творческим педагогом. В работе принципиален и деловит. Всегда готов оказать помощь. Хорошо проявлял себя как организатор учебного процесса. Был требователен к себе и окружающим. Обладал высокой работоспособностью. Хорошо знал психологию студентов и умел правильно их ориентировать, вызвать активность в учебной, трудовой и общественной деятельности. Обладал высоким уровнем коммуникабельности. Был чутким по отношению к товарищам, сотрудникам, студентам.

Алексей Алексеевич вспоминал: «Когда я узнал, что наши студенты за глаза называют меня «папа Лёша», понимаете – папа нашей большой факультетской семьи, я подумал, что высшей студенческой оценки для декана просто не существует. И это высокое звание побудило меня к дальнейшей творческой деятельности».

**Пришва Борис
Григорович
(29.11.1923-
травень 1998)**

Борис Григорович Пришва народився 29 листопада 1923 року в с. Щасливка Новоукраїнського району Кіровоградської області, де в 1941 р. закінчив середню школу. Протягом 1947-

1953 рр. навчався на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Працював вчителем української мови та літератури в середніх школах Одеської області.

З 1961 року працював у ХДП ім. Н. К. Крупської на кафедрі української мови, викладав такі дисципліни, як: старослов'янська мова, сучасна українська літературна мова, вступ до мовознавства. В 1969 р. Б. Г. Пришва закінчив річну аспірантуру Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР, в 1971 р. отримав науковий ступінь кандидата філологічних наук. Науковий доробок ученого присвячений дослідженню творчості видатного гумориста Остапа Вишні. З цією проблемою пов'язане дисертаційне дослідження «Мовні засоби гумору в творах Остапа Вишні» (1970 р.), численні публікації, монографія «Засоби гумору в творах Остапа Вишні. Лінгвостилістичний аналіз» (1977 р.). З

1976 р. працював над темою докторської дисертації «Іменні категорії української мови». Був членом товариства «Знання», головою профбюро філологічного факультету.

Також Борис Григорович захоплювався поезією, написав багато віршів, серед яких вірші про кохання, дружбу, про життя народу та любові до Батьківщини. «Велике серце України моїм серденьком стугонить» – так називалася поетична збірка, в якій зібрані вірші Бориса Григоровича, написані протягом багатьох років.

Учасник Великої Вітчизняної війни, нагороджений медалями, серед яких: «За відвагу», «За взяття Відня», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» та ін.

Помер Пришва Борис Григорович в 1998 році.

БОРИС ПРИШВА

Дотепник, науковець і співак,
Знавець скарбів прабатьківської мови,
Він сяяв багатьом, немов маяк.
Стількох зігріло світло його слова!
А хто душею був на видноті,
Не кожному здавався милим-гожим,
Оскільки позайняти не хотів
Прокрустове стереотипів ложе.
І хай говорять, що його нема,
Що в домовині врешті заспокоївсь,
Його зоря сміється жартома
Із небосхилу пам'яті людської.

І. В. Немченко

**Прокопец
Лариса
Ивановна
(1949-)**

Прокопец Лариса Ивановна родилась в 1949 году.

С отличием окончила Одесский государственный университет им. И. Мечникова.

С 1970 года Прокопец Л. И. работала в Херсонском государственном педагогическом университете им. Н. К. Крупской на кафедре психологии. Имела звание доцента. На кафедре более 20 лет преподавала курсы социальной психологии. Систематически работала над повышением своего научно-методического уровня, добросовестно готовилась к лекционным и практическим занятиям, обладала необходимыми знаниями и эрудицией для преподавательской работы.

Научные труды Ларисы Ивановны: «Диагностика индивидуальных различий перфекционизма личности», «Психологические особенности общительности, ответственности и организованности студентов - будущих управленцев и специалистов», «Развитие личности в процессе супружеского взаимодействия», «Активность личности при решении пороговой задачи различения сигналов».

Все коллеги очень уважали Прокопец Л. И. за ее глубокий профессионализм и энциклопедизм. Со слов коллег Ларисы Ивановны: «Отличный специалист, хороший преподаватель, знает свой предмет, лекции очень интересные, обладает умеренным чувством юмора, активная и подвижная, добрая женщина, всегда идет на уступки студентам, в меру требовательна, очень добрая».

**Проценко Ігор
Митрофанович**
(15.04.1920–05.11.1920)

Проценко Ігор Митрофанович народився 15 квітня 1920 року в с. Іванівка Калинівського району Вінницької області. В 1937 р. закінчив залізничну середню школу № 12 при ст. Холоневська. У 1938 р. по закінченні семимі-

сячних курсів учителів української мови та літератури розпочав свою трудову діяльність як учитель-словесник Кіровської школи Немирівського району Вінницької області.

В 1939-1945 рр. Проценко І. М. служив у Радянській армії. Його бойовий шлях розпочався на війні з Фінляндією. Під час Великої Вітчизняної війни воював на фронтах у районі Калінінської та Ленінградської областей в частинах Північно-Західного і Прибалтійського фронтів, пройшов шлях від солдата до старшини розвідротти, зустрівши Перемогу у Кенігсберзі (Калінінграді).

По закінченню в 1948 р. філологічного факультету Вінницького педагогічного інституту ім. М. Островського Ігор Митрофанович вчителював у школах Волині (м. Любомль) та Поділля (м. Могилів-Подільський, с. Іванів – залізничні школи, Чернятинський плодючідний технікум).

Після закінчення в 1958 р. аспірантури при Київсько-

му педагогічному інституті ім. М. Горького Проценко І. М. працював у вузах України (Бердичів, Кіровоград, Херсон). Відомий науковець, літератор і педагог, автор численних літературних і методичних праць, книг і посібників для вчителів-словесників і викладачів вищої школи про відомих класиків української літератури (Т. Шевченка, Марка Вовчка, В. Стефаніка, М. Коцюбинського, С. Васильченка, О. Гончара та ін.). Активно друкувався на сторінках періодичних видань України і зарубіжжя. Автор понад 100 публікацій.

З 1970 р. Проценко Ігор Митрофанович пов'язав свою долю з Херсоном – майже 30 років працював на посаді доцента і завідуючого кафедрою української літератури в Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської. Як методист і літератор систематично виступав з лекціями на курсах перепідготовки вчителів-словесників, на обласних нарадах та семінарах учителів, які проводились по лінії відділу народної освіти і товариства «Знання», виступав з лекціями серед населення області, зокрема педагогічної громадськості.

Брав участь у громадській роботі: обирався головою товариства «Знання» інституту, членом профбюро філологічного факультету, заступником голови педагогічного товариства інституту, членом бюро літератури і фольклору обласного товариства «Знання», членом Ради ветеранів війни тощо.

В останні роки Ігор Митрофанович плідно займався виданням художньої літератури, писав статті та художні нариси. З-під його пера вийшло чимало поетичних книг: «Мої дороги», «Вечірні вогні», «Цвіт вишні», «На струнах

веселки», «Мій рідний край», «Листопад», «Крізь терни і хащі. Люди і долі».

Був нагороджений значком «Відмінник народної освіти УРСР», а за успішне виконання завдань командування в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками нагороджений 7 урядовими нагородами, серед яких орден Червоної Зірки, медалі «За бойові заслуги», «За взяття Берліна», «За перемогу над Германією у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» та ін.

Помер Проценко Ігор Митрофанович 5 листопада 1920 р.

**Пономаренко
Станіслава
Олександрівна
(17.12.1938-18.09.1984)**

Народилася Пономаренко С. О. в 1938 році в селищі Кірс Кіровської області. Після закінчення школи вступила до Кримського педагогічного інституту ім. Фрунзе, де навчалася з 1956 по 1960 рік.

Ще зі школи Станіслава Олександрівна посилено займалась спортом – легкою атлетикою. Мала I дорослий розряд з легкої атлетики, звання тренера-викладача.

Протягом 1960-1984 рр. Пономаренко С. О. працювала в Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської на посаді старшого викладача фізичної культури. Вела секцію з легкої атлетики. Тренувала жіночу та чоловічу команди, які займали призові місця на змаганнях серед вищих педагогічних закладів.

Без сумнівів вона була професіоналом своєї справи. Станіслава Олександрівна була активною та життєрадісною людиною, в якій поєднувались великий професіоналізм і безмірна душевність. Її любили і поважали не тільки колеги, а й студенти, які не могли не оцінити її доброзичливість, відкритість, майстерність і відданість справі.

18 вересня 1984 року Пономаренко С. О. померла.

**Ремішевська Лідія
Калістратівна
(10.05.1923–15.05.2013)**

Найперша асоціація, коли згадуєш цю людину, – посмішка. Тепла, приязна, відкрита. З посмішкою Лідія Калістратівна Ремішевська входила до шкільних класів і вузівських навчальних аудиторій, до бібліотечних читальних зал і до театру. Певно, багатьом, хто її знав, ця непересічна жінка запам'яталась життєрадісною й дотепною, цілеспрямованою й розважливою людиною. У травні 2013 року Лідія Калістратівна залишила наш світ, відійшовши за межу, але не забудуться її добрі діла, її сонценосна натура. Життєпис цієї чудової людини вміщується у невеличкій архівній папці, а прах знайшов свій довічний притулок у сміхотворчому місті Одесі. І коли згадуємо її – нашого вчителя і колегу, мимоволі спливають рядки з херсонського поета Івана Дніпровського:

Ні, я не вмру і мислити не перестану
Ні в смертний час, ні в роках, ні в віках...
У райдузі, в листку, у корені, в ріллі
Я буду жить...

Народилась Лідія Калістратівна Ремішевська 10 травня 1923 року в селі Григорівці Чаплинського району Херсонської області в родині селянина. В 1937 році успішно закінчила місцеву семирічку і тоді ж продовжила навчання в Чаплинській середній школі. У 1939 році діяльна й енергійна дівчина вступила до комсомолу. Закінчивши 1940 року Чаплинську десятирічку, вона вступила на перший курс російського відділення мовно-літературного факультету Лубенського педінституту Полтавської області. Але навчання обірвала війна.

Після звільнення Херсона від німецьких окупантів Лідія Ремішевська продовжувала навчання на другому курсі російського відділення мовно-літературного факультету Херсонського педінституту імені Н. К. Крупської.

У 1945 році вона вступила на третій курс українського відділення філологічного факультету Одеського державного університету. Закінчила цей вуз Лідія Ремішевська у грудні 1947 року, здобувши спеціальність «Українська мова і література». Заочно вона закінчила третій курс інституту іноземних мов, де вивчала англійську.

Потім життєві дороги занесли Лідію Ремішевську в Галичину. З 23 січня 1948 р. по 12 лютого 1949 р. вона працювала викладачем російської мови та літератури у місті Станіславові (нині Івано-Франківськ) – у 8-10 класах середньої школи № 2. У 1948 році у родині Лідії Калістратівни Ремішевської та Леоніда Антоновича Михайлівського народилася донечка Людмила.

1949 року чоловік Лідії Калістратівни Леонід Антонович Михайлівський був обраний до Ширяївського нарсуду на Одещині, тож сім'я переїхала в Ширяєве. Протягом

1949-1952 рр. Л. Ремішевська працювала викладачем англійської мови у 3-7 класах місцевої школи. За сумісництвом вона викладала українську мову і літературу в 5-10 класах Ширяївської вечірньої школи.

З 1952 року сім'я Лідії Калістратівни переїжджає в Херсон. У 1952-1963 рр. Л. Ремішевська працювала викладачем української мови та літератури у 5-10 класах та викладачем англійської мови у 5-8 класах Херсонської середньої школи № 7. З 1963 року викладала українську мову та літературу у 8-11 класах СШ № 30 м. Херсона.

За період педагогічної роботи Лідія Калістратівна мала багато подяк у трудовій книзі, неодноразово нагороджувалась грамотами Міністерства, обласного та міського відділів освіти, обкому профспілки за учбово-виховну, методичну (керувала секцією вчителів української мови та літератури міста Херсона), за участь у профспілковій роботі обкому спілки вчителів. Була нагороджена значком «Переможець соціалістичного змагання», медаллю «Ветеран праці», багатьма грамотами.

Багато років Л. Ремішевська працювала головою місцевого комітету шкіл, членом президії міськкому та обкому спілки вчителів, громадським інспектором міського та обласного відділів народної освіти, секретарем академії любителів товариства «Супутник», керувала лекторською групою. Вона закінчила з відзнакою вечірній університет марксизму-ленінізму у Херсоні.

Л. Ремішевська тривалий час очолювала вузівську газету «Радянський педагог», керувала редколегією факультетської газети «Філолог».

Як свідчить «Витяг з наказу № 52 по Херсонському

педінституту від 11 листопада 1965 року», починаючи з 23 жовтня 1965 року, Л. Ремішевська працювала викладачем кафедри української літератури та методики викладання української літератури і стала невід'ємною її частинкою.

Як відзначено в одній з характеристик-рекомендацій, затверджених 18 квітня 1969 року (за підписом ректора П. Богданова, секретаря парткому Є. Петухова, голови місцевому інституту С. Москевича та завкафедри української літератури М. Федірко), Л. Ремішевська «за время работы в институте показала себя теоретически и методически грамотной, требовательным преподавателем. К исполнению своих служебных обязанностей относится честно и добросовестно». І далі: «В общественной жизни института и факультета принимает активное участие, третий год является заместителем секретаря партийного бюро филологического факультета, лектором общества «Знание». Общественные поручения выполняет аккуратно и своевременно.

Лично дисциплинирована, пользуется авторитетом среди студентов и товарищей по работе».

Від 28 квітня 1975 Л. Ремішевська обіймала посаду старшого викладача кафедри української літератури. Цілі покоління студентів надовго пам'ятали її насичені й цікаві лекції з теорії та історії літератури, пересипані іскрометними дотепами, рідкісними відомостями, міжпредметними паралелями. Адже свої літературознавчі заняття Лідія Калістратівна уміла збагачувати й урізноманітнювати матеріалами з царини музики, живопису, кіно, театру. Вимогливість до студентів у ній поєднувалась із чуйністю й повагою до них.

Навіть у пенсійному віці Лідія Калістратівна ще довго викладала на кафедрі української літератури за сумісництвом до 1998 року. У 2000-х роках працювала коректором відділення екстернату і магістратури ХДУ – до жовтня 2005 року.

Л. Ремішевська традиційно брала участь у Міжнародних, усеукраїнських, регіональних, обласних, міжвузівських наукових конференціях. Вона опублікувала чимало наукових та науково-методичних розвідок: «Михайло Старицький і Леся Українка» (у збірнику «Українська драматургія і театр в сім'ї братніх культур»; Кіровоград, 1982); «Леся Українка і театр корифеїв» (у збірнику «100-річчя українського театру корифеїв»; Одеса-Кіровоград, 1982), «До питання про характеротворення в новелі О. Кобилянської «Некультурна» (у збірнику «Творчість О. Кобилянської у контексті української та світової літератури»; Чернівці, 1988), «Сатира Б. Грінченка» (у збірнику «Борис Грінченко»; Ворошиловград, 1988), «Оксана Петрусенко і Херсонський театр» («Культура Херсонщини»; Херсон, 1991); «Дніпрова Чайка і Микола Лисенко» (у збірнику «Дніпрова Чайка і розвиток української культури»; Херсон, 1991), «Тема Кавказу в творчості Лермонтова і Шевченка» (у збірнику «З Україною в серці»; Херсон, 1996) та ін.

Свого часу Л. Ремішевська склала на «відмінно» кандидатські іспити з історії української літератури, англійської мови, діалектичного та історичного матеріалізму й обрала тему своєї дисертації «Леся Українка та її роль у розвитку української літератури кінця XIX – початку XX ст.». На жаль, обставини склалися таким чином, що це дослідження так і залишилось незахищеним. Але любов до Лесі Укра-

їнки та її доробку Лідія Калістратівна пронесла через усе своє життя. Вона могла годинами розповідати про родовід геніальної поетеси, про її оточення, про складні долі представників династії Драгоманових-Косачів у ХХ столітті, розкиданих по всьому світу. Такими ж глибокими й усебічними були знання Лідії Калістратівни про Т. Шевченка, І. Франка, М. Коцюбинського, В. Стефаника та багатьох інших майстрів слова.

Л. Ремішевська захоплювалась українською та російською класикою. Полюбляла читати тексти в оригіналі англійською, німецькою, польською. Особливою пристрастю Лідії Калістратівни були енциклопедії, словники, довідники, з яких вона постійно черпала необхідні відомості. До останніх літ свого життя Л. Ремішевська залишалась постійною відвідувачкою читальних зал бібліотек, намагалась не пропустити літературних і наукових новинок.

Протягом десятиліть Л. Ремішевська дбала про належний рівень художньої самодіяльності на факультеті, була ініціатором та організатором літературно-мистецьких вечорів, режисером постановок студентських вистав за творчістю письменників-класиків, зокрема Лесі Українки (драма-феєрія «Лісова пісня» та ін.). Наприклад, згідно з наказом № 153 по Х від 8 квітня 1970 року за підписом ректора П. Богданова, Лідії Калістратівни видано грошову премію «за активну участь в організації художньої самодіяльності факультету». За кожним таким штрихом – неабиякі обшири виконаної роботи. І завжди – на совість, за велінням душі.

Нині часто згадуємо роки демократизації і гласності, коли відбувалася переоцінка радянських стереотипів.

Л. Ремішевська брала активну участь у діяльності Товариства української мови (пізніше трансформованого у Всеукраїнське Товариство «Просвіта імені Тараса Шевченка»), у громадсько-політичних, літературно-мистецьких та наукових акціях, пов'язаних з відродженням української державності, національної самосвідомості українців. Її можна було часто побачити в клубі «Спадщина», у фольклорно-етнографічному музеї «Берегиня» як учасницю диспутів і дискусій. Успішно проводилися засідання літературної студії «Дивосвіт», якою керувала Л. Ремішевська.

Під крилом Лідії Калістратівни зростали цілі покоління обдарованих учнів, що стали чудовими учителями, письменниками, журналістами. Досить назвати Олесю Євгенівну Кузьменко (Хлань), яка неодноразово перемагала на вчительських конкурсах – як на місцевому, так і всеукраїнському рівні, а ще стала відомою письменницею – авторкою поетичних книг «Біла птаха» (1999), «Симфонія душі» (2002), «Білий вальс» (2005), «Жити заново» (2011).

Часто у минулі роки, зустрічаючи випускників нашого вузу, я чув традиційні запитання: «Як там Лідія Калістратівна? Чим займається? Як поживає?» І я відповідав: «Така ж, як і була. Бадьора й емоційна, діяльна й енергійна, гостра на слово. Все завжди встигає зробити. На відміну від нас, молодших колег».

Отаким осяйним маяком, символом життєздатності, світла і любові до людей залишиться вона в нашій пам'яті. Непересічна. Непередбачувана. Незабутня.

Іван Немченко

Росин Георгий Сергеевич (12.09.1925-)

Ветеран, старший преподаватель кафедры русского языка и литературы, заместитель декана филологического факультета.

Родился Росин Георгий Сергеевич в с. Великие Терны Юрьевского района Днепропетровской области в семье служащего. С 1943 по 1947 гг. служил в армии, но был демобилизован. До Отечественной войны учился в средней школе № 27, а в 1948-1949 закончил 10 класс в Херсонской вечерней школе № 5. Во время службы в армии в период 1944-1947 гг. находился в Польше и Германии. В 1950 г. поступил в Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской на факультет русского языка и литературы, а в 1954 г. окончил его с красным дипломом.

После окончания института с 1954 по 1962 гг. Росин Г. С. работал учителем в школах № 5 и № 20 г. Херсона, хорошо знал свой предмет и владел методикой преподавания. В своей работе всегда искал новые, эффективные методы и приёмы обучения. Передавал свой педагогический опыт учителям русского языка и литературы. Пользовался авторитетом среди коллег и учеников.

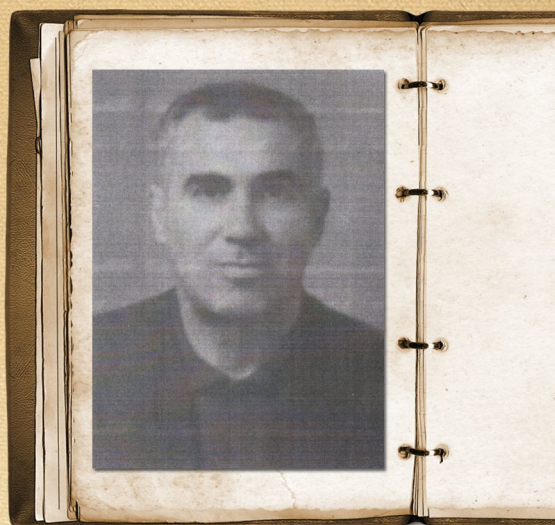
С 4 октября 1962 г. Георгий Сергеевич был принят на работу преподавателем в ХГПИ. Читал такие дисциплины как: старославянский язык, диалектология, методика преподавания русского языка. В 1964-1967 гг. был председателем профбюро факультета. Принимал активное участие в общественной жизни института, особенно в области оборонной работы и патриотического воспитания студентов, являлся членом совета ветеранов института. С 1974 г. по 1976 г. был заместителем декана филологического факультета.

Росин Г. С. хорошо владел материалом своих дисциплин, чтение курсов обеспечивал на высоком научно-методическом уровне. Много работал над улучшением методики чтения лекций и проведения практических занятий.

Рыжиков Сергей Сергеевич (8.10.1928-)

Рыжиков Сергей Сергеевич родился 8 октября 1928 года в г. Черкассы. В 1930 г. его семья переехала в г. Тюкалинск Омской области, где Сергей Сергеевич поступил в школу и окончил восемь классов. В 1943 г. вступил в члены ВЛКСМ. В 1944 г. его отца перевели на работу в г. Херсон, где Рыжиков С. С. окончил десятый класс и в 1946 г. поступил в Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской на факультет русского языка и литературы, который окончил в 1951 году и начал работать лаборантом кафедры русского языка, а с апреля 1951 года – преподавателем русского языка.

В июле 1951 г. Рыжиков Сергей был призван на действительную военную службу в Советскую Армию. Был солдатом, командиром отделения в Центральном округе ПВО. В марте 1952 г. вступил в члены КПСС. Демобилизовался в октябре 1954 г., а в декабре комсомольцами института был избран комсоргом. С декабря 1955 г. Рыжиков С. С. работал в обкоме ЛКСМУ. Вначале был руководителем лекторской группы, а в 1957-1958 гг. – секретарем-заведующим школьным отделом. В 1958-1961 гг. учился в аспирантуре Ака-

демии общественных наук при ЦК КПСС. В 1961-1962 гг. Сергей Сергеевич был руководителем лекторской группы Херсонского обкома КП Украины. С 1962 г. по 1965 г. был исполняющим обязанности проректора по научно-учебной работе Херсонского пединститута, одновременно вел преподавательскую работу по кафедре русской литературы. За время работы Рыжиков С. С. показал себя умелым организатором, хорошо подготовленным квалифицированным преподавателем. Лекции он читал на высоком уровне, часто выступал с докладами перед населением города. Он восхищался творчеством русского советского писателя М. А. Шолохова и часто использовал цитаты из его работ в своей речи.

Сергей Сергеевич принимал активное участие в общественной жизни института и области. С успехом выступал с лекциями на литературные темы по линии общества «Знание», проводил большую и полезную работу по повышению квалификации учителей. В коллективе Херсонского педагогического института Рыжиков С. С. пользовался заслуженным авторитетом и как преподаватель, и как руководитель учебной части. По мнению коллег, он обладал всеми качествами, необходимыми для преподавателя вуза; его лекции соответствовали требованиям, предъявляемыми к вузовским лекциям и давали возможность открыть новый аспект проблем и тем самым решить их; он был опытным лектором, умеющим овладеть аудиторией.

За время работы он написал большое количество научных работ, среди которых и статья по диссертации «Характеры, события, время» в сборнике «Образ положительного героя в литературах народов СССР».

**Селиванов Евгений
Дмитриевич**
(05.02.1904-10.07.1991)

Родился Селиванов Евгений Дмитриевич 5 февраля 1904 года в деревне Старые Козылыяры Цивильского района Чувашской АССР в крестьянской семье. 15 мая 1919 г. в возрасте 15 лет он был принят на работу телеграфистом. В 1922 г. по направлению руководства поступил в педагогический техникум в г. Уфе Башкирской АССР и одновременно на работу в Уфимский институт физики на должность препаратора. Прошел путь от лаборанта до заведующего отделением. Без отрыва от работы окончил Уфимский педагогический институт в 1930 г., а в 1933 г. – курсы повышения квалификации при МГУ.

После окончания института Евгений Дмитриевич был оставлен ассистентом кафедры физики. В 1937 г. утвержден старшим преподавателем. В 1941 г. был привлечён Уфимским горвоенкоматом к руководству школой связи по подготовке радистов-операторов. В январе 1943 г. Селиванов Е. Д. призван в ряды Советской армии в войска связи на должность начальника по учебной части со взятием на спецучёбу. Полностью демобилизован в августе 1947 г. и по конкурсу был принят в Херсонский государственный

педагогический институт им. Н. К. Крупской на должность старшего преподавателя кафедры физики, затем доцента, декана физико-математического факультета.

В 1957 г. защитил кандидатскую диссертацию на тему «Некоторые вопросы горения двухфазной системы жидкости+пар». Всего написал и опубликовал 26 научных статей.

В 1961 г. Селиванов Е. Д. был переведён на должность заведующего кафедрой физики Херсонского филиала Одесского технологического института им. М. Ломоносова, где проработал до марта 1973 г. Неоднократно избирался членом парткома педагогического института и Херсонского филиала ОТИ им. М. Ломоносова. Общий стаж работы составляет 58 лет, из них 51 год педагогической деятельности.

С 1948 г. в течении 12 лет Селиванов Е. Д. был председателем городской организации общества «Знание» г. Херсона. Был награждён медалями «За победу над Германией», «20 лет победы над Германией», «50 лет Вооружённых сил СССР», «100-летие со Дня рождения В. И. Ленина», «За трудовую доблесть», знаком «25 лет победы в Великой Отечественной войне».

Отзывы бывших коллег, студентов:

Декан факультета физики, математики и информатики Берман В. П.: «Это был умудрённый опытом руководитель, бывший фронтовик, хороший семьянин, человек спокойный, рассудительный и демократичный, не надоедавший чрезмерной опекой ни первокурсникам, ни старшекурсникам».

**Сільвестр
Валентина
Іларіонівна
(10.05.1932-)**

Сільвестр Валентина Іларіонівна народилась 10 травня 1932 року у с. Станіслав Білозерського району Херсонської області.

У 1952-му році закінчила середню школу і вступила на природничий факультет Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської.

У 1956 році закінчила навчання в інституті, отримавши диплом вчителя біології і хімії, та розпочала педагогічну діяльність в семирічній школі Верхньо-Рогачинського району Херсонської області.

У 1957 році була переведена до Олександрівської середньої школи Білозерського району.

З 2 червня 1960 до 1990 року працювала старшим лаборантом кафедри зоології Херсонського педінституту.

**Сніговський
Федір
Павлович
(25.05.1923-2003)**

25 травня 1923 року народився відомий український вчений, винахідник, доктор технічних наук Федір Павлович Сніговський. У 1946 р. з відзнакою закінчив Грузинський індустріальний інсти-

тут і одержав диплом інженера-механіка.

Працював Сніговський Ф. П. викладачем Сімферопольського і Ростовського-на-Дону автотранспортних технікумів, також у свій час служив на флоті. Працював у Херсонському індустріальному інституті, в Одеському державному морському університеті. З 1997 р. Федір Павлович працює професором, головним науковим співробітником інженерного факультету Херсонського державного педагогічного університету.

В 1957 р. Ф. П. Сніговський захистив кандидатську, а в 1968 р. – докторську дисертації за фахом «Машинознавство і деталі машин», у 1971 р. йому присвоєно звання професора. З 1995 р. – академік – радник Академії наук технологічної кібернетики України.

Сніговський Ф. П. – ветеран війни і праці, його діяльність відзначена нагородами: орден «Пошани», знак «За

активну роботу в НТО», знак «Винахідник СРСР», медаль «Ветеран труда», Грамота Мінвузу України.

Сніговський Ф. П. – автор 441 наукових праць, публікацій, зокрема 134 винаходів для монографій – «Опоры скольжения тяжёлых машин» (1969), «Расчёт конструирование подшипников скольжения» (1974).

У Херсонському державному університеті Федір Павлович працював на кафедрі професійного навчання, керував курсовими проектами студентів та науково-дослідними роботами аспірантів. Користувався повагою серед викладачів і студентів. У колег залишились лише хороші спогади про вченого Сніговського. Федір Павлович був доброзичливою людиною, яка поєднувала в собі високий інтелект і гумор, він завжди знаходив яскраві життєві приклади, які пов'язував з розвитком техніки та вдосконалення машин. Часто жартував: «Професор – постійна величина, а студент – тимчасова». Молоді викладачі завжди відвідували його лекції з метою вивчення блискучої методики викладання, індивідуального підходу до кожного студента. Він був щирою людиною з активною життєвою позицією, міг відстоювати свою думку і досягати поставлених цілей.

**Соколов Даниил
Петрович**
(07.11.1926-23.08.1988)

Родился Соколов Даниил Петрович в г. Жданов (Мариполь) Донецкой области. В начале Великой Отечественной войны в октябре 1941 года ушел служить добровольцем в Азовскую военную флотилию, в рядах которой служил до 1944 года. В период наступления Советской армии и Флота на Запад участвовал в составе Дунайской военной флотилии в боях за освобождение придунайских стран. Награжден орденом «Красная звезда», орденом «Славы III степени», медалями «За оборону Кавказа», «За освобождение Белграда, взятие Будапешта, Вены», «За победу над Германией».

После окончания войны Соколов Д. П. служил в Дунайской военной флотилии до сентября 1946 года, параллельно учился в Измаильской вечерней школе рабочей молодежи, где окончил 10 классов. После увольнения в запас и лечения в госпитале, в феврале 1947 года вернулся в родной город и начал трудовую деятельность в стройуправлении Министерства морского флота, вел активную партийную работу. В 1951 году окончил межобластную партийную школу при Донецком Обкоме КП Украины, в 1954 году – заочную Высшую партийную школу при ЦК КПСС. В период с 1949 по 1963 гг. занимал различные должности в Дунайском пароходстве,

редактировал бассейновую газету «Дунайский водник». В это время из-под пера Даниила Петровича вышли две книги: «По Дунаю» и очерки «По следам давних римлян».

В 1963 году Соколов Д. П. переехал в Херсон и начал преподавательскую деятельность на кафедре марксизма-ленинизма ХГПИ им. Н. К. Крупской. Параллельно Даниил Петрович выступал с докладами и лекциями на предприятиях города, работал внештатным лектором-международником Херсонского обкома КП Украины, редактировал общеинститутскую стенгазету «Радянський педагог». За время работы в педагогическом институте прошел путь от преподавателя до заведующего кафедрой.

Даниил Петрович постоянно повышал свой профессиональный уровень, неоднократно посещал курсы повышения квалификации в Ленинграде, Москве, Киеве, участвовал в международных конференциях, в частности за рубежом. В 1972 году успешно защитил диссертацию на соискание научной степени кандидата философских наук, и по этим результатам имя Даниила Петровича было внесено в институтскую «Книгу Ленинских дел».

С 70-х годов Соколов Д. П. возглавлял кафедру истории КПСС и научного коммунизма. За время работы на кафедре успешно руководил студенческим научным кружком, его студенты - победители областного и республиканского туров Всесоюзного конкурса студенческих научных работ. Даниил Петрович возглавлял городское отделение общества советско-болгарской дружбы.

Награжден знаком «Отличник народного образования». Творчески и вдохновенно работал до последнего дня, ушел из жизни в 23 августа 1988 года.

**Старожилова
Валентина
Васильевна
(17.10.1924–
январь 2014)**

Старожилова Валентина Васильевна родилась в 17 октября 1924 года.

Из воспоминаний:

«Во фронтовой жизни мне выпала оборона Севасто-

поля. В черноморский город я приехала с мамой из г. Харцизск перед самым началом войны на похороны своей тёти – маминой сестры. Возвратиться назад домой в Донбасс не смогли: начались боевые действия. Мама устроилась прачкой в главный военно-морской госпиталь № 40, а я помогала медицинскому персоналу ухаживать за ранеными.

Севастополь каждый день по несколько раз подвергался налетам фашисткой авиации. Нередко бомбы падали в непосредственной близости от нашего здания. Среди медперсонала и больных были жертвы.

В октябре, когда мне исполнилось 17 лет, меня зачислили штатной санитаркой. Город был уже блокирован. Со всех сторон на него ежедневно обрушивались сотни бомб и тысячи артиллерийских снарядов. Чётких понятий

«фронт» и «тыл» практически не было.

В госпиталь поступало много раненых. Мы еле успевали эвакуировать их на Большую землю. Отправка осуществлялась только морем и только в ночное время (на разнообразных плавсредствах). Мы выносили из машины раненых и грузили на катера, военные корабли, подводные лодки, баржи и отправляли в море подальше от берега. Нередки были случаи, когда на наших руках, на носилках люди умирали от осколков, постоянные потери были среди медицинских сестёр и санитарок.

Зимой 1942 года из-за тяжелейших условий госпиталь уже не мог находиться в осажденном и разрушенном городе. Последовало распоряжение эвакуироваться на Кавказ. Но не всем суждено было добраться до него. Один наш теплоход возле Ялты подорвался на mine. Погибло много людей, медперсонала и раненых. Некоторые суда попадали под бомбёжки и были потоплены.

Мы, младший медперсонал-санитары и другие подсобные работники, покидали Севастополь на катере. «Морской охотник», которым командовал капитан-лейтенант В. Ф. Сущенко, загрузился до предела и ушёл в ночную тьму. Горько было оставлять пылающий город. В море нам повезло: до Сочи добрались благополучно. А потом поездом мы отправились в Тбилиси, где разместился госпиталь.

Летом 1944 года госпиталь возвратился в родной Севастополь и разместился на Корабельной стороне. Город был разрушен. Вместе с горожанами восстанавливали его.

...Больше 60-ти лет прошло-пролетело с тех далеких огненных лет. Но ничто не забылось, все помнится – жесто-

кие бомбёжки, артиллерийские обстрелы, пожары, кровь раненых и погибших; угрюмое ночное море, постоянное ожидание опасности, гибели...»

Валентина Васильевна награждена орденом «Отечественная война II степени» и многими медалями. Самая дорогая для неё награда – медаль «За оборону Севастополя», которую она носила с гордостью.

**Стахейко
Ельвіна
Василівна
(18.03.1932-19.09.2006)**

Народилася Ельвіна Василівна у місті Херсоні. Отримала вищу освіту за спеціальністю бухгалтера. Протягом 1951-1952 рр. працювала за фахом. В 1952 році пішла до радянської армії, а в 1955 році повернулася на посаду бухгалтера фінансового відділу.

Ельвіна Василівна часто змінювала місце роботи. Працювала і вихователем на турбазі, і екскурсоводом. Була одружена з Котушко Є. Н.

У 1963 році Стахейко Е. В. була неодноразово нагороджена грамотами та відзнаками за добросовісне відношення до роботи та відмінну трудову дисципліну. Також Ельвіна Василівна була нагороджена грамотою за активну участь у художній самодіяльності та високе художнє виконання репертуару. З 1982 року працювала в Херсонському бюро подорожей та екскурсій.

Після виходу на пенсію Ельвіна Василівна прийшла працювати до Херсонського державного університету. З 23 листопада 1992 по 15 квітня 1993 року пенсіонерку Стахейко Е. В. прийнято на роботу гардеробницею в учбовому корпусі № 2.

З 1 квітня 1993 року Ельвіну Василівну переведено сторожем II категорії в учбовому корпусі № 1.

З 19 травня 1999 року Стахейко Е. В. працювала сторожем II категорії в учбовому корпусі № 2.

Ельвіна Василівна неодноразово брала участь у зустрічах ветеранів, розповідала про тяжкі воєнні роки, була нагороджена званнями та грамотами. Ті, хто її знав, згадують про неї як про добру, товариську, чесну та гарну людину, яка завжди була готова прийти на допомогу. Вона завжди відповідально відносилася до своєї роботи.

Померла Ельвіна Василівна 19 вересня 2006 року.

Субботина Лидия Максимовна (18.08.1923-)

Старший преподаватель кафедры высшей математики, Ветеран Великой Отечественной войны.

Родилась Субботина Лидия Максимовна 18 августа 1923 года в г. Николаеве в семье служащего. В апреле 1942 года добровольно ушла в Советскую Армию. Служила сначала в 272 отдельной роте связи, затем в 311 отдельном городском батальоне г. Москвы. В 1945 г. была демобилизована. Награждена 5 медалями, среди которых медали «За оборону Москвы», «За победу над Германией в Великой Отечественной Войне», и нагрудным знаком «25 лет Победы в Великой Отечественной войне».

В 1946 г. Субботна Л. М. поступила в Николаевский кораблестроительный институт. Проучилась там до 1948 г. и поступила в ХГПИ им. Н. К. Крупской, который окончила в 1952 г., после чего стала работать ассистентом, затем преподавателем кафедры высшей математики ХГПИ. Преподавала высшую математику, начертательную геометрию, математический анализ, астрономию, исполняла обязанности заместителя декана физико-математического факультета.

С 1971 г. Лидия Максимовна разрабатывала научную тему: «Статистическое исследование изменения блеска переменных звёзд». В 1972 г. в соавторстве с доцентом Шаганияном Б. Л. изданы «Методические рекомендации по проведению астрономических наблюдений по программе средней школы», в 1974 г. – «Методические рекомендации учителям астрономии по оборудованию школьных астрономических площадок».

Отзывы от коллег и студентов:

«Самый классный из всех преподавателей. Такого живчика еще белый свет не видел!! И расскажет все, и объяснит, и подшутит, да еще и трюк какой-то покажет. Ну очень хороший человек, предмет свой знает, как никто другой!!! Манера преподавания очень специфическая – действительно не соскучишься».

«Очень хороший и добрый преподаватель! Знает свой предмет на «5+»! Никогда не берет с собой на пары книжек, листочков, все – в голове! Дай Бог долгих лет жизни и светлого ума!»

«Лидия Максимовна – замечательная женщина! Она давала материал так, что аж дух захватывало. Всегда поймет ситуацию студента, войдет в его положение. Очень душевный человек. Это человек, у которого объективное отношение ко всему окружающему».

В 1977 г. Субботина Л. М. была награждена знаком «Отличник народного образования».

**Сурков Василь
Олександрович
(20.02.1921-
жовтень 1997)**

Народився Сурков Василь Олександрович 20 лютого 1921 року в селі Богатищі Іванівської області в родині селянина. У 1938 році закінчив Палехську середню школу, а в 1940 році – відділення природознавства Ярославського учительського інституту.

З 1940 до 1946 року Сурков В. О. перебував на військовій службі мотористом морської авіації Тихоокеанського флоту. В 1950 році закінчив Ленінградський педагогічний інститут ім. О. І. Герцена, працював вчителем біології в школі.

В 1955 році під керівництвом академіка Ф. Д. Сказкіна Василь Олександрович закінчив аспірантуру зі спеціальності «Фізіологія рослин» і захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук на тему: «Розвиток та галуження колосу жита Вятка». В 1970 р. захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора біологічних наук на тему: «Фізіолого-морфологічні дослідження апікальної міри системи» і став першим післявоєнним доктором наук. В цьому ж році В. О. Суркову присвоєно вчене звання професора кафедри ботаніки. З 1961 по 1979 рік працював

завідувачем кафедри ботаніки Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської. Викладав курси загальної ботаніки та фізіології рослин.

В. О. Сурковим досліджено та описано морфогенез жита, пшениці, вівса, проса, кукурудзи, рису, ячменю та розгалуженого жита Цицина. Внаслідок проведених дослідів з експериментальної зміни морфогенезу жита одержано насіння жита з розгалуженими колосами.

Під його керівництвом колектив кафедри виконував комплексну наукову тему «Фізіолого-морфологічні основи онтогенезу рослин», що увійшла в Державний план УРСР. Окремі розділи цієї теми успішно розроблялися асистентами кафедри в якості дисертацій.

Крім того, Василь Олександрович керував науково-дослідною роботою за госпдоговорами з Міністерством сільськогосподарства УРСР та радгоспами Херсонської області. Був членом Наукової Ради АН УРСР з проблеми «Наукові основи раціонального використання і охорони рослинного світу».

За участь у Великій Вітчизняній війні В. О. Сурков нагороджений медалями: «За перемогу над Японією», «20 років у Великій Вітчизняній війні», «50 років збройних сил СРСР».

За успіхи в навчальній та науковій роботі Міністерство освіти УРСР нагородило Володимира Олександровича значком «Відмінник народної освіти».

Сухіна Людмила Архипівна (19.10.1942-17.09.2011)

Кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та логопедії.

В 2002 році Сухіна Людмила архипівна була прийнята на посаду виконуючого обов'язки завідувача кафедри природничо – математичних дисциплін та логопедії.

Пізніше стала завідувачем цієї кафедри. Була головою навчально-методичної комісії факультету, керувала науковою роботою магістрів та дипломників, автор посібників і науково-методичних рекомендацій, була членом експертної ради по захисту дисертацій.

Відчуття краси, гармонії і справедливості управляють життям. Сухіна Л. А. завжди знаходилась в оточенні студентів та колег. Ця жінка мала сильний вплив на оточуючих. Вона була дуже відповідальною та володіла гарними діловими якостями.

Учителем Людмила Архипівна вирішила стати ще в дитинстві, ця робота приваблювала її з першого класу. Коли вона пояснювала однокласникам шкільні предмети, то все одразу ставало зрозумілим, напевно це особливий дар, який не всім дається. В 1957 році, після переїзду ро-

дини до м. Херсона Людмила Сухіна стала ученицею 7-Б класу школи № 20. Зі своїми однокласниками була учасницею заходів щодо закладання парку ім. Ленінського Комсомолу. В 1959 році вступила на фізико-математичний факультет Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської.

Почалися студентські напружені і водночас веселі роки. Було систематичне, наполегливе, глибоке опанування математичними, педагогічними та психологічними знаннями, набуття вмінь та навичок для майбутньої педагогічної діяльності. Студентське життя – це не тільки навчання, а й відпочинок: заняття гімнастикою, шахами, читання віршів Т. Г. Шевченка, танці, театри, кіно, новорічні вечори.

Після 3 курсу у зв'язку з малою кількістю вчителів математики в сільській місцевості перевелася на заочну форму навчання і поїхала працювати в Загорянівську середню школу, де пропрацювала рік. Це була перша довгоочікувана практика.

У 1964 році закінчила інститут, отримала диплом з кваліфікацією учителя математики та креслення. Після закінчення інституту, розпрощавшись з чарівними студентськими роками, влаштувалася на роботу у Комишанську школу, зараз це ЗОШ № 26 м. Херсона. Людмила Архипівна завжди прагнула зробити навчальний процес у школі цікавим для школярів, і це їй вдалося.

Читала вищу математику у філії Львівського торгово-економічного інституту.

У 1970 році Сухіна Л. А. прийшла працювати в рідний інститут. Спочатку викладала на фізико-математичному факультеті, а потім на факультеті підготовки вчителів по-

чаткових класів.

З факультетом дошкільної та початкової освіти у Людмили Архипівни пов'язаний найяскравіший відрізок її життя. «На цьому факультеті панує якась особлива атмосфера, в якій дуже приємно працювати», – наголошувала Людмила Сухіна.

Людмила Архипівна займалась удосконаленням своєї педагогічної майстерності, працювала в Регіональному інституті післядипломної освіти, де читала лекції з курсу методики математики вчителям початкових класів, більшість з них – це випускники Херсонського державного університету. За результатами анкетування 89% вчителів цих курсів вдячні їй за лекції, конкретні рекомендації.

У 1999 р. за багаторічну сумлінну працю в навчанні та вихованні студентської молоді Сухіна Л. А. була нагороджена Знаком «Відмінник освіти України». В травні 2002 року за багаторічну сумлінну працю, особистий внесок у справу підготовки висококваліфікованих спеціалістів, плідну науково-педагогічну діяльність була нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, в 2006 році нагороджена нагрудним знаком «Софія Русова» за багаторічну сумлінну працю, особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів, плідну науково-педагогічну діяльність.

У 1988 році Сухіна Л. А. захистила кандидатську дисертацію. Нею написано дуже багато наукових статей, розроблено методичних рекомендацій для вчителів та студентів, посібників. Всього понад 70 публікацій.

**Табаченко
Зінаїда
Михайлівна
(15.12.1925-2001)**

Табаченко Зінаїда Михайлівна народилась 15 грудня 1925 року в м. Алупка Кримської області.

У 1941 році закінчила середню школу. Під час війни мешкала в селі Красногвард

дійське, працювала на різних роботах в колгоспі. В 1946 році вступила до Сімферопольського бібліотечного технікуму, після закінчення якого була направлена до села Красногвардійське на посаду завідуючої бібліотекою, де і працювала до 1951 року. Протягом 1951-1962 рр. працювала завідуючою абонементом Каховської районної бібліотеки. В 1963 році сім'я Табаченко переїхала до Херсону і Зінаїда Михайлівна прийшла працювати бібліотекарем до Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н.К. Крупської. Заочно закінчила бібліотечний факультет Харківського інституту культури. Працювала бібліотекарем, бібліотекарем I категорії, старшим бібліотекарем. У зв'язку з переводом довідкового апарату і фонду на бібліотечно-бібліографічну класифікацію рекатологізувала картки на документи для алфавітного каталогу, редагувала алфавітний каталог, вела оперативну картотеку періодичних

видань. У бібліотеці університету відпрацювала 25 років.

Колеги завжди звертались до Зінаїди Михайлівни за допомогою і отримували від неї професійні консультації. Досвідчений спеціаліст, порядна людина, за плечима якої був нелегкий життєвий шлях. Вона неохоче згадувала репресію батька, який загинув в 1938 році, роки воєнних лихоліть, які загнали її, зовсім молоду, до Німеччини. Зінаїда Михайлівна виховала доньку та сина, допомагала виховувати онуків.

Пішла з життя у 2001 році.

Співробітники бібліотеки високо цінують роки, проведені з професіоналом високого рівня, доброзичливою людиною і гарною жінкою, якою була Зінаїда Михайлівна Табаченко.

**Таланов
Василий
Петрович**
(05.01.1937-28.02.2009)

Родился Таланов Василий Петрович 5 января 1937 года. После окончания школы поступил в Херсонский сельскохозяйственный институт, где затем учился в аспирантуре. Вел активную деятель-

ность в области сельского хозяйства: сначала был агрономом отделения совхоза им. 20 съезда КПСС, затем стал управляющим этого отделения. А в 1966 году стал госинспектором по карантину растений в Херсонской области.

В Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской Василий Петрович работал с 1967 года, на кафедре зоологии, имел ученую степень кандидата биологических наук, которую получил после успешной защиты кандидатской в 1967 году.

В начале своего карьерного роста Таланов В. П. был аспирантом на кафедре зоологии, затем – старшим преподавателем. С 1968 года занимал должность заместителя декана естественного факультета. В 1970 г. – доцент кафедры зоологии, а в 1973 году – заведующий кафедрой зоологи.

За многолетнюю работу в 1974 году Таланов В. П. был награжден Грамотой Министерства образования УССР и

Украинского республиканского комитета профсоюза работников образования.

Василий Петрович всю свою сознательную жизнь вел активную научную деятельность. Не раз его работы публиковались в «Сборнике научных трудов НИИ педагогики УССР». Ранние его научные труды: «Гороховая тля в условиях орошения» (1965), «Тля и сроки сева гороха» (1966), «Главнейшие вредители и болезни зернобобовых культур на юге Украины» (1967), «Сезонная электромоторная активность желудка у лягушки и современные вопросы электрографии» (1975). Среди поздних его работ можно выделить: «Межпредметные связи способ выражения профиля факультета» (1990) и «Подготовка педагогических кадров для природоохрнительного просвещения в школе» (1990).

Коллеги о Василии Петровиче говорят как о человеке воспитанном, дисциплинированном и скромном. Среди студентов пользовался заслуженным авторитетом. Был целеустремленным преподавателем, искренне любил свое дело и верил своим идеалам. Постоянно проводил воспитательную работу среди студентов и пропагандировал естественнонаучные знания среди населения.

Умер Таланов Василий Петрович 28 февраля 2009 года.

**Тимофієнко
Вячеслав
Миколайович**
(26.06.1937-17.02.2011)

Тимофієнко Вячеслав
Миколайович народився
26 червня 1957 року.

В Херсонський державний педагогічний інститут ім. Н. К. Крупської В. М. Тимофієнко запрошений у жовтні 1985 року. До цього він більше 20 років працював директором Великокопанівської середньої школи Цюрупинського району Херсонської області. Загальний вчительський стаж Тимофієнка В. М. складає 30 років.

Вячеслав Миколайович, виконуючи обов'язки завідуючого навчальним відділом ХДПІ ім. Н. К. Крупської з 1985 по 1988 р., проявляв творчу ініціативу для удосконалення процесу підготовки вчительських кадрів. На цій ділянці роботи розкрились його якості здібного організатора, відповідального працівника.

Як викладач кафедри педагогіки, Тимофієнко В. М. постійно здійснював пошук нових форм роботи зі студентами. Лекції та інші види занять він проводив на достатньому науковому рівні.

Навчальну роботу Вячеслав Миколайович поєднував з науковою і науково-методичною. Ним опубліковано 25 на-

укових статей, видано методичні рекомендації для майбутніх учителів.

Навчальну роботу Тимофійенко В. М. суміщав з громадською, постійно підвищував свій кваліфікаційний рівень. У 1991 р. закінчив курси підвищення кваліфікації при ІПК АПН СРСР.

За багаторічну і добросовісну працю Вячеслав Миколайович нагороджений медалями «За доблесну працю в честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна», «Ветеран праці», трьома грамотами МО УРСР, значком «Відмінник народної освіти».

Тимофійенко В. М. був дисциплінованим, ініціативним викладачем, користувався авторитетом серед співробітників інституту. Пішов з життя 17 лютого 2011 року.

**Туркова
Інна
Олексіївна
(28.04.1936-)**

Туркова Інна Олексіївна народилася 28 квітня 1936 року в м. Скадовську Херсонської області. В 1943-1953 рр. навчалась у Скадовській середній школі № 1, в якій потім і залишилась працювати на посаді лаборанта. З 1955 р. працювала вчителем російської мови та літератури в с. Петрівка Скадовського району Херсонської області.

В 1956 р. Туркова І. О. вступила на факультет російської мови і літератури Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської. Після закінчення інституту в 1960 р. працювала вчителем в с. Новомиколаївка Скадовського району. Після одруження з Турковим Олександром Михайловичем в 1961 р. переїхала до м. Херсона і до народження доньки Олени працювала в Херсонській с/ш № 4.

Протягом 1965-2000 рр. Туркова Інна Олексіївна була співробітником ХДПІ ім. Н. К. Крупської: у 1965 р. була зарахована на посаду лаборанта кафедри української літератури та згодом переведена на посаду завідуючої учбовою частиною, а з 1982 р. працювала старшим інспектором від-

ділу кадрів.

За період багаторічної праці в інституті Туркова І. О. проявила себе як серйозний, вимогливий до себе та інших, принциповий, ініціативний, відповідальний працівник. Не рахуючись із особистим часом, віддавала багато сил удосконаленню планування навчального процесу та обліку успішності і контролю трудової дисципліни в вузі. Користувалась великим авторитетом серед співробітників.

**Утьосова Зінаїда
Антонівна
(29.06.1928-)**

Утьосова Зінаїда Антонівна народилася 29 червня 1928 року в м. Севастополі. До війни закінчила 5 класів середньої школи, а після війни – 6-й і 7-й класи. В 1946 році одружилася з Утьосовим Миколаєм Володимиром.

ровичем.

Трудову діяльність Зінаїда Антонівна розпочала в 1947 році. Працювала машиністкою – Райвиконкому, Райкому партії в м. Цюрупинську, редакції обласної газети «Наддніпрянська правда», науково-дослідного інституту бавовництва в м. Херсоні.

Протягом 1952-1955 рр. Утьосова З. А. навчалась у вечірній школі. В 1954 році в сім'ї Утьосових народився син Дмитро. Коли маленький Дмитрик трішки підріс, Зінаїда Антонівна вступила до Херсонського сільськогосподарського інституту ім. А. Д. Цюрупи, який закінчила в 1961 році і отримала кваліфікацію вченого зоотехніка. Після цього працювала на посаді асистента кафедри анатомії сільськогосподарського інституту. З 1962 по 1965 рік – аспірантка цієї ж кафедри.

Після закінчення аспірантури Утьосова З. А. працю-

вала молодшим науковим співробітником інституту рибного господарства, пізніше – мікробіологом Херсонського пивзаводу.

З 1967 року Зінаїда Антонівна працювала в Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської на посадах лаборанта гістологічної лабораторії та асистента, а потім старшого викладача кафедри зоології. Викладала дисципліни «Тваринництво», «Гістологія з ембріологією». В 1971 році на факультеті природознавства було відкрито кафедру анатомії та фізіології людини і тварин, куди і була переведена старший викладач Утьосова З. А.

В 1974 р. Утьосова Зінаїда Антонівна захистила кандидатську дисертацію на тему «Артерії скелета грудної кінцівки крупної рогатої худоби червоної степової породи» і отримала вчене звання кандидата біологічних наук.

Також Зінаїда Антонівна брала активну участь в суспільній роботі кафедри та факультету природознавства: була секретарем кафедри, членом Ради молодих учених, технічним секретарем партбюро факультету. Дисциплінована, багато уваги приділяла науково-дослідній роботі. Була організатором створення кабінету анатомії.

Из воспоминаний доцента кафедры физиологии и анатомии человека и животных Кубатька Бориса Ивановича:

Утёсова Зинаида Антоновна была надёжным товарищем, другом. Я бы с ней пошел в разведку. Люди, прошедшие войну, особенные люди – смелые, отзывчивые, доброжелательные. А Утёсова Зинаида четырнадцатилетней девочкой, работая до упада в медсанбате, видела горы тру-

пов (сложенные штабелями) – наших моряков при обороне Севастополя. И только после ухода на пенсию её нашла награда, и она была признана участницей войны.

Окончив аспирантуру на кафедре анатомии нашего сельхозинститута, Зинаида Антоновна стала работать старшим преподавателем в педагогическом институте – читала курс анатомии. Преподавателем она была очень требовательным, ни на какие уговоры не поддавалась, ни о каких «вознаграждениях» тогда и речи быть не могло. Она всегда и всем говорила только правду – начиная от лаборанта и заканчивая ректором. Не любила мишуру, показуху – из-за чего и возник конфликт с зав. кафедрой.

Зинаида Антоновна была душой компании. Мы часто собирались, пили чай, беседовали, решали самые разные вопросы – от производственных до семейных. И, как правило, она всегда была заводилой. Зинаида Утёсова – редкий оптимист. Она никогда не жаловалась на своё здоровье, на неурядицы.

Зинаида Антоновна была очень отзывчивым, сердечным человеком, помогала и словом, и делом всем, кто нуждался. Светлая память о ней навсегда останется в сердце тех, кто её знал.

Федирко Иван Фёдорович

Кандидат филологических наук, доцент кафедры мировой литературы. Более двадцати лет был заведующим кафедры русской литературы филологического факультета Херсонского государственного педагогического института им. Н. К. Крупской. Это был ученый, который в совершенстве знал всю историю литературы.

Иван Федорович вел лекции по курсу литературы 19 века, все они были очень увлекательными, интересными и многообразными, занятия проходили с огромным успехом и ни один студент не хотел пропускать их. Глубокая эрудиция и знание основ литературоведения, философских аспектов художественного произведения всегда делали лекции Ивана Федоровича насыщенными фактическим материалом. Во всех его лекциях присутствовала философская мысль.

Иван Федорович был очень открытым, искренним человеком, который всегда мог понять и дать нужный совет в любой ситуации. Он собрал вокруг себя огромное количе-

ство молодых и очень талантливых студентов (Хома Т. В., Громова Т. Н., Беляева С. В., Литвиненко Л. С.) и создал новое поколение кафедры. Люди, у которых преподавал Иван Федорович, до сих пор вспоминают его с огромной благодарностью и с улыбкой на лице. Иван Федорович Федирко был очень интеллигентным человеком, именно он заложил основы научного и культурного общения на кафедре, традиции его живы и поныне в сердцах его студентов и коллег.

Федирко Мария Максимовна

Кандидат филологических наук, доцент, заведующая кафедрой украинского литературоведения (с 1968 по 1973 год). Федирко М. М. вела всеми любимые предметы «Давняя литература» и «Литература 20 века». Она была ответственным руководителем и ученым, в совершенстве знала современное литературоведение.

Мария Максимовна была лично знакома с Олесем Гончаром, она читала Подмогильного и Винниченка, этот опыт передавался и студентам. Также она переводила большое количество произведений на украинский язык. Статьи, методические разработки Федирко М. М. помогали учителям Херсонщины повысить свой преподавательский уровень.

По словам коллег и студентов, Мария Максимовна принадлежала к интеллигентной семье, всегда была открыта, искренна и помогала нужным советом. Она давала студентам прекрасные знания, делилась своим опытом и приобщала к науке. Свой предмет Мария Максимовна вела

с особым увлечением, по-своему, преподносила студентам литературоведческий материал. Ее уроки литературы студенты вспоминают с улыбкой на лице и с большой благодарностью, а поэтому она осталась в сердцах и памяти студентов и коллег.

**Фесенко Галина
Марківна
(21.09.1927-)**

Фесенко Галина Марківна народилась 21 вересня 1927 року в с. Македони Ржищевського району Київської області. Середню школу закінчила в 1941 р. на ст. Сухачевці Дніпропетровської області, куди переїхала з батьками в 1933 р. Під час Великої Вітчизняної війни батько пішов на фронт, а Галина Марківна разом з матір'ю та братом працювали в колгоспі.

В 1945 р. Фесенко Г. М. вступила на підготовчі курси за програмою середньої школи при Дніпропетровському медичному інституті, після складання іспитів в 1946 р. вступила до Дніпропетровського сільськогосподарського інституту, який закінчила в 1951 р. і була направлена на роботу на станцію Новоолексіївка Генічеського району Херсонської області разом із чоловіком Афанасієм Івановичем. Працювала на посадах зоотехніка, лаборанта, старшого лаборанта та ін. З 1967 р. після переїзду в м. Херсон працювала діловодом-машиністкою в Суворовському районному військовому комітеті.

В Херсонському державному педагогічному інституті ім. Н. К. Крупської працювала з 1971 р. по 1994 р. на поса-

дах інспектора, старшого інспектора, начальника відділу кадрів, інспектора по військовому обліку.

Галина Марківна була чудовою дружиною і турботливою матір'ю двох дітей – Івана та Наталі.

**Філіппова Віолетта
Петрівна**
(13.07.1941-19.08.2006)

Філіппова Віолетта Петрівна народилась 13 липня 1941 р. в м. Железноводську Ставропольського краю. Із золотою медаллю закінчила середню школу, з відзнакою – історичний факультет Саратовського державного університету та розпочала свою практичну діяльність.

Працювала Філіппова В. П. інспектором дитячої кімнати міліції в м. Саратові (1967 р.), учителем історії в с. Отрадовці Новотроїцького району Херсонської області та у школі № 8 м. Херсона (1968-1972 рр.), викладачем (з 1972 р.), а згодом доцентом кафедри педагогіки та психології Херсонського державного університету.

У 1969-1974 роках Віолетта Петрівна навчалася в аспірантурі при лабораторії учіння та розумового розвитку науково-дослідного інституту загальної і педагогічної психології АПН СРСР. Набуті знання і практичне їх застосування зумовили успішний захист дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук із педагогічної психології. Нею було опубліковано за весь період наукової діяльності понад 100 наукових праць.

Віолетта Петрівна протягом кількох років очолювала

кафедру педагогіки та психології Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів. За її участю започаткована робота за новим напрямом – практична психологія, а також створено спеціальний факультет «Психологія. Практична психологія» з перепідготовки практичних психологів для освітянської галузі, який діяв до 1997 року.

З 1972 року і до кінця життя Філіппова В. П. працювала в Херсонському державному педагогічному інституті. Брала активну участь в житті інституту та педагогічного факультету, виконувала обов'язки замісника профорга факультету, замісника голови первинної організації товариства «Знання» педінституту, була членом методради вузу. Водночас вона спрямовувала свої зусилля на надання практичної допомоги вчителям, психологам, вихователям, адміністрації загальноосвітніх навчальних закладів області.

Віолетта Петрівна присвятила свою професійну діяльність постійному оновленню змісту навчальних курсів «Психологія», «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Практична психологія», «Соціальна психологія» та розробці різноманітних спецкурсів, створенню для них навчально-методичного забезпечення, пошуку творчих підходів до організації навчального процесу.

Саме тому лекції одного з найкращих психологів області В. Філіппової вирізнялися чіткою структурою, що поєднувала енциклопедичність її знань, ораторську майстерність, уміння чітко, коротко, зрозуміло та аргументовано подати навіть найскладнішу тему, систематизувати всі висновки, спрогнозувати наслідки і спонукати слухачів до пошуку нової корисної інформації та практичного її засто-

сування.

В. П. Філіппова була яскравою особистістю, що висувала до себе найвищі вимоги. Вона стала неординарним психологом і педагогом, вихователем цілої плеяди учнів, студентів, магістрантів, радником і старшим товаришем для аспірантів, наставником для молодих учених.

Життя В. Філіппової обірвалося передчасно 19 серпня 2006 року.

Колеги, випускники завжди із вдячністю й особливим щемом в серці згадують розумну, інтелігентну, толерантну, скромну, чуйну, доброзичливу жінку – Віолетту Петрівну Філіппову, прекрасні вислови якої були сповнені життєдайної сили, дотепності та мудрості.

**Франкевич
Юрий
Михайлович**
(25.06.1962-04.07.2007)

Франкевич Юрий Михайлович родился 25 июня 1962 года в с. Демьяновка Нижегородского района Херсонской области. В 1969 г. пошел в первый класс Демьяновской восьмилетней школы, затем продолжил свое обучение (с 1977 г.) в Верхнегородской средней школе. В 1979 окончил десятый класс и поступил в техническое училище № 1 в г. Новая Каховка. После окончания училища в 1980, был призван в ряды Советской Армии. В 1983 г. – уволен в запас. В декабре этого же года поступил на подготовительное отделение ХГПИ им. Н. К. Крупской. В сентябре 1984 был зачислен студентом 1-го курса дневного отделения ОТФ, в 1988 году перевелся на заочную форму обучения и начал работать лаборантом кафедры физического воспитания, а с августа 1989 года – преподавателем.

Франкевич Ю. М. проявлял интерес к научно-исследовательским работам, принимал участие в методической работе кафедры, в разработке рабочих планов по спортивным играм, вел практические занятия по футболу и физическому воспитанию.

За время его работы было напечатано множество методических рекомендаций. Последние его работы: «Футбол в школе», «Футбол» и статья «Особливості формування структури функціональної підготовленості юних бігунів на середній дистанції в річному циклі тренування».

За время своей работы Юрий Михайлович проявил себя дисциплинированным, исполнительным, квалифицированным работником, проявляющим нужную инициативу и самостоятельность. Умер Франкевич Юрий Михайлович 4 июля 2007 года.

**Цибуленко
Володимир
Васильович**
(05.10.1940-02.11.2009)

Цибуленко Володимир Васильович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри алгебри, геометрії та математичного аналізу, декан фізико-математичного

факультету.

Народився Цибуленко В. В. 5 жовтня 1940 року у Дніпропетровській області. Майстер спорту СРСР з боксу, випускник Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської, один з перших серед випускників-математиків, хто захистив кандидатську дисертацію з теорії чисел. Отримав вчений ступінь кандидата фізико-математичних наук.

З 1974 р. працює у Херсонському педінституті, спочатку на посаді старшого викладача, а з 1975 р. – доцентом кафедри математики. Фахівець з алгебри, теорії чисел. Був деканом фізико-математичного факультету, першим проректором з соціально-економічних питань інституту. Куратор студентських академічних груп, приймав участь в роботі студентських математичних олімпіад. Член вченої ради факультету фізики та інформаційних технологій. Здійснював керівництво науково-дослідною роботою сту-

дентів 3-5-х курсів.

Цибуленко В. В. має 65 наукових праць («Конечные группы с некоторыми системами И-перестановочных силовских подгрупп»; «О конечных группах с m – перестановочными силовскими подгруппами»; «Векторные пространства и линейные операторы»; «Локально-конечные группы со свойством № P» та ін.), 3 підручника (одноосібний автор підручника «Алгебра и теория чисел»), 10 методичних посібників. Читав лекційні курси «Лінійна алгебра», «Алгебра та теорія чисел», «Числові системи» – для студентів 1-5 курсів.

Колеги вважають Володимира Васильовича «самовідданим природолюбом». Він був не лише ініціатором, а й сумлінним працівником. З його ініціативи було упорядковано сквер (насадження дерев) біля корпусу університету, висаджено понад 300 троянд на газонах. Також приймав активну участь у становленні оздоровчого табору в Лазурному. Був авторитетом для колег та студентів. Багато працював над собою. Приймав участь у виховних заходах факультету та університету. Цибуленко В. В. був нагороджений медаллю «Ветеран труда».

**Чарнецкий
Василий
Георгиевич**
(27.03.1939-12.02.2001)

Чарнецкий Василий Георгиевич родился в г. Пловдив в Болгарии. В 1946 г. пошел в школу, где окончил 9 классов. В 1955 г. его семья переехала в Советский союз и в 1957 г.

он поступил в Одесский технологический институт пищевой и холодильной промышленности на механический факультет. В связи с болезнью на втором курсе был вынужден взять академотпуск и перевестись на второй курс Херсонского государственного педагогического института им. Н. К. Крупской на физико-математический факультет. Василий Георгиевич учился и одновременно занимал должность лаборанта кабинета методики физики ХГПИ. После окончания института в 1963 г. занял должность преподавателя физики и основ производства. Он вел самостоятельный курс по оптике и атомной физике, а также практические и лабораторные занятия по общему курсу физики, проводил исследование некоторых физических свойств карбидов циркония в области галогенности, результаты которого были доложены на научной конференции института.

Василий Георгиевич автор работ: «Актуальные про-

блемы физики твердого тела», «Установка для измерения коэффициента теплопроводности при комнатных температурах на образцах малых геометрических размеров», «Некоторые физические свойства атома, мигрированного переходными металлами IV группы таблицы Менделеева».

Коллеги отмечают, что Василий Чарнецкий был способным и требовательным педагогом, принимал активное участие в общественной жизни университета. Также он был чутким, отзывчивым товарищем, пользовался заслуженным авторитетом среди сотрудников и студентов. Он был полон энтузиазма, трудолюбия и бесконечного количества идей. Чарнецкий Василий Георгиевич был одним из организаторов художественного ансамбля «Березка». 12 февраля 2001 г. остановилось его сердце и остались не реализованными много планов и идей.

Светлая и добрая память о Василие Георгиевиче Чарнецком навечно сохранится в сердцах всех, кто с ним работал и дружил.

**Чемутова
Анель
Трохимівна
(06.10.1923-2007)**

Народилася Чемутова Анель Трохимівна 6 жовтня 1923 року в Ішимському районі Тюменської області Росії в сім'ї шахтарів.

Часи її юності та становлення як особистості припали на часи Великої Вітчизняної війни. Анель Трохимівна працювала в комсомольських бригадах, займалася відновленням влади і суспільного життя на звільнених від окупації регіонах.

У 1944 році повернулася до сім'ї у м. Норільськ. Через деякий час навчалася в спеціалізованій юридичній школі в Новосибірську. Після закінчення навчання була рекомендована на посаду судді в Омській області.

Після одруження в 1952 році з Чемутовим Юрієм Васильовичем отримала роботу в адвокатурі, спочатку як завідувач юридичної консультації, пізніше – член президії. В 1955 році переїхала з родиною до Новокузнецька, де працювала завідувачем партійної консультації, а згодом – головою комісії законності (у справах неповнолітніх).

З 1970 по 1989 роки працювала на посадах народного судді, голови постійної сесії обласного суду м. Кемерово, завідувачем юридичної консультації м. Новокузнецька,

старшим консультантом обласного відділу юстиції, старшим державним нотаріусом, консультантом обласного суду, старшим інспектором відділу соціального захисту (м. Ліпецьк).

Трудову діяльність у Херсоні почала з 1994 року як викладач правознавства на кафедрі економічної теорії та політології Херсонського педагогічного інституту, де і працювала до 2004 року. З 1996 очолювала благодійну громадську юридичну консультацію, де разом зі студентами соціально-правового факультету (пізніше економіко-правового) надавала правову допомогу та консультації для соціально вразливих верств населення Херсонщини.

Анель Трохимівна нагороджена медалями «За доблестний труд», «Ветеран труда», «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.»

**Черненко
Нона
Олексіївна
(05.08.1931–2002)**

Старший лаборант кафедри хімії Херсонського педагогічного інституту.

Нона Олексіївна Черненко народилася 5 серпня 1931 року в с. Тернові Поди Снігурівського району Ми-

колаївської області в сім'ї робітників. У 1938 році пішла до першого класу Херсонської середньої школи № 27, і в 1941 році там же закінчила третій клас. У період Великої Вітчизняної війни закінчила четвертий клас і перебувала на окупаційній території. У 1944 році пішла до п'ятого класу Херсонської середньої школи № 7, де закінчила вісім класів у 1948 році.

У квітні 1946 року вступила в члени ВЖСМ. З 1948 року по 1951 навчалася в Херсонській вечірній середній школі робочої молоді № 2.

У 1952 році Нона Олексіївна вступила до Херсонського педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської на природничий факультет, який закінчила в 1956 році.

Після навчання Черненко Н. О. була направлена в с. Краснознаменку Голопристанського району Херсонської

області. У Краснознаменській школі пропрацювала з 1956 по 1959 рік, викладаючи хімію та біологію.

У 1959 році переїхала до Херсону і була призначена на посаду старшого лаборанта кафедри зоології в ХДПІ ім. Н. К. Крупської. З 29 червня по 1 серпня 1972 року тимчасово працювала науковим співробітником Херсонського краєзнавчого музею у відділі природи. Також Нона Олексіївна працювала бібліотекарем у Херсонському педінституті з 30 серпня по 8 грудня 1972 року.

15 лютого 1973 року була зарахована на посаду старшого лаборанта кафедри хімії по госпдоговірній темі.

Колеги відгукуються про Нону Олексіївну як про добросовісну, дуже спокійну, мовчазну людину, яка добре знає свою справу та має великий досвід роботи.

Чижиченко
Ніна
Миколаївна
(20.03.1921–24.04.2008)

Народилася Чиженко Ніна Миколаївна 20 березня 1921 року на Дніпропетровщині. Батьки Ніни Миколаївни були вчителями початкових класів у селі Андріївка

Широківського району Дніпропетровської області. Батько і матір стали першими наставниками, вихователями для Ніни Миколаївни, прищепили їй любов до навчання, книг, мистецтва.

У дівчини була заповітна мрія – стати журналістом, саме для цього після закінчення середньої школи їй довелося працювати один рік у редакції газети, а вже потім вступила на перший курс Українського інституту журналістики в м. Харкові. Закінчила перший рік навчання на «відмінно». І раптом – війна...

У 1942 році Ніна Миколаївна пішла на війну добровольцем. У Сталінградському військовому училищі зв'язку пройшла короткострокові курси, де вчилася спеціальності зв'язку.

Брала участь у Сталінградській битві. У тяжких кровопролитних боях 28-а армія в складі Сталінградського фронту звільнила від окупантів Ростов-на-Дону. Після

цього бою Чиженко Н. М. отримала першу свою нагороду – медаль «За бойові заслуги» та значок «Відмінник-зв'язківець».

Після взяття Кенігсберга була нагороджена орденом «Червоної Зірки» і медаллю «За взяття Кенігсберга». Молода дівчина дійшла до Берліна, але з перемогою для неї війна не закінчилася. Полк ще воював у Чехословаччині. Демобілізувалася в кінці 1945 року.

У 1945 році Ніна Миколаївна вийшла заміж за свого однополчанина Юрія Михайловича Чижиченка і переїхала до Дніпропетровська – рідного міста чоловіка. Після смерті чоловіка Ніні Миколаївні хотілося повернутися туди, де пройшло її дитинство, і вона повертається у м. Херсон.

З 1964 до пенсії пропрацювала старшим викладачем політекономії в Херсонському педагогічному інституті.

На 87-му році пішла з життя Ніна Миколаївна. Колеги згадують її як працелюбного співробітника та щире, чесне, порядну людину, яка завжди була готова прийти на допомогу.

**Шаганян
Борис
Леонидович**
(28.07.1926-13.01.2006)

Шаганян Борис Леонидович родился в городе Херсоне 28 июля 1926г. в семье землеустроителей. В 1948 году поступил на физико-математический факультет Херсонского государственного педагогического института имени

Н. К. Крупской, который окончил с отличием в 1952 г. После окончания института был оставлен на кафедре высшей математики в качестве ассистента.

Шаганян Б. Л. работал с 1952 г. заведующим кафедры математического анализа, деканом физико-математического факультета. С преподавательской деятельностью Борис Леонидович сочетал целенаправленную научную работу.

Кандидатскую диссертацию Шаганян Б. Л. защитил в 1969 г. Опубликовал 36 научных работ в изданиях АН СССР и АН УССР. Принимал активное участие в общественной жизни, являлся представителем областной секции физико-математических наук при областном правлении «Знания», членом научно-методического совета Херсонского планетария.

Ректорат профсоюзной организации рекомендовал Бориса Леонидовича для поездки в Венгрию и Югославию в

качестве туриста. Почти 20 лет он принимал участие в работе ДЭК. Стаж педагогической работы в ХГУ– 47 лет.

Как говорят его товарищи, «он был человеком дисциплинированным, идеологически выдержанным, в семейном быту скромным. Среди студентов профессорско-преподавательского состава пользовался заслуженным авторитетом». Его жизнь была очень активной, очень много времени он посвятил Херсонскому педагогическому институту. Также находил время на семью, которая состояла из четырех человек.

Шаганян Борис Леонидович ушел из жизни 13 января 2006 года.

**Шматов
Иван
Лукьянович
(18.11.1923-)**

Шматов Иван Лукьянович – старший преподаватель кафедры русского языка филологического факультета Херсонского педагогического института.

Родился Шматов Иван Лукьянович 18 ноября 1923 года в селе Поповка Ленинского района Курской области. Окончил 8 классов средней школы и в 1939 году поступил в Херсонский дорожно-механический техникум. В 1941 году, окончив 3 курса техникума, был отправлен на производственную практику на строительство дороги Херсон-Николаев-Одесса, где работал вплоть до начала войны. Вместе с другими строителями попал в окружение. Возвратившись после службы в армии в г. Херсон, Шматов И. Л. поступил в Херсонский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской, после окончания которого с 1951 года работал учителем в селе Новая Збурьевка Голопристанского района Херсонской области. В 1952-1960 гг. преподавал русский язык и литературу в херсонских школах № 2 и № 28. Работал на курсах по подготовке к поступлению в Одесский политехнический институт. В 1960-1963 гг. – редактор в газете «Текстильщик». С 1963 года работал в

ХГПИ им. Н. К. Крупской.

Иван Лукьянович обладал незаурядной эрудицией, организаторскими способностями, неустанно работал над повышением своего общеобразовательного уровня. Читал много лекций, выступал с методическими докладами. Пользовался авторитетом в коллективе. Со всеми был вежлив. Он – автор более 300 очерков и статей по вопросам культуры, быта производственной жизни рабочих коллективов. Остался в памяти как инициативный и добросовестный ученый.

Шорохов Геннадій Григорович (26.08.1932-2006 р.)

Шорохов Геннадій Григорович народився 26 серпня 1932 року в м. Новосибірськ. Після закінчення середньої школи в 1952 р. вступив на фізико-математичний факультет Казахського державного університету ім. С. М. Кірова

(м. Алма-Ата) й отримав кваліфікацію механіка.

Протягом 1957-1963 рр. Шорохов Г. Г. працював молодшим науковим співробітником науково-дослідного інституту в м. Алма-Ата, в 1963-1965 рр. навчався в аспірантурі Центрального науково-дослідного інституту будівельних конструкцій ім. В. А. Кучеренко (м. Москва), де в 1966 р. захистив кандидатську дисертацію й отримав науковий ступінь кандидата технічних наук, а в 1970 р. йому присвоєно вчене звання доцента.

Геннадій Григорович працював головним спеціалістом Всесоюзного науково-дослідного інституту нерудних будівельних матеріалів (м. Тольятті), старшим викладачем політехнічного інституту та сільськогосподарського інституту (м. Кишинів), доцентом сільськогосподарського інституту (м. Херсон).

З 1984 р. Шорохов Г. Г. – доцент кафедри загальнотех-

нічних дисциплін Херсонського державного педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської. Викладав дисципліни «Технічна механіка», «Опір матеріалів», «Деталі машин». Протягом 1986-1991 рр. завідував кафедрою загальнотехнічних дисциплін. Проводив науково-дослідну роботу з індивідуалізації навчання при вивченні технічної механіки, дослідження шляхів розвитку законів зв'язку між деформацією та напруженням. Геннадій Григорович був членом організаційно-методичної комісії факультету, начальником штаба рятувального загону, лектором обласного товариства «Знання», завідував секцією механіки на кафедрі механіко-математичних дисциплін та креслення.

Шорохов Геннадій Григорович є автором більше 30-ти наукових праць та винаходів, серед яких стенд для випробування елементів споруд на сейсмостійкість, пристрій для свердління отворів в каменях, пристрій для обробки природного каменя, всяче покриття тощо. В 1994-1995 рр. розробляв та упроваджував проект з ремонту учбового корпусу та актові зали інженерно-педагогічного факультету (зараз факультет технологій та сфери обслуговування). Аналогічну дослідну роботу проводив при розробці проекту з ремонту аварійної будівлі школи № 5 м. Херсона.

Геннадій Григорович був викладачем з високим фаховим та науковим рівнем, проявляв сумлінність в роботі, високу загальну ерудованість та культуру, брав участь у художній самодіяльності, був різнобічно розвиненою особистістю

Помер Шорохов Геннадій Григорович в 2006 році.

**Шорохов
Михаил
Васильевич
(1921-2007)**

Шорохов Михаил Васильевич родился в 1921 году в селе Крыловка. Ветеран Великой Отечественной Войны, мастер спорта игры «Городки», кандидат исторических наук, автор диссертации «Возникновение диалектического и исторического материализма – революционный переворот в философии».

Михаил Васильевич работал преподавателем в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской на кафедре истории с 1955 года. Со слов сотрудников кафедры истории, пользовался авторитетом у студентов. Как преподаватель был очень эрудирован, писал книги, знал хорошо свой предмет. Студенты с радостью ходили на его лекции, он проводил их на высоком профессиональном уровне. Благодаря его урокам истории студенты знали больше о событиях Великой Отечественной войны. На его лекциях, студенты как будто переносились в эпохи, о которых рассказывал уважаемый Михаил Васильевич. Поскольку он был мастером спорта по «Городкам», то набирал группы студентов и тренировал их

для соревнований по этому виду спорта. Ребята достигали неплохих результатов, некоторые, так же как и наставник, стали мастерами спорта. Много усилий и труда приложил, работая в ХГПИ. Был настоящим патриотом своего факультета.

**Щедролосьева
Наталья
Вячеславовна
(10.02.1973-19.11.2007)**

Щедролосьева Наталья Вячеславовна родилась 10 февраля 1973 года. С 1990 по 1995 год училась в ХГПУ на факультете физики, математики и информатики. По окончании университета работала в школе № 30. Наталья удивительным образом сочетала в себе профессиональные качества с необыкновенной душевной красотой.

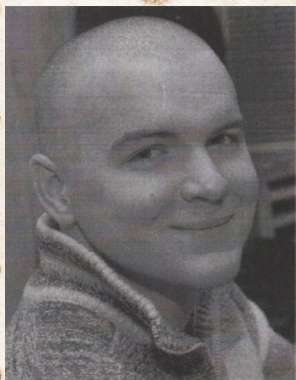
С 1998 года Щедролосьева Н. В. работала в ХГУ на должности преподавателя кафедры информатики. В 2000 году закончила магистратуру. По словам ее коллег, будучи человеком творческим, организованным и обязательным, она успешно справлялась с разными задачами начиная от разработки новых и сложных курсов до выполнения обязанностей секретаря ученого совета факультета физики, математики и информатики. Как человек добрый, искренний и открытый, она была в центре событий и старалась помочь каждому, в том числе и как профорг кафедры информатики.

Наталья Вячеславовна была грамотным профессионалом, энергичным молодым ученым. Совмещая работу преподавателя кафедры информатики и научно-исследо-

вательскую деятельность, она, получив диплом магистра, готовилась к поступлению в аспирантуру.

Внезапная болезнь перечеркнула ее планы. Наталья боролась с болезнью до последних дней, надеясь, что ее желание жить, творить, воспитывать детей победит. Но, увы, в 34 года ее не стало. Осиротела не только ее семья, многие преподаватели кафедры потеряли настоящего друга, а студенты – любимого и уважаемого преподавателя.

Ушел человек большой души, но светлая память о Наталье Вячеславовне будет жить в сердцах людей, которые с ней работали или пересекались в жизни.

**Юрьев Сергей
Александрович**
(02.09.1986-30.08.2010)

30 августа 2010 года трагически погиб сотрудник эксплуатационно-технического отдела Юрьев Сергей Александрович. Смерть настигла его на 23 году жизни.

Родился 2 сентября 1986 года в городе Херсоне. Окончил 9 классов в школе № 14. В 2001 г. поступил в Херсонский профессиональный лицей, где получил специальность – оператор компьютерного набора.

После окончания училища с 2004 года Юрьев С. А. работал на должности специалиста в эксплуатационно-техническом отделе компьютерной техники и связи Херсонского государственного университета.

Занимался ремонтом принтеров, ксероксов и факсов. Также принимал участие в починке компьютерной техники и прокладке локальных сетей; исполнял работы по устранению неисправностей, которые мешали проведению нормального учебного процесса. Отвечал за техническое обеспечение на конференциях и других мероприятиях.

В 2005 г. Юрьев С. А. по совместительству был назначен на должность заведующего компьютерным кабинетом. В эти годы в ХГУ продолжалось расширение электронной

формы документооборота. Благодаря внедрению системы ИАС работа отделов и кафедр университета намного ускорилась, но любая техника требовала современного и своевременного обслуживания. Юрьев Сергей всегда осуществлял ремонтные работы быстро и качественно. Поэтому он стал любимцем многих отделов. За хорошее исполнение своих обязанностей он был неоднократно премирован.

Свои глубокие знания техники и электроники Сергей использовал не только для выполнения функциональных обязанностей. К нему обращались многие студенты и преподаватели по поводу «неисправных» компьютеров, мобильных телефонов, неработающих принтеров, «умерших» дискет и флешек. По мере сил и возможностей Сергей помогал им, не жалея на это личного времени.

В 2005 году Юрьев Сергей поступил в Херсонский государственный университет на специальность «Информатика» на заочное отделение, совмещая учёбу и работу. В 2010 году успешно защитил магистерскую выпускную работу и получил квалификацию инженера-программиста.

Юрьев Сергей был заботливым сыном, верным другом и товарищем, хорошим специалистом. Всегда был рад помочь студентам и преподавателям вуза. В памяти коллег он запомнился как жизнерадостный, открытый и толерантный человек, в котором сочетался огромный профессионализм и безмерная отзывчивость.

Скорбим о его преждевременной смерти.

**Ясинская Дарья
Гавриловна**
(04.03.1924-20.04.1976)

Ясинская Дарья Гавриловна родилась 4 марта 1924 г. в г. Ейске Краснодарского края в семье рабочего. Окончила среднюю школу перед самым началом войны (1931-1941 гг.). В г. Ейске на то время институтов не было, поэтому она собиралась получать образование в г. Ленинграде. Но въезд в него сразу же после начала войны был запрещен. Дарья Гавриловна, как и многие другие ее сверстники, считала, что ее место на фронте. Но ее, десятиклассницу, естественно, в армию не взяли. Вследствие этого, она поступила в Ейскую акушерско-фельдшерскую школу, но окончить ее так и не удалось, так как в 1942 г. к городу подошли немецкие войска. Советские войска оставили город и Дарья Гавриловна ушла вместе с отступающими частями. В феврале 1943 г. добровольно вступила в ряды красной армии на должность санинструктора стрелковой роты, с 1944 г. стала хирургической сестрой.

В 1943 г. Ясинская Д. Г. была тяжело ранена и после излечения в госпитале снова вернулась в часть. За участие в боях и за спасение раненых с поля боя награждена медалью «За боевые заслуги». После демобилизации в январе

1945 г. жила в г. Ейске вместе с родителями, а с 1946 г. – в г. Львове, где в это время служил и муж. Здесь окончила техникум культпросветработников и работала библиотекарем, сначала в политехническом институте, а с 1950 г. – в сельскохозяйственном. В 1952 г. поступила на заочное отделение Львовского сельскохозяйственного института, в 1954 г. перевелась на стационар и окончила институт в 1957 г. Дарья Гавриловна активно разрабатывала научную работу по теме: «Ферментативная активность почв», освоила современные биохимические физиологические методы изучения растений и почв.

До 1960 г. Ясинская Д. Г. работала управляющей отделения в опытном хозяйстве Научно-исследовательского института земледелия. Также работала лаборантом кафедры ботаники и физиологии растений Львовского сельскохозяйственного института.

В августе 1965 г. Дарья Гавриловна переехала в г. Херсон вместе с мужем, Ясинским Михаилом Артемовичем. 30 сентября 1971 г. зачислена в профессорско-преподавательский состав Херсонского государственного педагогического института им. Н. К. Крупской на должность ассистента кафедры ботаники, где и проработала до конца своих дней. За время своей работы Ясинская Д. Г. принимала участие в подготовке лабораторных и практических занятий, в отдельных случаях заменяла преподавателей. Коллеги Дарьи Гавриловны помнят ее как активного и трудолюбивого сотрудника. Старательно выполняла свои обязанности и всегда была готова прийти на помощь преподавателям и студентам.

**Яшиш
Борис
Ефимович
(22.01.1917-)**

Яшиш Борис Ефимович родился 22 января 1917 г. в семье служащего в г. Херсоне.

В 1925-1935 гг. учился в 8-ой трудовой школе. Учебу в 10-м классе совмещал с работой электрика. После окончания

школы работал преподавателем в детском физкультурном коллективе в ДСО «Спартак».

В 1937 г. Яшиш Б. Е. поступил в Одесский техникум физкультуры, который окончил в 1940 г., и был призван в ряды советской армии, где служил на должности инструктора авиаторов и начальника физподготовки до 1945 г. За отличный выпуск курсантов был представлен к награде. После демобилизации устроился работать в ДСО «Спартак» на должности начальника УСО.

С 1946 по 1977 год Борис Ефимович работал в Херсонском государственном педагогическом институте им. Н. К. Крупской, занимая должность старшего преподавателя кафедры физической культуры. Во время работы в университете в 1953-1957 гг. учился в Киевском государственном институте физической культуры на заочном от-

делении.

Старший преподаватель Яшиш Б. Е. свое дело теоретически и практически знал хорошо и мастерски его преподавал студентам. Среди профессорско-преподавательского состава и студентов Борис Ефимович пользовался заслуженным авторитетом.

Содержание

Богданов Павло Єгорович	6
Катренко Гаврило Прокопович	8
Кузнецов Олександр Дмитрович	10
Мишуков Олег Васильевич	12
Ніцой Анатолій Іванович	18
Поліщук Євген Павлович	21
Семенов Сергій Михайлович	23
Авдальян Мегердич Миркунович	26
Адамская Алла Івановна	29
Албул Олександра Полікарпівна	31
Алексеев Алексей Никитович	33
Аліфанов Олександр Пилипович	35
Аппазов Фахри Сеитович	37
Артамонов Юрій Аркадьевич	39
Бачківський Іван Павлович	41
Бевзюк Віктор Самуїлович	44
Беляева Олена Юріївна	46
Берман Виктор Петрович	50
Білий Микола Самойлович	52
Бойко Рафаїл Тимофійович	54
Болдирев Анатолій Іванович	57
Борисенко Параска Іванівна	59
Боянжу Маркс Григорьевич	61
Бухтій Микола Володимирович	63
Бучинский Илья Владимирович	66
Бучинська Людмила Максимівна	68
Бушуева Людмила Дмитрівна	70

Вельдбрехт Діна Олександрівна	72
Винник Іван Андреевич	75
Вінниченко Яків Федорович	77
Водолазька Світлана Іванівна	79
Головаш Ольга Федорівна	82
Гоменюк Алла Павловна	84
Гончаренко Валентин Іванович	86
Гончаровский Александр Станиславович	89
Горяной Валентин Давидович	91
Гринченко Олександр Євгенійович	93
Гринь Анатолій Лаврентійович	95
Гудок Владимир Сергеевич	97
Дибулат Евгений Александрович	98
Дунаєв Олег Петрович	100
Жук Алексей Іванович	102
Зверева Марія Валентиновна	104
Звягинцев Владимир Игоревич	105
Іздебський Василь Михайлович	107
Ізотова Людмила Володимирівна	109
Кирилова Леонора Сидорівна	111
Ківер Федір Васильович	113
Кістірьова Віра Пилипівна	115
Кобиляцький Іван Іванович	118
Ковалев Виктор Павлович	120
Козак Аполлинария Алексеевна	123
Козик Катерина Яковлевна	125
Колесник Филипп Іванович	128
Колесова Людмила Ростиславівна	131
Колісніченко Валентина Іванівна	134

Колотун Василий Федосеевич	136
Кучма Александр Янович	139
Лаврунов Кость Александрович	141
Левандовська Тетяна Дмитрівна	143
Лепа Анна Александровна	145
Литвиненко Людмила Семёновна	147
Литяйкина Галина Федоровна	150
Лукацкий Рем Александрович	152
Львов Сергей Михайлович	154
Лях Мая Ивановна	157
Малинский Борис Иосифович	159
Малик Валентина Фёдоровна	161
Малько Павел Иосифович	163
Маслов Георгий Владимирович	165
Мерзлякова Мария Андреевна	167
Мима Лидия Сергеевна	170
Михайлець Галина Федорівна	172
Москатов Алексей Кириллович	174
Москвичев Сергей Ксенофонович	176
Москов Николай Васильевич	179
Мохненко Виктор Степанович	183
Нагін Яків Данилович	185
Немченко Валентин Филиппович	186
Новиков Николай Иванович	188
Новоселова Алевтина Ильинична	189
Нусінова Жанна Наумівна	191
Овчаренко Григорій Захарович	194
Олійник Тамара Федорівна	196
Омутных Анастасия Ивановна	198

Панасюк Алексей Борисович	199
Панова Эльза Александровна	201
Параскевич Світлана Павлівна	203
Перетятко Тамара Петровна	205
Перова Жанна Захаровна	207
Петренко Галина Андріївна	209
Петухов Євгеній Іванович	210
Приймак Иван Иванович	216
Прилепский Алексей Алексеевич	218
Пришва Борис Григорович	220
Прокопец Лариса Ивановна	222
Проценко Ігор Митрофанович	224
Пономаренко Станіслава Олександрівна	227
Ремішевська Лідія Калістратівна	228
Росин Георгий Сергеевич	235
Рыжиков Сергей Сергеевич	237
Селиванов Евгений Дмитриевич	239
Сільвестр Валентина Іларіонівна	241
Сніговський Федір Павлович	242
Соколов Даниил Петрович	244
Старожилова Валентина Васильевна	246
Стахейко Ельвіна Василівна	249
Субботина Лидия Максимовна	251
Сурков Василь Олександрович	253
Сухіна Людмила Архипівна	255
Табаченко Зінаїда Михайлівна	258
Таланов Василий Петрович	260
Тимофійенко Вячеслав Миколайович	262
Туркова Інна Олексіївна	264

Утьосова Зінаїда Антонівна	266
Федирко Иван Фёдорович	269
Федирко Мария Максимовна	271
Фесенко Галина Марківна	273
Філіппова Віолетта Петрівна	275
Франкевич Юрий Михайлович	278
Цибуленко Володимир Васильович	280
Чарнецкий Василий Георгиевич	282
Чемутова Анель Трохимівна	284
Черненко Нона Олексіївна	286
Чижиченко Ніна Миколаївна	288
Шаганян Борис Леонидович	290
Шматов Иван Лукьянович	292
Шорохов Геннадій Григорович	294
Шорохов Михаил Васильевич	296
Щедролосьева Наталья Вячеславовна	298
Юрьев Сергей Александрович	300
Ясинская Дарья Гавриловна	302
Яшиш Борис Ефимович	304

Книга пам'яті

(Російською та українською мовами)

Підписано до друку 25.05.2015.

Умовн. друк. арк. 18,13.

Видавець і виготовлювач

Херсонський державний університет.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ХС № 69 від 10 грудня 2010 р.
73000, Україна, м. Херсон, вул. 40 років Жовтня, 27. Тел. (0552) 32-67-95.